

SLUŽBENE NOVINE

KANTONA SARAJEVO

Godina XVIII – Broj 42

Četvrtak, 31. oktobra 2013. godine
SARAJEVO

ISSN 1512-7052

KANTON SARAJEVO

Skupština Kantona Sarajevo Zakonodavno-pravna komisija

Na osnovu člana 65. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 15/13) i čl. 169. i 172. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 12/05 - Prečišćeni tekst), Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj 25.10.2013. godine, utvrdila je prečišćeni tekst Zakona o visokom obrazovanju.

Prečišćeni tekst Zakona o visokom obrazovanju obuhvata Zakon o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 22/10 i 15/13) u kojima su označeni dani stupanja na snagu tih zakona.

Broj 01-05-27977-5/13
25. oktobra 2013. godine
Sarajevo

Predsjednik
Zakonodavno-pravne komisije
Amir Zukić, s. r.

ZAKON

O VISOKOM OBRAZOVANJU (PREČIŠĆENI TEKST)

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Zakona)

Ovim Zakonom uređuje se: obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja; opća pitanja u vezi sa osnivanjem, organizacijom, finansiranjem, upravljanjem i rukovođenjem visokoškolskim ustanovama; djelatnost i uvjeti za obavljanje djelatnosti u oblasti visokog obrazovanja; prava i obaveze nadležnih organa u oblasti visokog obrazovanja; način osiguranja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja; organizacija studija, prava i obaveze studenata, uvjeti za sticanje diploma i drugih javnih isprava; statusna pitanja akademskog osoblja, kao i naučni i umjetnički razvoj i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Kanton).

Član 2.

(Poseban interes za Kanton)

Visoko obrazovanje je djelatnost od posebnog interesa za Kanton.

Član 3.

(Osnovni pojmovi)

U ovom Zakonu su u upotrebi pojmovi sa sljedećim značenjem:

- 1) Akademsko osoblje čine lica koja učestvuju u nastavnom procesu ili su angažirana u naučnonastavnom, umjetničkom ili umjetničkonastavnom radu na akreditiranoj i licenciranoj visokoškolskoj ustanovi i koja su izabrana u akademska zvanja;
- 2) Akreditacija je formalna potvrda (rješenje) o ispunjenosti Kriterija za akreditaciju koju propisuje Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljem tekstu: Agencija), a koju nakon provedene nezavisne vanjske ocjene kvaliteta i preporuke Agencije, donosi ministar obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: ministar);
- 3) Akademija je organizaciona jedinica univerziteta koja obavlja obrazovnu, umjetničku, umjetničko-istraživačku i naučno-istraživačku djelatnost na području jedne ili više srodnih, odnosno međusobno povezanih umjetničkih disciplina i osigurava njihov razvoj;
- 4) Ciklusi studija (ciklusi) predstavljaju nivo, odnosno gradirane cjeline Bolonjskog visokoobrazovnog procesa identificirane kao prvi ciklus - dodiplomski (baccalaureate), drugi ciklus - magistarski studij i treći ciklus - doktorski studij;
- 5) Diploma koju izdaje visokoškolska akreditirana i licencirana ustanova predstavlja javnu ispravu kojom se dokazuje da je stečena kvalifikacija rezultat uspješno završenog ciklusa studija zasnovanog na osnovnom modelu utvrđenom za jedinstveni evropski prostor visokog obrazovanja;
- 6) Dodatak diplomu (Diploma Supplement) je javna isprava koja se izdaje i prilaže uz diplomu akreditirane i licencirane visokoškolske ustanove radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija lica kojem je diploma izdata;
- 7) ECTS (EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM) je evropski sistem prenosa studijskih bodova - kredita. Studijski bodovi - krediti se koriste za definiranje obima i zahtjevnosti svakog predmeta, a određuju se na bazi optimalnog radnog opterećenja studenta neophodnog za savladavanje svakog predmeta pojedinačno;

- 8) Evropski prostor visokog obrazovanja je proklamovani cilj potpisnica Deklaracije evropskih ministara visokog obrazovanja iz Bolonje (1999) koji vodi stvaranju jedinstvenog evropskog prostora visokog obrazovanja, koji omogućava povećanu mobilnost studenata i akademskog osoblja, jača međunarodnu konkurentnost evropskog visokog obrazovanja, te vodi uspostavljanju zajedničkog okvira i sistema uzajamno razumljivih i uporedivih diploma;
- 9) Evaluacija (ocjena) kvaliteta akreditirane i licencirane visokoškolske ustanove predstavlja postupak formalnog ocjenjivanja i utvrđivanja dostignutog stepena kvaliteta procesa i procedura koji se odvijaju na akreditiranoj i licenciranoj visokoškolskoj ustanovi;
- 10) Fakultet je organizaciona jedinica univerziteta koja obavlja nastavnu i naučnonastavnu i naučnoistraživačku djelatnost u oblasti jedne ili više srodnih odnosno međusobno povezanih naučnih disciplina i osigurava njihov razvoj i druge djelatnosti koje proizilaze iz prirode osnovne djelatnosti fakulteta;
- 11) Institut je organizaciona jedinica univerziteta koja obavlja naučnoistraživačku djelatnost u skladu sa zakonom i statutom univerziteta;
- 12) Institut pri fakultetu predstavlja podorganizacionu jedinicu koja se osniva po istoj proceduri kao i odsjek, odnosno katedra, a čija se djelatnost, principi i ciljevi rada preciznije definiraju osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove;
- 13) Integrisani studij predstavlja studijski program koji se može provoditi integrirano kroz I i II ciklus studija;
- 14) Katedra je osnovna podorganizaciona jedinica fakulteta, akademija, visokih škola koja u cilju unapređenja nastave, naučnog/umjetničkog i naučnoistraživačkog rada udružuje akademsko osoblje iz određene srodne grupe predmeta/grana unutar naučnog polja;
- 15) Licenciranje predstavlja proces provjere ispunjenosti Standarda i normativa za osnivanje i rad visokoškolske ustanove radi dodjele dozvole (licence) za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja;
- 16) Nastavni plan i nastavni program (curriculum) je dokument kojim se uspostavlja profil kompetentnosti akademskog osoblja, sadržaj i struktura studijskih programa i postupak provjere znanja;
- 17) Neciklično obrazovanje predstavlja vid edukacije kojim se zainteresiranim licima omogućava da dopune svoje obrazovanje, koje se organizira u formi kurseva, seminara i drugih vidova edukacije te rezultira dodjelom sertifikata. Ovo obrazovanje se ne može priznati kao dio studijskog ciklusa utvrđenog ovim Zakonom, a položeni ispiti u okviru programa necikličnog obrazovanja ne mogu predstavljati ekvivalent ispitima u okviru studijskih ciklusa;
- 18) Odsjek je podorganizaciona jedinica fakulteta, akademija, visokih škola koja se ustrojava radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja i nauke/umjetnosti u jednom ili više srodnih naučnih/umjetničkih polja/područja. Odsjek u unutrašnjoj strukturi može imati više katedri;
- 19) Predstavničko tijelo studenata je tijelo koje zastupa i artikulira interese studenata te daje doprinos ostvarenju naučnih, kulturnih, akademskih i drugih društveno korisnih potreba studenata, a na osnovu demokratskih principa i u skladu sa zakonom;
- 20) Pod vanjskom ocjenom sistema osiguranja kvalitete podrazumijevaju se institucionalna akreditacija i akreditacija studijskih programa;
- 21) Ponovljeni ispit je dosadašnji popravni ispit koji podrazumijeva da se ranije realizirane ispitne obaveze priznaju, a polaže se samo dodatno nepoloženo gradivo;
- 22) Strategija razvoja visokog obrazovanja Kantona je dokument kojeg usvaja Skupština Kantona Sarajevo na prijedlog Vlade Kantona Sarajevo, a čiji su sadržaj i svrha definirani u članu 4. stav 2. ovog Zakona;
- 23) Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja predstavljaju dokument kojeg, na prijedlog Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo, usvaja Vlada Kantona Sarajevo, a kojim se utvrđuju ukupni kriteriji čije ispunjavanje predstavlja neophodan uvjet za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na akreditiranoj i licenciranoj visokoškolskoj ustanovi;
- 24) Student je lice upisano na akreditiranu i licenciranu visokoškolsku ustanovu, koje studij pohađa redovno, vanredno, učenjem na daljinu ili kombiniranjem ova tri modela studiranja na način utvrđen statutom visokoškolske ustanove;
- 25) Studij (studiranje) je proces definiran nastavnim planom i programom u kojem student pohađa utvrđeni nastavni, naučnonastavni ili umjetničkonastavni program koji organizira i provodi akreditirana i licencirana visokoškolska ustanova, a nakon čijeg uspješnog završetka student stiže pravo na akademsku titulu odnosno određeno zvanje;
- 26) Studij na daljinu je formaliziran sistem edukacije samofinansirajućih studenata kojim se korištenjem računalnih tehnologija i interaktivnih nastavnih materijala osigurava pristup nastavnim procesima, a što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove;
- 27) Studijski program predstavlja nastavni plan i program koji pokriva jednu ili više naučnih oblasti, a čija realizacija kroz nastavno-naučni/umjetnički proces vodi do jednog od tri akademska stepena u skladu sa bolonjskom deklaracijom. Konačnu odluku za usvajanje studijskog programa donosi senat visokoškolske ustanove;
- 28) Umjetničkoistraživački rad predstavlja istraživanja u umjetničkim oblastima na osnovu kojih nastaju nove umjetničke forme i djela, a koje uključuju i teorijske aspekte umjetnosti;
- 29) Univerzitet je akreditirana i licencirana visokoškolska ustanova koja se bavi nastavnim, naučnonastavnim, umjetničkim, umjetničkonastavnim i naučnoistraživačkim radom, te drugim vidovima stručno-konsultantskih i ekspertnih usluga u skladu sa zakonom, a koja nudi akademske stepene sva tri ciklusa studija i realizira najmanje pet različitih nastavnih programa iz najmanje tri naučne oblasti - prirodne nauke, tehničke nauke, biomedicina i zdravstvo, biotehničke nauke, društvene nauke i humanističke nauke;
- 30) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja je akreditirana i licencirana za dodjelu ili izdavanje diploma prvog ciklusa i koja realizira najmanje jedan nastavni program iz jedne naučne oblasti te ispunjava druge uvjete u skladu sa zakonom;
- 31) Visokoškolska ustanova je ustanova koja se bavi djelatnošću visokog obrazovanja u skladu sa zakonom;
- 32) Visoko obrazovanje predstavlja obrazovanje koje se realizira na visokoškolskoj ustanovi nakon završetka četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja, a koje vodi do nastavnim programom predviđene akademske titule odnosno stručnog ili naučnog zvanja, u skladu sa zakonom i drugim propisima;
- 33) Zajednički studij je studij kojeg izvode namanje dva univerziteta, fakulteta ili visoke škole. Interdisciplinarni/multidisciplinarni studij je studij koji se izvodi u dvije ili više naučnih oblasti na univerzitetima, odnosno organizacionim jedinicama.

Član 4.

(Razvoj djelatnosti visokog obrazovanja)

- (1) Razvoj djelatnosti visokog obrazovanja vrši se u skladu sa programom i planom razvoja Kantona i Strategijom razvoja visokog obrazovanja Kantona (u daljnjem tekstu: Strategija razvoja visokog obrazovanja), koju donosi Skupština Kantona

Sarajevo (u daljnjem tekstu: Skupština), na prijedlog Vlade Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Vlada).

- (2) Strategijom razvoja visokog obrazovanja se utvrđuje vizija, misija i glavni pravci razvoja visokog obrazovanja u Kantonu kroz obrazovni, nastavni, naučnonastavni, umjetnički, umjetničkonastavni i naučnoistraživački rad, kao i obim potreba za obrazovanjem određenih profila kadrova te druga važnija pitanja u vezi sa djelatnošću visokog obrazovanja.

Član 5.

(Akademska autonomija i akademske slobode)

- (1) Visokoškolska ustanova vrši djelatnost na načelima akademske autonomije i akademskih sloboda, a u skladu sa ustavom i zakonom.
- (2) Akademska autonomija visokoškolske ustanove ogleda se naročito u:
- slobodi nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog rada i stvaralaštva;
  - utvrđivanju, samostalnom primjenjivanju i razvijanju obrazovnih, naučnih, umjetničkih i stručnih programa i istraživačkih projekata;
  - izboru akademskog osoblja, naučnih radnika, rukovodnih lica i drugog osoblja čiji je angažman povezan sa djelatnošću visokog obrazovanja;
  - odlučivanju o kriterijama za utvrđivanje redosljedna prijema kandidata za upis u prvu studijsku godinu za sva tri ciklusa studija na visokoškolskoj ustanovi;
  - utvrđivanju pravila studiranja;
  - samostalnom uređenju djelatnosti u okviru postojeće unutrašnje organizacije, u skladu sa zakonom;
  - uspostavljanju i razvijanju saradnje sa drugim visokoškolskim ustanovama i institucijama u zemlji i svijetu, u okviru registrirane djelatnosti;
- (3) Akademska sloboda na visokoškolskoj ustanovi je pravo akademskog osoblja i studenata na slobodu mišljenja, izražavanja i djelovanja u pogledu načina držanja nastave, iznošenja naučnih hipoteza i naučnih činjenica, bez opasnosti od sankcija, a pod uvjetom da vrše svoju akademsku djelatnost u skladu sa ustavom i zakonom, ne ugrožavajući ljudska prava i slobode drugih subjekata akademske odnosno društvene zajednice u cjelini.
- (4) Akademska autonomija i akademske slobode uključuju i odgovornost akademske zajednice prema društvenoj zajednici u kojoj djeluju.

Član 6.

(Primjena zakona)

Na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuje se Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Okvirni zakon) i drugi propisi koji uređuju predmetnu oblast, odnosno predmetno pitanje.

Član 7.

(Ravnopravnost)

- (1) Djelatnost visokog obrazovanja je usmjerena ka punom razvoju ljudske ličnosti, poštivanju ljudskih prava, građanskih i drugih demokratskih, akademskih, zakonskih i ustavnih načela i sloboda.
- (2) Na akreditiranoj i licenciranoj visokoškolskoj ustanovi (u daljnjem tekstu: visokoškolska ustanova) ne može se ograničiti pristup visokom obrazovanju, direktno ili indirektno, prema bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi suprotnoj ustavu, zakonima i međunarodnom pravu, kao što su spol, rasa, seksualna orijentacija, fizički ili drugi nedostatak, bračno stanje, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili prema nekom drugom statusu.
- (3) U smislu stava (2) ovog člana obaveza je svih tijela upravljanja, rukovođenja, nadzora, stručnih i drugih tijela na

visokoškolskoj ustanovi da u postupku izbora i imenovanja obezbijede odgovarajuću spolnu i nacionalnu zastupljenost.

- (4) Tijela iz stava (3) ovog člana su obavezna preduzeti sve potrebne aktivnosti, u okviru utvrđenih nadležnosti, s ciljem sprečavanja vršenja diskriminacije članova akademske zajednice, kao i osiguranja njihovog akademskog napredovanja, te ravnopravnog sudjelovanja u realizaciji nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog rada i stvaralaštva u sva tri ciklusa studija, kao i u postupku angažmana na drugim organizacionim jedinicama.
- (5) Terminološko korištenje muškog ili ženskog roda u ovom Zakonu podrazumijeva uključivanje oba roda.
- (6) Na visokoškolskoj ustanovi nije dozvoljeno političko organiziranje i djelovanje.

DIO DRUGI - NADLEŽNOST KANTONALNIH ORGANA U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA

POGLAVLJE I. NADLEŽNOST KANTONALNIH ORGANA

Član 8.

(Nadležnost Skupštine)

U oblasti visokog obrazovanja Skupština je nadležna da:

- na prijedlog, Vlade donosi Zakon o visokom obrazovanju Kantona, kao i izmjene i dopune Zakona;
- na prijedlog Vlade, donosi Strategiju razvoja visokog obrazovanja;
- na prijedlog Vlade, usvaja elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove;
- donosi akt o osnivanju, statusnim promjenama, transformaciji, reorganizaciji i ukidanju visokoškolske ustanove kao javne ustanove;
- razmatra i usvaja elaborat o integraciji Univerziteta u Sarajevu;
- donosi odluku o otvaranju odjeljenja visokoškolske ustanove kao javne ustanove sa područja Kantona (dislocirana nastava) i izvan područja Kantona;
- donosi odluku o davanju saglasnosti visokoškolskim ustanovama koje imaju sjedište izvan Kantona za otvaranje odjeljenja na području Kantona;
- kroz usvajanje Budžeta Kantona osigurava dio sredstava za realiziranje nastavne, naučnonastavne, umjetničke, umjetničkonastavne i naučnoistraživačke djelatnosti visokoškolskih ustanova u Kantonu;
- na prijedlog Vlade, odlučuje o drugim pitanjima u oblasti visokog obrazovanja.

Član 9.

(Nadležnost Vlade)

U oblasti visokog obrazovanja Vlada je nadležna da:

- predlaže Skupštini na razmatranje i usvajanje Zakon o visokom obrazovanju u Kantonu kao izmjene i dopune Zakona;
- predlaže Skupštini donošenje Strategije razvoja visokog obrazovanja;
- razmatra elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolskih ustanova i predlaže Skupštini donošenje odluke o tome;
- na prijedlog Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) donosi Standarde i normative za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona (u daljnjem tekstu: Standardi i normativi);
- donosi Kriterije za finansiranje djelatnosti visokog obrazovanja, na prijedlog Ministarstva, u skladu sa ovim Zakonom;
- donosi podzakonske i provedbene akte, za koje je ovlaštena zakonom, a koji se odnose na oblast visokog obrazovanja;
- imenuje i razrješava članove upravnog odbora javne visokoškolske ustanove, predstavnike osnivača;

- h) donosi odluku o broju i strukturi studenata koji se upisuju u prvu studijsku godinu prvog i drugog ciklusa studija na javnoj visokoškolskoj ustanovi kojoj je osnivač ili suosnivač Kanton u sjedištu visokoškolske ustanove i odjeljenjima izvan područja Kantona;
- i) vrši druge poslove utvrđene zakonom.

Član 10.
(Nadležnost Ministarstva)

U oblasti visokog obrazovanja Ministarstvo je nadležno da:

- a) priprema nacrt zakona o visokom obrazovanju u Kantonu, kao i izmjene i dopune Zakona;
- b) priprema nacrt Strategije razvoja visokog obrazovanja u saradnji sa Univerzitetom u Sarajevu;
- c) prati tok i razvoj djelatnosti visokog obrazovanja i predlaže mjere za njegovo unapređenje;
- d) predlaže Standarde i normative;
- e) donosi rješenje o akreditaciji visokoškolske ustanove;
- f) donosi rješenje kojim se dodjeljuje licenca visokoškolskoj ustanovi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja;
- g) vrši provjeru ispunjavanja uvjeta za početak rada i dalji rad visokoškolske ustanove;
- h) donosi rješenje o ispunjenosti uvjeta za početak rada visokoškolske ustanove;
- i) donosi rješenje kojim se nalaže otklanjanje nedostataka u radu visokoškolske ustanove;
- j) donosi rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti visokoškolske ustanove u slučaju neispunjavanja uvjeta za njen rad;
- k) prati rezultate postupka sticanja vanjske ocjene kvaliteta;
- l) donosi propis o sadržaju, postupku upisa i načinu vođenja Registra visokoškolskih ustanova (u daljnjem tekstu: Registar);
- m) vodi registre;
- n) vrši nadzor nad zakonitošću rada visokoškolske ustanove u oblasti visokog obrazovanja u skladu sa zakonom;
- o) razmatra inicijalni prijedlog visokoškolskih ustanova i predlaže Vladi broj i strukturu studenata koji se upisuju u prvu studijsku godinu prvog i drugog ciklusa studija na javnoj visokoškolskoj ustanovi;
- p) podstiče mobilnost studenata i akademskog osoblja u okviru evropskog prostora visokog obrazovanja i na širem međunarodnom nivou;
- r) propisuje sadržaj javnih isprava koje izdaje akreditirana i licencirana visokoškolska ustanova u skladu sa zakonom;
- s) predlaže Kriterije za finansiranje djelatnosti visokog obrazovanja;
- t) vrši i druge poslove utvrđene zakonom;

DIO TREĆI - VRSTE, OSNIVANJE, AKREDITIRANJE I LICENCIRANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

POGLAVLJE I. VRSTE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Član 11.

(Vrste visokoškolskih ustanova)

- (1) Visokoškolska ustanova može se osnovati kao univerzitet ili kao visoka škola.
- (2) Visokoškolska ustanova se može osnovati kao javna ustanova ili kao ustanova.
- (3) Visokoškolska ustanova ima svojstvo pravnog lica.

Član 12.

(Osnivanje i obavljanje djelatnosti)

Visokoškolske ustanove osnivaju se i obavljaju djelatnost u skladu sa zakonom, Strategijom razvoja visokog obrazovanja i Standardima i normativima.

POGLAVLJE II. POSTUPAK OSNIVANJA, STATUSNE PROMJENE, TRANSFORMACIJA, REORGANIZACIJA I PRESTANAK RADA VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Član 13.

(Podnošenje zahtjeva za osnivanje i dostavljanje garancije)

- (1) Osnivač visokoškolske ustanove Ministarstvu podnosi zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove.
- (2) Uz zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove, osnivač prilaže dokaz o uplati sredstava u iznosu utvrđenom Odlukom Vlade, na tekući račun Ministarstva, a za potrebe troškova vođenja postupka osnivanja visokoškolske ustanove od faze podnošenja zahtjeva do okončanja postupka po zahtjevu.
- (3) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana, osnivač je obavezan dostaviti prijedlog elaborata o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove i garancije za osnivanje u pogledu unaprijed obezbijedenih i planiranih finansijskih sredstava za osiguranje uvjeta za početak rada i dalji rad.
- (4) Garancije iz stava (3) ovog člana visokoškolska ustanova dostavlja za najmanje vremenski period trajanja prvog i drugog ciklusa studija, a osnivač visoke škole za period trajanja prvog ciklusa studija.
- (5) Garancije iz stava (3) ovog člana osnivač univerziteta dostavlja za period od najmanje pet godina, a osnivač visoke škole za vremenski period trajanja prvog ciklusa studija.
- (6) Ministarstvo obavještava osnivača visokoškolske ustanove o urednosti i usklađenosti sa zakonom dostavljenog zahtjeva i određuje rok za otklanjanje eventualno utvrđenih nedostataka.
- (7) Rok za otklanjanje nedostataka iz stava (6) ovog člana ne može biti duži od 30 dana.
- (8) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavijesti iz stava (6) ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.

Član 14.

(Sadržaj elaborata visokoškolske ustanove)

Elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove obavezno sadrži: podatke o osnivaču, sjedište i naziv, ciljeve, dužinu trajanja studija, predviđene organizacione jedinice koje će biti u sastavu visokoškolske ustanove, nastavni plan i program, pravila studiranja, akademske titule, naučna i stručna zvanja koja se stiču po završetku studija, opće i posebne uvjete utvrđene Standardima i normativima, finansijska sredstva potrebna za ispunjenje tih uvjeta, godišnju cijenu koštanja studija i način obezbjeđenja finansijskih sredstava za rad visokoškolske ustanove.

Član 15.

(Ekspertna komisija)

- (1) Nakon dostavljanja urednog zahtjeva iz člana 13. ovog Zakona, Ministarstvo donosi poseban akt kojim obrazuje ekspertnu komisiju radi razmatranja zahtjeva i davanja stručnog mišljenja o društvenoj opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove.
- (2) Akt o obrazovanju ekspertne komisije iz stava (1) ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadataka i visinu naknade za rad članovima komisije.
- (3) Ekspertnu komisiju iz stava (1) ovog člana, koja broji najmanje pet članova, obrazuje Ministarstvo iz reda istaknutih naučnih radnika i stručnjaka za odgovarajuće naučnonastavne, odnosno umjetničkonastavne oblasti, predstavnika osnivača visokoškolske ustanove u osnivanju i predstavnika Ministarstva.

Član 16.

(Prijedlog odluka Vlade o elaboratu)

- (1) Ako je ocjena elaborata od strane ekspertne komisije pozitivna, uredan zahtjev osnivača, sa stručnim mišljenjem ekspertne komisije, Ministarstvo dostavlja Vladi, koja, u slučaju prihvatanja, prijedlog upućuje Skupštini na razmatranje i usvajanje.

- (2) Prijedlog odluke Vlade o elaboratu iz stava (1) ovog člana mora biti donesen najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja izvještaja ekspertne komisije Ministarstvu.
- (3) Nakon što Vlada donese prijedlog odluke, Ministarstvo će o tome u roku od osam dana obavijestiti osnivača.
- (4) U slučaju da je Vlada odbila dati saglasnost na elaborat, zbog negativnog izvještaja i stručnog mišljenja ekspertne komisije, osnivač može tražiti da se osnuje posebna ekspertna komisija koja će ponovo razmotriti elaborat i razloge odbijanja davanja pozitivnog stručnog mišljenja i saglasnosti te još jednom utvrditi da li postoji opravdanost osnivanja. Nalaz i mišljenje posebne ekspertne komisije, putem Ministarstva dostavit će se Vladi na razmatranje.
- (5) Komisiju iz stava (4) ovog člana obrazuje Ministarstvo iz reda istaknutih naučnih radnika koji nisu bili imenovani u ekspertnoj komisiji, s tim da se jedna trećina članova imenuje po prijedlogu osnivača.
- (6) Akt o obrazovanju posebne ekspertne komisije iz stava (4) ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadataka i visinu naknade za rad članovima komisije.
- (7) Ako je ocjena posebne ekspertne komisije pozitivna, uredan zahtjev osnivača sa stručnim mišljenjem posebne ekspertne komisije i stručnim mišljenjem komisije iz člana 15. stav (1) ovog Zakona Ministarstvo dostavlja Vladi, na razmatranje i usvajanje.
- (8) Vlada će donijeti odluku o odbijanju zahtjeva iz člana 13. ovog Zakona ukoliko je izvještaj ekspertne i posebne ekspertne komisije negativan.
- (9) Protiv odluka Vlade iz st. (7) i (8) ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 17.

(Odluka Skupštine)

- (1) Odluka Skupštine o zahtjevu osnivača, mora biti donesena najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana podnošenja Ministarstvu urednog zahtjeva iz člana 13. stav (6) ovog Zakona.
- (2) Odluka Skupštine iz stava (1) ovog člana je konačna i putem Ministarstva dostavlja se osnivaču.
- (3) Nakon što Skupština donese odluku kojom se daje saglasnost na osnivanje visokoškolske ustanove, Ministarstvo odluku Skupštine sa zahtjevom dostavlja Vladi odnosno osnivaču radi imenovanja komisije matičara i provođenja daljeg postupka koji vodi do upisa novoosnovane visokoškolske ustanove u registar pravnih lica kod nadležnog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Sudski registar).
- (4) Isti osnivač ili suosnivač može podnijeti isti zahtjev iz člana 13. ovog Zakona nakon isteka roka od najmanje pet godina od donošenja odluke Skupštine iz stava (2) ovog člana, ukoliko je ona bila negativna.

Član 18.

(Imenovanje i rad komisije matičara)

- (1) Prilikom osnivanja visokoškolske ustanove kao javne ustanove komisiju matičara, koja broji najmanje pet članova, imenuje Vlada, a prilikom osnivanja visokoškolske ustanove kao ustanove komisiju imenuje osnivač. Komisija matičara imenuje se iz reda istaknutih naučnih radnika i stručnjaka za odgovarajuće naučnonastavne, odnosno umjetničkonastavne oblasti.
- (2) Komisija matičara obavlja slijedeće poslove:
  - a) donosi nastavni plan i program;
  - b) donosi opći akt o pravilima studiranja;
  - c) objavljuje konkurs i vrši izbor akademskog osoblja za sve uže nastavne, naučne, odnosno umjetničke oblasti ili nastavne predmete i za predviđene studijske godine u skladu sa Standardima i normativima i jedinstvenim kriterijima za izbor u akademska zvanja koje donosi Ministarstvo;

- d) utvrđuje prijedlog statuta;
  - e) objavljuje konkurs i vrši izbor članova upravnog odbora;
  - f) predlaže broj studenata za upis u prvu studijsku godinu;
  - g) prati proces ispunjavanja ostalih uvjeta neophodnih za početak rada i dalji rad visokoškolske ustanove koja se osniva;
  - h) dostavlja osnivaču i Ministarstvu izvještaj o ispunjenosti uvjeta potrebnih za početak rada i dalji rad visokoškolske ustanove koja se osniva, sa obrazloženim kalendarom aktivnosti za donošenje osnivačkog akta, rokom za provjeru uvjeta za početak rada i dalji rad i sa datumom početka rada visokoškolske ustanove koja se osniva;
- (3) Akt o imenovanju komisije matičara iz stava (1) ovog člana sadrži i rok za podnošenje izvještaja komisije matičara o ispunjavanju uvjeta za rad, sa predloženim i obrazloženim kalendarom aktivnosti za donošenje akta o osnivanju visokoškolske ustanove od strane Skupštine, rok za provjeru uvjeta i datum početka rada visokoškolske ustanove.
  - (4) Ukoliko komisija matičara dostavi izvještaj da su ispunjeni uvjeti neophodni za početak rada i dalji rad visokoškolske ustanove, Ministarstvo daje mišljenje o izvještaju komisije matičara i, ukoliko je mišljenje pozitivno, dostavlja ga Vladi odnosno osnivaču koji donosi akt o osnivanju visokoškolske ustanove.

Član 19.

(Stručna komisija)

- (1) Novoosnovana visokoškolska ustanova može početi sa radom na osnovu rješenja Ministarstva o ispunjavanju uvjeta za početak rada.
- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana predstavlja prvu akreditaciju i licencu visokoškolske ustanove koju je ista obavezna obnoviti najkasnije dvije godine nakon donošenja tog rješenja.
- (3) Zahtjev za donošenje rješenja iz stava (1) ovog člana podnosi se najkasnije tri mjeseca prije početka studijske godine.
- (4) Po zahtjevu iz stava (3) ovog člana Ministarstvo obrazuje stručnu komisiju za provjeru ispunjenosti uvjeta za početak rada visokoškolske ustanove kao ustanove, a nakon što Skupština donese odluku kojom se daje saglasnost za osnivanje visokoškolske ustanove.
- (5) Stručnu komisiju iz stava (4) ovog člana, koja broji najmanje pet članova, obrazuje Ministarstvo iz reda istaknutih naučnih radnika i stručnjaka za odgovarajuće naučnonastavne, odnosno umjetničkonastavne oblasti, predstavnika osnivača visokoškolske ustanove te predstavnika Ministarstva.
- (6) Akt o obrazovanju stručne komisije iz stava (4) ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadataka te visinu naknade za rad članovima komisije.

Član 20.

(Upis u registar akreditiranih i licenciranih visokoškolskih ustanova)

- (1) Nakon što stručna komisija iz člana 19. ovog Zakona utvrdi da su ispunjeni uvjeti za početak rada i dalji rad, novoosnovana visokoškolska ustanova, na osnovu rješenja Ministarstva o ispunjavanju svih uvjeta za početak rada i dalji rad, upisuje se u Registar.
- (2) Ako se utvrdi da visokoškolska ustanova u osnivanju ne ispunjava uvjete navedene u zakonu, Standardima i normativima te provedbenim aktima, Ministarstvo će rješenjem odrediti primjeren rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka i o tome obavijestiti osnivača.
- (3) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja iz stava (2) ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.
- (4) Komisija iz člana 19. ovog Zakona će u roku kraćem od 15 dana razmotriti dostavljene dokaze o otklanjanju utvrđenih nedostataka i utvrditi da li su ispunjeni uvjeti za početak rada i dalji rad visokoškolske ustanove u osnivanju i o tome

obavijestiti Ministarstvo, koje će na osnovu dostavljenog izvještaja donijeti rješenje u skladu sa zakonom.

- (5) Protiv rješenja Ministarstva iz st. (1), (2) i (4) ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.
- (6) Visokoškolska ustanova može izvršiti upis studenata i početi sa radom nakon upisa u Registar i Sudski registar.
- (7) Pored Registra iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo vodi evidenciju odnosno registre:
  - a) studijskih programa;
  - b) studija van sjedišta visokoškolske ustanove;
  - c) akademskog osoblja i ostalih zaposlenika u oblasti visokog obrazovanja;
  - d) lica kojima je izrečena mjera suspenzije, odnosno otkaza ugovora o radu na visokoškolskim ustanovama na području Kantona u skladu sa članom 114. ovog Zakona;
  - e) lica protiv kojih je pokrenut i okončan prekršajni postupak.
- (8) Propis kojim se preciznije uređuje postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta, postupak upisa, sadržaj i način vođenja registra iz st. (1) i (7) ovog člana, donosi Ministarstvo.

Član 21.

(Osnivanje novih organizacionih i podorganizacionih jedinica)

- (1) Osnivanje novog fakulteta, akademije, instituta, odsjeka i instituta kao podorganizacione jedinice na visokoškolskoj ustanovi koja je upisana u registre kao i promjena njihovih naziva, obavlja se na način i po postupku predviđenom za osnivanje visokoškolskih ustanova, a na osnovu zahtjeva i elaborata prihvaćenog od strane senata visokoškolske ustanove.
- (2) Osnivanje novih organizacionih jedinica na visokoj školi obavlja se, na način i po postupku predviđenim zakonom, statutom i drugim općim aktima, a na osnovu zahtjeva i elaborata prihvaćenog od senata.
- (3) Kada se postupak statusnih promjena provodi u okviru postojeće visokoškolske ustanove poslove Komisije matičara vrše nadležni organi visokoškolske ustanove.

Član 22.

(Provjera ispunjavanja uvjeta rada visokoškolske ustanove upisane u Registar)

- (1) Nakon proteka roka od godinu dana od donošenja rješenja kojim se dozvoljava početak rada visokoškolskoj ustanovi, organizacionoj jedinici ili podorganizacionoj jedinici visokoškolske ustanove, Ministarstvo je obavezno formirati posebnu ekspertnu komisiju koja će provjeriti da li visokoškolska ustanova ispunjava uvjete za nastavak rada.
- (2) Ministarstvo je nakon donošenja rješenja iz stava (1) člana 19. ovog zakona obavezno kontinuirano pratiti ispunjavanje uvjeta za dalji rad visokoškolske ustanove na način da od osnivača zatraži odnosno odobri imenovanje posebne ekspertne komisije.
- (3) Ekspertna komisija iz stava (1) ovog člana je obavezna provjeriti odnosno utvrditi da li visokoškolska ustanova ispunjava uvjete za dalji rad, te na osnovu utvrđenog stanja preduzeti odgovarajuće mjere i aktivnosti.
- (4) U cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, koji onemogućavaju dalji rad visokoškolske ustanove, komisija iz stava (2) ovog člana je ovlaštena provesti radnje iz nadležnosti tijela visokoškolske ustanove odnosno organizacione jedinice i to dok traje proces otklanjanja utvrđenih nedostataka. Nakon provedenog postupka Komisija Ministarstvu dostavlja izvještaj sa potrebnim dokazima u cilju potvrde da su utvrđeni nedostaci otklonjeni.
- (5) Ako se utvrdi da visokoškolska ustanova ne ispunjava uvjete predviđene zakonom, Standardima i normativima te provedbenim aktima, Ministarstvo će odrediti primjeren rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka.
- (6) Dok traje rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka iz stava (5) ovog člana i dok ne dobije rješenje kojim se potvrđuje da su

utvrđeni nedostaci otklonjeni, visokoškolska ustanova ne može vršiti prijem i upis studenata niti obavljati druge aktivnosti koje su uvjetovane otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

- (7) Ministarstvo će rješenjem zabraniti obavljanje djelatnosti visokoškolskoj ustanovi i o tome obavijestiti osnivača, nadležni sud koji vodi Sudski registar i Agenciju za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljnjem tekstu: Agencija) ukoliko se utvrđeni nedostaci ne mogu otkloniti od strane posebne ekspertne komisije.

POGLAVLJE III. LICENCIRANJE I AKREDITACIJA

Član 23.

(Licenciranje)

- (1) Licenciranje predstavlja proces provjere ispunjenosti Standarda i normativa za osnivanje i rad visokoškolske ustanove radi dodjele dozvole (licence) za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.
- (2) Licencu, na zahtjev visokoškolske ustanove, dodjeljuje Ministarstvo nakon okončanog postupka licenciranja.
- (3) Licencom se utvrđuje: vrsta ustanove, studijski programi, maksimalni broj studenata koji se mogu upisati na studijske programe sva tri ciklusa, kao i stepeni odnosno diplome koje visokoškolska ustanova može dodjeljivati.
- (4) Standarde i normative iz stava (1) ovog člana donosi Vlada na prijedlog Ministarstva, koje u postupku utvrđivanja prijedloga obavezno uzima u obzir norme kojima se određuju minimalni standardi u oblasti visokog obrazovanja, a koje utvrđuje Agencija.
- (5) Visokoškolska ustanova može početi sa radom odnosno obavljati svoju djelatnost nakon dobijanja licence.
- (6) Pravilnik kojim se precizira postupak osnivanja i licenciranja visokoškolskih ustanova donosi ministar.

Član 24.

(Akreditacija visokoškolskih ustanova)

- (1) Visokoškolske ustanove se akreditiraju po osnovu institucionalne i programske akreditacije.
- (2) Institucionalna akreditacija visokoškolskih ustanova je formalna potvrda o ispunjenosti Kriterija za akreditaciju visokoškolskih ustanova koje propisuje Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljem tekstu: Agencija), a koju nakon provedene nezavisne vanjske ocjene kvaliteta i preporuke Agencije, donosi Ministarstvo.
- (3) Programska akreditacija je formalna potvrda o ispunjenosti Kriterija za akreditaciju studijskih programa koje propisuje Agencija, a koju nakon provedene nezavisne vanjske ocjene kvaliteta i preporuke Agencije, donosi Ministarstvo.

Član 25.

(Zahtjev za izdavanje akreditacije)

- (1) Licencirana visokoškolska ustanova podnosi zahtjev za akreditaciju Ministarstvu, najkasnije do isteka roka utvrđenog u članu 61. Okvirnog zakona.
- (2) Nakon prijema zahtjeva i provjere njegove urednosti, Ministarstvo predlaže Agenciji stručnjake za akreditaciju sa utvrđene liste stručnjaka.

Član 26.

(Nezavisna Komisija eksperata)

Nezavisna Komisija eksperata, koju imenuje Agencija, provjerava ispunjenost kriterija o institucionalnoj i programskoj akreditaciji visokoškolske ustanove iz člana 24. ovog Zakona, na način i pod uvjetima utvrđenim Pravilnikom koji donosi ministar.

Član 27.

(Zahtjev za izdavanje, postupak provođenja i dodjele akreditacije)

- (1) Zahtjev za izdavanje akreditacije, postupak provođenja i dodjele akreditacije bliže se uređuje Pravilnikom iz člana 26. ovog Zakona.

- (2) Po zahtjevu visokoškolske ustanove za akreditaciju ili reakreditaciju, Ministarstvo može donijeti rješenje o:
  - a) dodjeli akreditacije;
  - b) odbijanju dodjele akreditacije;
  - c) dodjeli uvjetne akreditacije sa rokom za otklanjanje nedostataka koji ne može biti duži od godinu dana;
  - d) oduzimanju akreditacije.
- (3) Visokoškolska ustanova kojoj je dodijeljena uslovna akreditacija obavezna je, najkasnije do isteka roka iz stava (2) tačke b) ovog člana, Ministarstvu dostaviti izvještaj sa potrebnim dokazima da su utvrđeni nedostaci otklonjeni u skladu sa zakonom.
- (4) Diplome stečene na akreditovanim visokoškolskim ustanovama su isključivo pravno valjane.
- (5) Rješenje o akreditaciji mora biti objavljeno i upisano u Registar visokoškolskih ustanova.
- (6) Rješenje doneseno u skladu sa stavom (2) ovog člana je konačno, ali se protiv takvog rješenja može tužbom pokrenuti upravni spor na način i pod uvjetima predviđenim zakonom.

Član 28.

(Oduzimanje licence i akreditacije)

- (1) Ministarstvo može donijeti rješenje o oduzimanju institucionalne akreditacije visokoškolskoj ustanovi u slučaju da:
  - a) više ne zadovoljava uvjete i kriterije na osnovu kojih joj je dodijeljena akreditacija,
  - b) u ostavljenom vremenskom periodu nije ispunila obaveze iz uvjetne akreditacije,
  - c) nije ispunila finansijske obaveze u postupku akreditacije.
- (2) Akreditacija studijskog programa dodijeljena visokoškolskoj ustanovi može biti oduzeta za sva tri ciklusa studija, pod sljedećim uvjetima:
  - a) nakon oduzimanja licence,
  - b) nakon oduzimanja institucionalne akreditacije iz člana 26. ovog Zakona,
  - c) u svim drugim slučajevima utvrđenim Pravilnikom i drugim propisima koji reguliraju predmetnu oblast.
- (3) U slučaju oduzimanja akreditacije visokoškolska ustanova može u periodu od 12 mjeseci ponovo podnijeti zahtjev za izdavanje iste.
- (4) Rješenje doneseno u skladu sa st. (1) i (2) ovog člana je konačno, ali se protiv takvog rješenja može tužbom pokrenuti upravni spor na način i pod uvjetima predviđenim zakonom.

Član 29.

(Obaveze osnivača)

- (1) Visokoškolske ustanove kojima je izdato rješenje o institucionalnoj i programskoj akreditaciji imaju isključivo pravo na dodjelu novčanih sredstava za nastavni i naučnoistraživački rad iz sredstava osnivača.
- (2) Osnivač je obavezan pokrenuti postupak reorganizacije visokoškolske ustanove koja dva puta zaredom ne dobije institucionalnu i programsku akreditaciju na način i pod uvjetima utvrđenim Pravilnikom iz člana 26. ovog Zakona.

DIO ČETVRTI - STATUSNE PROMJENE I STATUT VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 30.

(Statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove)

- (1) Statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove vrše se u skladu sa zakonom.
- (2) Visokoškolska ustanova može, u skladu sa zakonom, proširiti djelatnost, promijeniti naziv i sjedište, kao i vršiti statusne promjene: spajanje, podjelu i izdvajanje.
- (3) Statusne promjene se obavljaju na način i po postupku predviđenom za osnivanje visokoškolske ustanove, a na osnovu zahtjeva i elaborata na koji je saglasnost dao senat visokoškolske ustanove.

- (4) Elaborat iz stava (3) ovog člana, koji sadrži elemente propisane u članu 14. ovog Zakona, visokoškolska ustanova podnosi osnivaču.
- (5) Visokoškolska ustanova prestaje sa radom:
  - a) ako prestanu da postoje uvjeti za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
  - b) ako je visokoškolskoj ustanovi izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti zbog toga što ne ispunjava uvjete u skladu sa zakonom, a u roku određenom u izrečenoj mjeri nije otklonila te nedostatke;
  - c) ako se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u Sudski registar;
  - d) ako se prestane baviti djelatnošću visokog obrazovanja kao osnovnom djelatnošću, odnosno ako se organizira u privredno društvo;
  - e) ako više ne postoji potreba za obavljanjem djelatnosti visokoškolske ustanove;
  - f) u drugim slučajevima određenim zakonom ili aktom o osnivanju visokoškolske ustanove.
- (6) Odluku o prestanku rada visokoškolske ustanove donosi osnivač o čemu je obavezan obavijestiti Ministarstvo u roku od 15 dana od dana donošenja odluke.
- (7) Visokoškolska ustanova koja prestaje sa radom, obavezna je obezbijediti novčana sredstva za završetak studija, kod druge odgovarajuće visokoškolske ustanove, za sve studente upisane prije donošenja odluke o prestanku rada po cijeni studija sadržanoj u Elaboratu.
- (8) U slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove odgovornost osnivača je da osigura trajno čuvanje javnih isprava, arhiva i druge dokumentacije u skladu sa zakonom.

Član 31.

(Statut visokoškolske ustanove)

- (1) Statut je osnovni akt visokoškolske ustanove kojim se uređuje organizacija, način rada, upravljanje, rukovođenje i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.
- (2) Statut donosi senat uz prethodno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove.
- (3) Statut visokoškolske ustanove obavezno sadrži odredbe kojima se regulišu sljedeća pitanja:
  - a) organizacija visokoškolske ustanove;
  - b) zastupanje i predstavljanje visokoškolske ustanove;
  - c) pravila za izbor članova upravnog odbora koje imenuje senat;
  - d) organizacija nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog i naučnoistraživačkog rada, kao i način organiziranja i realiziranja studijskih programa;
  - e) pravila studiranja i prava studenata;
  - f) izbor u akademska zvanja;
  - g) način implementacije Evropskog kreditnog transfer - sistema (u daljnjem tekstu: ECTS);
  - h) kriteriji za dodjelu akademskih titula;
  - i) obaveze visokoškolske ustanove prema osnivaču;
  - j) akademska, finansijska i druga ovlaštenja visokoškolske ustanove i organizacionih jedinica u pravnom prometu;
  - k) organizacija i nadležnost organizacionih jedinica;
  - l) način realizacije statusnih promjena i obrazovanja novih organizacionih jedinica i studijskih odsjeka;
  - m) način ostvarivanja prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom;
  - n) kriterije za provođenje procesa interne evaluacije studijskih/nastavnih programa i rada akademskog osoblja te primjene rezultata provedene evaluacije;
  - o) vrste, djelokrug i način organizacije rada tijela visokoškolske ustanove;
  - p) oblik i nivo učešća studenata u radu tijela visokoškolske ustanove;
  - r) način izjašnjavanja i donošenja odluka tijela o pojedinim pitanjima;

- s) odgovornost studenata i akademskog osoblja prema društvenoj zajednici i
  - t) druga pitanja od značaja za rad visokoškolske ustanove u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom.
- (4) Statut visokoškolske ustanove mora biti usklađen sa zakonom.
  - (5) Nakon usvajanja statuta od strane senata, visokoškolska ustanova dostavlja statut sa mišljenjem upravnog odbora Ministarstvu s ciljem pribavljanja rješenja o usklađenosti statuta sa zakonom.
  - (6) Ministarstvo je obavezno u roku od 60 dana od prijema statuta, obavijestiti visokoškolsku ustanovu o njegovoj usklađenosti sa zakonom, a ukoliko se Ministarstvo u ovom roku ne očituje, smatrat će se da je statut usklađen sa zakonom.
  - (7) Ministarstvo će obrazložiti svoje rješenje i dati upute za otklanjanje nedostataka ukoliko utvrdi neusklađenosti i odbije donijeti rješenje o usklađenosti statuta sa zakonom.
  - (8) Postupak iz stava (5) ovog člana provodi se i u slučaju izmjena i dopuna statuta.

**DIO PETI - DJELATNOST I UVJETI ZA OBAVLJANJE
DJELATNOSTI VISOKOŠKOLSKE USTANOVE,
UNUTRAŠNJA I VANJSKA OCJENA KVALITETA**

**POGLAVLJE I. DJELATNOST I UVJETI ZA OBAVLJANJE
DJELATNOSTI VISOKOŠKOLSKE USTANOVE**

Član 32.

(Djelatnost univerziteta)

- (1) Univerzitet je autonomna akreditirana i licencirana visokoškolska ustanova koja se bavi nastavnim, naučnonastavnim, umjetničkim, umjetničkonastavnim i naučnoistraživačkim radom, koja nudi akademske stepene sva tri ciklusa studija i realizira najmanje pet različitih nastavnih programa iz najmanje tri naučne oblasti – prirodne nauke, tehničke nauke, biomedicina i zdravstvo, biotehničke nauke, društvene nauke i humanističke nauke, sa ciljevima koji uključuju unapređenje visokog obrazovanja, odnosno naučni, kulturni, društveni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine i Kantona, promociju demokratskog, građanskog društva, postizanje najviših standarda nastave i naučnoistraživačkog i stručnog rada u skladu sa zakonom.
- (2) Univerzitet se može baviti pružanjem i stručno - konsultantskih, ekspertnih i drugih usluga u skladu sa zakonom.

Član 33.

(Organizacija univerziteta)

- (1) Univerzitet svoju djelatnost ostvaruje preko svojih tijela i organizacionih jedinica definiranih zakonom i statutom univerziteta.
- (2) Univerzitet ima svojstvo pravnog lica.
- (3) Organizacione jedinice univerziteta nemaju svojstvo pravnog lica.
- (4) Statutom univerziteta se uređuju pitanja prijenosa ovlaštenja sa univerziteta na organizacione jedinice u svim segmentima rada i odlučivanja, uključujući i zastupanje u pravnom prometu.
- (5) U okviru univerziteta mogu se vršiti statusne promjene u skladu sa ovim Zakonom.

Član 34.

(Djelatnost visoke škole)

- (1) Visoka škola je samostalna visokoškolska ustanova koja je akreditirana i licencirana za dodjelu diploma i zvanja prvog ciklusa studija, sa ciljevima koji uključuju pripremu i obuku pojedinca za stručni, ekonomski i kulturni razvoj Bosne i Hercegovine i Kantona, promociju demokratskog, građanskog društva te postizanje visokih standarda nastave i visokog obrazovanja u skladu sa zakonom.
- (2) Zatečene visokoškolske ustanove kao ustanove (fakulteti) sa statusom pravnog lica-pridružene članice Univerziteta u Sarajevu kao javne ustanove, zadržavaju taj status u skladu sa Odlukom Skupštine Kantona Sarajevo o sticanju statusa

- pridružene članice i imaju pravo organizovati nastavu prvog, drugog i trećeg ciklusa studija u skladu sa zakonom i pod uslovima utvrđenim ugovorom.
- (3) Fakulteti iz stava (4) ovog člana u domenu akademskog poslovanja imaju nadležnost organizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu u realizaciji nastavne, naučnonastavne i naučnoistraživačke djelatnosti u sva tri ciklusa studija i shodno tome primjenjuju odgovarajuće odredbe Zakona o visokom obrazovanju i druge propise koji se odnose na tu oblast.
  - (4) Sve poslove iz nadležnosti Senata Univerziteta, Senat obavlja i za fakultet-pridruženu članicu pod uslovima utvrđenim posebnim ugovorom zaključenim između fakulteta i Univerziteta u Sarajevu.
  - (5) U domenu upravljanja i rukovođenja fakulteti iz stava (4) ovog člana primjenjuju Zakon o ustanovama i druge propise kojim se regulišu prava i obaveze osnivača.
  - (6) Visoka škola realizira najmanje jedan nastavni program iz jedne naučne ili umjetničke oblasti.
  - (7) Visoka škola ima svojstvo pravnog lica.
  - (8) U okviru visoke škole mogu se vršiti statusne promjene u skladu sa ovim Zakonom.

Član 35.

(Naziv visokoškolske ustanove)

- (1) Naziv visokoškolske ustanove određuje osnivač, u skladu sa zakonom.
- (2) Visokoškolska ustanova ima pečat, znak i suhi žig čiji se izgled, sadržaj i način korištenja utvrđuje statutom.
- (3) Na odredbe statuta koje se odnose na pitanja iz st. (1) i (2) ovog člana Ministarstvo daje posebnu saglasnost.

Član 36.

(Prava i obaveze visokoškolske ustanove)

Visokoškolska ustanova, u skladu sa zakonom, statutom, drugim propisima i općim aktima, ima pravo i obavezu da:

- a) realizira i unapređuje nastavni, naučnonastavni, umjetnički, umjetničkonastavni i naučnoistraživački rad u skladu sa strateškim interesima Bosne i Hercegovine i Kantona, i u skladu sa vrijednostima i mjerilima kvaliteta evropskog sistema visokog obrazovanja;
- b) utvrđuje plan razvoja;
- c) utvrđuje opće, stručne i fakultativne predmete;
- d) provodi aktivnosti na izradi i odbrani doktorskih disertacija i učestvuje u provođenju postupka za sticanje doktorata nauka;
- e) predlaže dodjeljivanje počasnih doktorata nauka i počasnih univerzitetskih zvanja;
- f) bira i opoziva članove svojih tijela;
- g) vrši nostrifikaciju i ekvivalenciju, odnosno priznavanje stranih visokoškolskih kvalifikacija posredstvom organizacionih jedinica, odnosno putem imenovanja posebne komisije, a u skladu sa ovim Zakonom;
- h) promovira domaću i međunarodnu saradnju sa visokoškolskim ustanovama u organizaciji nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog i stručnog rada te podstiče međunarodnu mobilnost studenata i akademskog osoblja;
- i) kontinuirano razvija sistem kontrole i osiguranja kvaliteta kako bi se obezbijedio visok stepen kvaliteta i postigli ciljevi djelatnosti visokog obrazovanja;
- j) u cilju realiziranja nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog i naučnoistraživačkog rada, osniva institute, centre, zavode, katedre, laboratorije, galerije, scene i druge organizacione oblike, uz prethodno pribavljenu saglasnost osnivača;
- k) planira, utvrđuje, donosi, razvija i primjenjuje nastavne planove, nastavne programe i istraživačke projekte;
- l) predlaže kriterije za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata za upis na visokoškolsku ustanovu i vrši prijem i upis studenata i određuje metode provjere znanja;

- m) vrši izbor akademskog osoblja i drugih zaposlenika;
- n) organizira i izvodi odgovarajuće forme naučnog, stručnog i umjetničkog usavršavanja akademskog osoblja;
- o) organizira i realizira izdavačku djelatnost, posebno izdavanje udžbenika i druge naučne i stručne literature;
- p) vodi brigu o materijalnim pitanjima akademskog osoblja i drugih zaposlenika na visokoškolskoj ustanovi;
- r) osigurava ostvarivanje svih studentskih prava utvrđenih ovim Zakonom i statutom;
- s) efikasno, ekonomično, transparentno i odgovorno upravlja imovinom i budžetom koji su joj na raspolaganju;
- t) ispoljava otvorenost prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici, promovira poštivanje i afirmaciju ljudskih prava te razvija osjećaj društvene odgovornosti studenata, akademskog osoblja i drugih zaposlenika;
- u) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima.

Član 37.
(Imovina)

- (1) Visokoškolska ustanova stiče imovinu, upravlja njome i koristi je u skladu sa zakonom.
- (2) Nepokretnosti i druga imovina visokoškolske ustanove, obezbijedena od osnivača za osnivanje i rad visokoškolske ustanove, imovina je osnivača, ako aktom o osnivanju ustanove nije drugačije određeno.
- (3) Imovina stečena obavljanjem registrirane djelatnosti visokoškolske ustanove, kao i imovina stečena na osnovu zavještanja i poklona ili na drugi zakonit način svojina je visokoškolske ustanove koja je tu imovinu stekla.
- (4) Imovina iz stava (3) ovog člana može se sticati samo u cilju obavljanja, razvijanja i unapređenja osnovne djelatnosti i ne može biti korištena u cilju promjene statusa visokoškolske ustanove ili uzurpacije prava osnivača od strane drugih subjekata ili same visokoškolske ustanove.
- (5) Imovina iz st. (2) i (3) ovog člana ne može se otuđiti ili na neki drugi način opteretiti bez prethodne saglasnosti osnivača, a može se koristiti samo u cilju obavljanja registrirane djelatnosti u skladu sa ovim Zakonom.
- (6) Imovina visokoškolske ustanove kao javne ustanove se amortizira u skladu sa zakonom.
- (7) Imovinu i imovinske interese visokoškolske ustanove kao javne ustanove zastupa i štiti Pravobranilaštvo Kantona Sarajeva.

Član 38.
(Nepovredivost objekata visokoškolske ustanove)

- (1) Objekti visokoškolskih ustanova su nepovredivi.
- (2) Pod nepovredivošću iz stava (1) ovog člana se podrazumijeva da bez odobrenja rektora univerziteta, direktora visoke škole, rukovodioca organizacione jedinice, lica koje su oni ovlastili ili drugih lica ovlaštenih statutom, policija i drugi organi za gonjenje i sprečavanje izvršenja krivičnih djela nemaju pravo ulaska u objekte univerziteta ili visoke škole.
- (3) Izuzetno, s ciljem sprečavanja izvršenja ili zaustavljanja izvršenja krivičnog djela, nastupanja štetnih posljedica od prirodnih nepogoda i drugih nesreća, organi iz stava (2) ovog člana i druga nadležna tijela u okviru svoje registrirane djelatnosti mogu preduzeti neophodne mjere unutar objekta visokoškolske ustanove, s tim da su obavezni o preduzetim radnjama odmah obavijestiti upravu univerziteta i upravu organizacione jedinice, odnosno visoke škole.

Član 39.
(Organiziranje zajedničkih, interdisciplinarnih i multidisciplinarnih studija)

- (1) Univerzitet može organizirati studij za sva tri ciklusa studija u saradnji sa domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom.
- (2) Visoka škola može organizirati studij prvog ciklusa studija u saradnji sa domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom.

- (3) Na zahtjev organizacione jedinice univerzitet može dati saglasnost da jedna ili više organizacionih jedinica organizira multidisciplinarni i/ili interdisciplinarni studij.
- (4) U organiziranju studija iz st. (1) i (2) ovog člana, visokoškolska ustanova može realizirati program za sticanje dvojnih ili zajedničkih diploma.
- (5) Institut kao organizaciona jedinica može podnijeti zahtjev univerzitetu da u saradnji sa domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom organizira III ciklus studija.
- (6) Za realizaciju studija iz ovog člana, visokoškolska ustanova je obavezna, uz prethodno mišljenje senata, pribaviti i saglasnost Ministarstva. Cijenu ovakvog studija koji organizuje visokoškolska ustanova kao javna ustanova, sa domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom, utvrđuje visokoškolska ustanova o čemu obavještava Ministarstvo.
- (7) Cijenu studija iz stava (6) ovog člana koji realizira jedna ili više organizacionih jedinica visokoškolske ustanove kao javne ustanove utvrđuje posebnom odlukom visokoškolska ustanova.
- (8) Osnivač visokoškolske ustanove kao ustanove cijenu studija iz stava (6) ovog člana utvrđuje na način i pod uvjetima utvrđenim statutom visokoškolske ustanove, i o toj cijeni obavještava Ministarstvo.

Član 40.
(Nastavni planovi i nastavni programi)

- (1) Studij na visokoškolskoj ustanovi izvodi se po nastavnom planu i programu koji donosi Senat na način i po postupku utvrđenim statutom.
- (2) Nastavni planovi i programi posebno sadrže: nosioca studijskog programa, ciljeve programa, ishode učenja u smislu znanja, vještina i kompetencija, ukupan broj ECTS bodova koji se stiče završetkom studija. Studijski programi u formi info kataloga dostavljaju se univerzitetu odnosno visokoj školi i Ministarstvu.
- (3) Univerzitet, odnosno visoka škola obavezne su, u cjelosti, realizirati usvojene i odobrene nastavne planove i programe.
- (4) Nastavnim planom utvrđuju se nastavni predmeti i nazivi, status predmeta šifre predmeta, broj ECTS bodova i ukupan broj časova predavanja, vježbi i drugih obaveznih oblika nastavnog rada.
- (5) Nastavnim programom utvrđuje se: nosilac programa, cilj programa (znanja, vještine i kompetencije), cilj i ishodi učenja, sadržaj nastavnog predmeta, način izvođenja nastave, način vrjednovanja znanja, polaganja ispita i drugih vidova provjere znanja, literatura (obavezna i dopunska) vrši priprema za polaganje ispita i provjera znanja iz tog nastavnog predmeta.

Član 41.
(Nastavni predmeti)

- (1) Nastavni predmeti mogu biti: obavezni i izborni.
- (2) Obavezni nastavni predmeti su oni kojima se stiču znanja, vještine i kompetencije u okviru studijskog programa.
- (3) Izborni predmeti su obavezni samo za one studente koji su ih izabrali.
- (4) Izborni predmeti se uvode u nastavni plan i program i daju na izbor studentu kao mogućnost sticanja stručnih znanja, obrazovanja i opće kulture.
- (5) Univerzitet, odnosno visoka škola može utvrditi da neki od utvrđenih obaveznih ili izbornih predmeta bude zajednički predmet, imajući u vidu stručne osnove i znanja koja se pružaju studentu.
- (6) Nastava iz pojedinih nastavnih predmeta može se organizirati i na nivou univerziteta koji ovu nastavu organizira sa matičnom organizacionom jedinicom visokoškolske ustanove za svaki predmet.

Član 42.
(Primjena studijskih programa)

- (1) Primjenu studijskog programa prati nastavno-naučno vijeće organizacione jedinice, odnosno senat i daje prijedlog za

- njihovu izmjenu i dopunu vodeći računa o zahtjevima korisnika usluga i tržišta.
- (2) Nastavni planovi i programi podliježu evaluaciji, izmjenama i dopunama najmanje jedanput po isteku trajanja ciklusa studija u kojem se realizira studijski program.
  - (3) Radi obrazovanja kadrova sa odgovarajućim kvalifikacijama, a radi ostvarivanja javnog interesa, utvrđenog odlukom Skupštine ili Strategijom razvoja visokog obrazovanja, osnivač može tražiti od visokoškolske ustanove kao javne ustanove da uvede novi ili inovira postojeći studijski program, odnosno nastavni plan i program.
  - (4) U slučaju uvođenja novog ili inoviranja postojećeg nastavnog studijskog programa iz stava (3) ovog člana, osnivač je obavezan obezbijediti odgovarajuća finansijska sredstva.
  - (5) Ukoliko uvođenje ili inoviranje postojećeg studijskog programa ne zahtjeva osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, organizaciona jedinica nije dužna tražiti saglasnost za osnivanje od osnivača.

Član 43.

(Izmjene nastavnog plana i programa)

- (1) Izmjena nastavnog plana i nastavnih programa vrši se po istom postupku kao i njihovo donošenje, utvrđeno ovim Zakonom, i ne može se primjenjivati retroaktivno, u smislu utvrđivanja dodatnih obaveza studentu za studijske godine koje je uspješno okončao.
- (2) Izmjena nastavnog plana i nastavnih programa vrši se po istom postupku kao i njihovo donošenje, utvrđeno ovim Zakonom i ne može se primjenjivati retroaktivno.

POGLAVLJE II. UNUTRAŠNJA I VANJSKA OCJENA KVALITETA

Član 44.

(Unutrašnja ocjena sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom)

- (1) Visokoškolska ustanova je obavezna uspostaviti i razviti sistem osiguranja i sistem upravljanja kvalitetom, te osigurati njegovu primjenu.
- (2) Odluku o uspostavi sistema iz stava (1) ovog člana usvaja upravni odbor visokoškolske ustanove na prijedlog Senata.
- (3) Postupak samovrednovanja provodi se kontinuirano najmanje jedanput u dvije godine.

Član 45.

(Vanjska ocjena sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom)

- (1) Pod vanjskom ocjenom sistema osiguranja kvalitete podrazumijevaju se institucionalna akreditacija i akreditacija studijskih programa.
- (2) Visokoškolska ustanova je obavezna osigurati dobivanje vanjske ocjene sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom do 30.09.2014. godine.
- (3) Visokoškolska ustanova, pored obaveze osiguranja vanjske ocjene sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom iz stava (2) ovog člana, može osigurati i međunarodnu institucionalnu akreditaciju i certifikaciju, o čemu je obavezna dostaviti izvještaj Ministarstvu, najkasnije u roku od 30 dana.

DIO ŠESTI - CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME

Član 46.

(Ciklusi studija)

- (1) Visoko obrazovanje organizira se u tri ciklusa:
  - a) prvi ciklus vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija (the degree of Bachelor) ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri i najviše četiri godine studija nakon sticanja svjedočanstva o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje sa najmanje 180 odnosno 240 ECTS bodova,
  - b) drugi ciklus vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija, traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60

odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru s prvim ciklusom nosi 300 ECTS bodova, i

- c) treći ciklus vodi do akademskog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje tri godine i vrednuje se sa 180 ECTS bodova.
- (2) Jedan semestar studija nosi 30 ECTS bodova u svakom ciklusu.
- (3) Integrirani studijski programi prvog i drugog ciklusa studija traju najmanje pet godina i njihovim završetkom se stiče najmanje 300 ECTS bodova.
- (4) Organiziranje I i II ciklusa studija zasniva se na pravu studenata da im se, u skladu sa evropskim standardima Bolonjskog procesa, omogući i horizontalna mobilnost u području slobodnog izbora studijskih programa u okviru organizacionih jedinica visokoškolskih ustanova.

Član 47.

(Organizacija studija)

- (1) Studij za sva tri ciklusa visokog obrazovanja može se organizirati u punom fondu sati predviđenim nastavnim planom (redovni studij) ili u fondu sati prilagođenom studentima koji nisu u mogućnosti pohađati redovni studij (vanredni studij i kao studij na daljinu).
- (2) Vanredni studij se organizira i izvodi kao poseban oblik studija koji je izvedbenim planom prilagođen studentima koji nisu u mogućnosti pohađati redovni studij sa najmanje jednom trećinom fonda sati nastave za redovne studente, na način i pod uvjetima utvrđenim općim aktom.
- (3) Studijski program može se organizirati i kroz studiranje na daljinu.

Član 48.

(Pravila studiranja)

- (1) Detaljnija organizacija studija i trajanje studija, postupak ispitivanja i ocjenjivanja, uvjeti i postupak provođenja završnog rada, isprave o studijima i druga relevantna pitanja utvrđuju se za svaki ciklus studija pravilima studiranja koja donosi senat, a odobrava upravni odbor visokoškolske ustanove.
- (2) Visokoškolska ustanova, odnosno organizacione jedinice su obavezni da prije upisa studenata u studijsku godinu na javan i transparentan način objavom na oglasnoj ploči i svojoj WEB-stranici upoznaju sve studente sa pravilima studiranja, koja se tokom studijske godine ne mogu mijenjati.
- (3) Senat visokoškolske ustanove kao ustanove, odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, posebnom odlukom koju je dužna objaviti na svojoj WEB-stranici prije početka svakog ciklusa studija, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit.
- (4) Izmjene i dopune odluke iz stava (1) ovog člana vrši senat visokoškolske ustanove kao ustanove, odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove.
- (5) Članu akademskog osoblja zabranjeno je od studenta zahtijevati kupovinu literature iz stava (1) ovog člana, kao i posjedovanje takvog udžbenika odnosno priručnika u postupku provjere znanja.

Član 49.

(Studijski programi)

- (1) Studiji sva tri ciklusa visokog obrazovanja organiziraju se u skladu sa studijskim programom. Kod utvrđivanja studijskog programa mora se voditi računa da studiji budu usklađeni sa Strategijom razvoja visokog obrazovanja i potrebama profesionalnog sektora, na nivou najnovijih naučnih spoznaja i na njima temeljenih znanja i vještina, te usporedivi s akreditovanim programima u regiji i/ili svijetu.
- (2) Studijski program sadrži: opis studija, trajanje studija, stručni ili akademski naziv i stručno i naučno zvanje koje se stječe

- završetkom studija, uvjete upisa na studij, predviđene ishode učenja koji se stiču ispunjenjem studijskih obaveza u ukupnog studijskog programa, okvirni sadržaj obaveznih i izbornih predmeta i broj sati potrebnih za njihovu izvedbu, bodovnu vrijednost svakog predmeta određenu u skladu sa (E)CTS-om, oblike provođenja nastave i načina provjere znanja za svaki predmet, popis predmeta koje student može izabrati s drugih univerzitetskih studija, uvjete upisa studenta, način završetka studija, te odredbe o tome da li i pod kojim uvjetima studenti koji su prekinuli studij ili su izgubili pravo studiranja mogu nastaviti studij.
- (3) Studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre.
  - (4) U skladu sa (E)CTS-om, obim nastavnih programa iznosi 60(E)CTS studijskih bodova - kredita u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 (E)CTS studijskih bodova - kredita u jednom semestru.
  - (5) Broj studijskih bodova-kredita za pojedini predmet određuje se prema broju sati nastave, (predavanja, vježbe, seminari), potrebnom vremenu rada studenta na samostalnim zadacima, potrebnom vremenu za učenje kod pripreme za provjeru znanja i ocjenjivanje i potrebnom vremenu koje akademsko osoblje provodi u pružanju pomoći studentu u sticanju potrebnog znanja.
  - (6) Jedan (E)CTS studijski bod-kredit predstavlja 25 sati ukupnog opterećenja studenta kroz sve oblike njegovog rada na određenom predmetu, odnosno do 30 sati ukupnog opterećenja kada su u pitanju studijski programi medicinske grupe nauka.
  - (7) Ciklusi studija i programi koji vode do akademske titule, stručnog i naučnog zvanja koje nudi visokoškolska ustanova fleksibilni su, tako da omogućavaju mobilnost studenata u odgovarajućim fazama, sa dodjelom (E)CTS bodova-kredita i/ili kvalifikacija, zavisno od rezultata rada koje je student ostvario.
  - (8) Kod utvrđivanja pravila studiranja visokoškolska ustanova osigurava poštivanje važećeg evropskog sistema prenosa bodova-kredita.

Član 50.

(Organizacija studijske godine)

- (1) Studijska godina se organizira u dva semestra: zimski i ljetni.
- (2) Nastava u prvom semestru prva dva ciklusa studija počinje prvog ponedjeljka u oktobru. Nastava u zimskom semestru traje 15 sedmica kontinuiranih aktivnosti plus sedam dana za završni ispit. Priprema za ispit i ponovljeni ispit nakon zimskog semestra traju najduže dvije sedmice.
- (3) Ovjera zimskog semestra i upis ljetnog semestra traje do dvije sedmice.
- (4) Nastava u ljetnom semestru prva dva ciklusa studija počinje trećeg ponedjeljka u februaru i traje 15 sedmica kontinuiranih aktivnosti plus dvije sedmice za završni ispit. Priprema za ispit i ponovljeni ispit nakon ljetnog semestra traju najduže dvije sedmice.
- (5) Nastava trećeg ciklusa studija može započeti najkasnije do kraja zimskog semestra.
- (6) Sedmični broj časova za nastavne aktivnosti predviđene nastavnim planom i programom (predavanja, vježbe, seminari, praktični rad i sl.) u zimskom i u ljetnom semestru ne može biti manji od 20 niti veći od 30 časova.
- (7) Ljetni odmor traje najduže 8 sedmica.
- (8) Ovjera ljetnog semestra i upis zimskog semestra traju do dvije sedmice.
- (9) Kalendar organizacije i realizacije nastavnih programa za studijsku godinu utvrđuje i objavljuje senat visokoškolske ustanove, najkasnije 60 dana prije početka izvođenja nastave.

Član 51.

(Organizacija nastave)

- (1) Nastava se realizira i izvodi prema utvrđenom rasporedu sati.

- (2) Visokoškolska ustanova, odnosno njene organizacione jedinice su obavezne objaviti raspored sati iz stava (1) ovog člana, najkasnije deset dana prije početka realizacije nastave.
- (3) Raspored sati sadrži: naziv nastavnog programa, oznaku studijske godine, naziv predmeta, vrijeme (dan, sat) održavanja nastave, mjesto održavanja nastave (sale, laboratorije), imena nastavnog osoblja koje izvodi nastavu i druga uputstva o nastavi.
- (4) Predmetni nastavnik obavezan je da u prvoj sedmici nastave upozna studente s planom rada na predmetu.
- (5) Pored organizacione jedinice sa odsjecima i katedrama za strane jezike i druge visokoškolske ustanove ili organizacione jedinice nastavu ili dio nastave mogu izvoditi i na nekom od stranih jezika, što se regulira statutom.
- (6) Cijena studija iz stava (5) ovog člana utvrđuje se odlukom Vlade putem Ministarstva, a na prijedlog visokoškolske ustanove.

Član 52.

(Organizacija ispita, praktičnog i stručnog rada kod pojedinih oblika nastave)

- (1) Kada se nastava odnosno pojedini oblici nastave organiziraju u formi "učenja na daljinu" ispiti se obavezno održavaju u sjedištu organizacione jedinice.
- (2) Ispiti iz umjetničkih predmeta mogu se održavati i izvan sjedišta visokoškolske ustanove ukoliko se radi o ispitu koji se realizira u formi javnih manifestacija kao što su koncerti, izložbe, predstave i drugi oblici prezentacije umjetničkog stvaralaštva.
- (3) Praktični rad i stručna praksa mogu se organizirati i realizirati kao sastavni dio nastave u sjedištu visokoškolske ustanove ili na mjestu njihove realizacije odnosno u nastavnoj bazi organizacione jedinice.

Član 53.

(Obaveze akademskog osoblja)

- (1) Akademsko osoblje je obavezno ličnim prisustvom i angažmanom u potpunosti realizirati utvrđeni plan i program iz nastavnog predmeta za koji je izabrano odnosno angažirano.
- (2) Izuzetno, iz opravdanih razloga, izabrano akademsko lice u realizaciji nastavnog plana i programa iz stava (1) ovog člana može, uz prethodnu pismenu saglasnost dekana/direktora, zamijeniti druga adekvatna akademska lica koja predloži predmetni nastavnik odnosno dekan/direktor uz prethodno pribavljenu saglasnost vijeća na način i pod uvjetima utvrđenim statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.
- (3) Visokoškolska ustanova je obavezna svojim statutom utvrditi metode za praćenje izvršavanja obaveza iz st. (1) i (2) ovog člana od strane akademskog osoblja.

Član 54.

(Plan rada)

- (1) Predmetni nastavnik obavezan je informirati studente o ciljevima, sadržaju i metodama realizacije nastave iz nastavnog predmeta, kao i o metodama i kriterijima praćenja njihovog rada, provjere znanja i ocjenjivanja.
- (2) Zadaci predviđeni za individualni rad studenta (seminarski radovi, projekti, referati, zadaće i drugi oblici realizacije studijskih obaveza) moraju biti ravnomjerno raspoređeni u toku semestra, odnosno studijske godine.
- (3) Ukupni obim zadataka iz stava (2) ovog člana mora biti uskladen sa opterećenjem predviđenim na predmetu, saglasno (E)CTS-u.
- (4) Predmetni nastavnik je obavezan da u toku realizacije nastave, izvršavanja samostalnih zadataka od strane studenta i njihovih priprema za savladavanje nastavno-naučnih sadržaja i provjeru znanja, pomogne studentima organiziranjem i održavanjem redovnih, a po potrebi ili na zahtjev studenata i dodatnih konsultacija.

- (5) Termin za konsultacije u toku sedmice moraju biti usklađeni sa planom realizacije nastave tako da su prilagođeni obavezama akademskog osoblja, kao i potrebama studenata. Konsultacije mogu biti organizirane u vidu kabinetskih ili konsultacija u učionici, korištenjem e-maila i drugih vidova elektronskih komunikacija, uz obavezu da se najmanje 5 sati sedmično planira za kabinetske konsultacije.
- (6) Promjena rasporeda sati i plana rada u toku semestra u pravilu nije dopuštena.
- (7) U slučaju nužne promjene rasporeda sati i plana rada predmetni nastavnik je obavezan najkasnije 24 sata prije promjene na javan i transparentan način o tome obavijestiti studente.
- (8) Predmetni nastavnik je, u skladu sa obavezama utvrđenim nastavnim planom i programom, odgovoran za izvođenje svih oblika nastave-predavanja, vježbi, seminara, praktičnog rada, kao i za praćenje aktivnosti studenata i provjeru njihovog znanja.

Član 55.

(Vrednovanje znanja studenata)

Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa (E)CTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
  - b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova;
  - c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova;
  - d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova;
  - e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova;
  - f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
- (2) U indeks i /ili drugu ispravu unose se prolazne ocjene. Ocjena iz stava (1) tačka e) je najniža prolazna ocjena.

Član 56.

(Oblici provjere znanja studenta)

- (1) Oblici provjere znanja studenta mogu biti pismeni, usmeni i praktični.
- (2) Provjera znanja je u pravilu pismena i vrši se putem testa ili pismenog rada.
- (3) Rezultati pismenog dijela ispita moraju biti objavljeni u roku od pet dana od dana održavanja ispita uz obavezno oglašavanje termina u kojem student može izvršiti uvid u svoj rad.
- (4) Svi oblici provjere znanja su javni.
- (5) Ispiti iz umjetničkih predmeta polažu se u pravilu komisijски.
- (6) Pismeni ispitni radovi studenata se čuvaju do kraja studijske godine.
- (7) Visokoškolska ustanova je obavezna organizirati i utvrditi termine polaganja ispita tako da student može biti opterećen polaganjem najviše jednog ispita u istom danu.
- (8) Predmetni nastavnik ne može vršiti provjeru znanja na završnom ispitu u prisustvu samo jednog studenta.
- (9) Vijeće organizacione jedinice je obavezno posebnom odlukom utvrditi sve oblike provjere znanja, kao i strukturu sa skalom bodovanja iz svakog nastavnog predmeta.
- (10) Utvrđeni elementi vrednovanja pojedinih aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja, obavezno se provode kao jedinstvena cjelina.

Član 57.

(Postupak provjere znanja i ocjenjivanja)

- (1) Znanje i rad studenata provjerava se i ocjenjuje tokom nastave o čemu se vodi evidencija na način utvrđen odlukom vijeća organizacione jedinice, a konačna ocjena se utvrđuje na ispitu.
- (2) Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena. Utvrđeni elementi

vrednovanja pojedinih aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja, obavezno se provode kao jedinstvena cjelina u tekućoj studijskoj godini.

- (3) U strukturi ukupnog broja bodova, najmanje 50% bodova mora biti predviđeno za aktivnosti i provjere znanja u toku semestra.
- (4) Završni ispit se, u strukturi ukupnog broja bodova, može vrednovati sa najviše 50% bodova. Završni ispit se polaže u redovnom i popravnom terminu ispitnih rokova.
- (5) Ako student za predviđene aktivnosti i provjere znanja tokom semestra osvoji broj bodova koji zadovoljava kriterije za prolaznu ocjenu nije obavezan izaći na završni ispit.
- (6) Ispitni rokovi su redovni i popravni.
- (7) Redovni ispitni rokovi su zimski i ljetni.
- (8) Redovni zimski i ljetni ispiti odvijaju se u šesnaestoj sedmici semestra i dvije sedmice nakon završetka semestra u kojem je slušan predmet.
- (9) Popravni zimski i ljetni ispitni rok traje jednu sedmicu nakon zimskih i ljetnih redovnih ispitnih rokova. Vrijeme između izlaska na ispit u redovnim i popravnim ispravnim ispitnim rokovima iznosi dvije sedmice.
- (10) Pored zimskih i ljetnih ispitnih rokova, student ima pravo i na jedan jeseni ispitni rok, koji traje prve dvije sedmice septembra. U ovom ispitnom terminu, student ima pravo polagati ispite na način i pod uvjetima utvrđenim općim aktima visokoškolske ustanove sa jednim ispitnim terminom.
- (11) Visokoškolska ustanova obavezna je u svakom semestru organizirati nastavu "u učionici" za vanredne studente i studente koji studiraju učenjem na daljinu, i to najmanje prve, osme i petnaeste sedmice svakog semestra, i o tome voditi urednu evidenciju, a što se detaljnije regulira pravilima studiranja visokoškolske ustanove.
- (12) Vanredni studenti i studenti koji studiraju učenjem na daljinu obavezni su prisustvovati oblicima provjere znanja kako je predviđeno izvedbenim planovima nastave na visokoškolskoj ustanovi, koji se, po pravilu, obavljaju u toku onih radnih sedmica u kojima se organizira i nastava za ove studente, a što se detaljnije regulira pravilima studiranja visokoškolske ustanove.
- (13) Završni ispit kao i druge nastavne aktivnosti dozvoljeno je realizirati samo u toku radnog vremena utvrđenog u okviru radne sedmice i to u vremenskom terminu od 08-20 sati.

Član 58.

(Završni ispit)

- (1) Završni ispit u skladu sa nastavnim planom i nastavnim programom se obavlja u toku posljednje sedmice nastave ili u prve dvije sedmice nakon završene nastave.
- (2) Student koji ne položi završni ispit može ponovno polagati ispit iz predmeta koji nije položio na kraju jednog semestra, odnosno studijske godine, u skladu sa članom 50. ovog Zakona, osim na onim stručnomjetničkim predmetima kod kojih, zbog prirode nastavnog procesa, ponavljanje ispita nije moguće, a čiji se popis bliže uređuje aktom organizacione jedinice.
- (3) Između održavanja završnog i popravnog ispita akademsko osoblje će konsultacijama sa studentom, a po potrebi i izvođenjem dopunske nastave, pomoći studentu da se pripremi za polaganje popravnog ispita, što se preciznije uređuje pravilima studiranja visokoškolske ustanove.

Član 59.

(Polaganje ispita pred komisijom po zahtjevu studenta)

- (1) Student koji nije zadovoljan postignutom ocjenom na ispitu može, u roku od 24 sata nakon saopćenja ocjene, pismeno tražiti da ispit ponovi pred komisijom.
- (2) Zahtjev za ponavljanje ispita iz stava (1) ovog člana mora biti obrazložen.
- (3) Dekan, odnosno direktor visoke škole imenuje predsjednika i dva člana ispitne komisije u roku od 24 sata od prijema

- zahtjeva iz stava (1) ovog člana, ako ocijeni da je zahtjev osnovan.
- (4) Predmetni nastavnik čijom ocjenom student nije bio zadovoljan ne može biti predsjednik komisije, a jedan član komisije mora biti iz drugog nastavnog predmeta, ali iz iste ili srodne nastavne oblasti.
  - (5) Dekan, odnosno direktor visoke škole određuje termin polaganja ispita u roku od tri dana od dana podnošenja osnovanog zahtjeva studenta.
  - (6) U slučaju zahtjeva iz stava (1) ovog člana, pismeni ispit ili pismeni dio ispita neće se ponoviti pred komisijom, već će postojeći ocijenjeni pismeni rad komisija ponovno pregledati i ocijeniti, dok je ponavljanje usmenog ispita ili usmenog dijela ispita pred komisijom obavezno.
  - (7) Prilikom utvrđivanja ocjene, komisija će uzimati u obzir sve verifisirane rezultate rada studenta u toku nastave.
  - (8) Kod prigovora studenta na ocjenu za praktični ispit iz onog predmeta čije polaganje nije moguće ponovno organizirati, komisija, imenovana od strane dekana, a sastavljena od nastavnika iz odgovarajuće oblasti, preispitat će odluku nastavnika koji je ispit ocjenjivao i to na osnovu audio/video zapisa i drugih oblika dokumentiranja polaganja ispita te donijeti konačnu odluku.
  - (9) Za predmete iz stava (8) ovog člana visokoškolske ustanove odnosno organizacione jedinice su dužne osigurati audio/video zapis ili drugi adekvatan oblik dokumentiranja toka provjere znanja.
  - (10) Odluka komisije se donosi većinom glasova, a na istu može se izjaviti žalba dekanu, odnosno direktoru visoke škole u roku od 24 sata od saopćenja odluke komisije.
  - (11) Student može tražiti komisijski ispit najviše dva puta u toku jedne studijske godine.

Član 60.

(Prelazak u narednu studijsku godinu)

- (1) Student može prenijeti u narednu godinu studija unutar jednog ciklusa studija najviše šest (E)CTS studijskih bodova - kredita, ili najviše jedan nepoloženi predmet, ukoliko on nosi više od šest (E)CTS studijskih bodova-kredita, pod uvjetom da nepoloženi predmet koji se prenosi u narednu studijsku godinu nije preduvjet za slušanje drugog predmeta u narednoj studijskoj godini.
- (2) Student koji obnavlja studijsku godinu obavezan je ponovo prisustvovati realizaciji nastave iz predmeta koje nije položio.
- (3) Studentu koji obnavlja studijsku godinu organizaciona jedinica/visokoškolska ustanova može, unutar jednog ciklusa u skladu sa svojim kapacitetima i organizacionim mogućnostima, dozvoliti pohađanje nastave i polaganje nastavnih predmeta iz naredne studijske godine pod uvjetom da ukupno opterećenje studenata po semestru ne prelazi 30 (E)CTS studijskih bodova - kredita.
- (4) Predmeti iz stava (1) i (3) ovog člana utvrđeni su nastavnim programom i pravilima studiranja.

Član 61.

(Ovjera semestra i studijske godine)

- (1) Ovjera semestra i studijske godine obavezna je za sve studente.
- (2) Na osnovu ovjerenog semestra i studijske godine utvrđuje se broj (E)CTS studijskih bodova-kredita koje je student postigao.

Član 62.

(Završni rad)

- (1) Studijskim programom prvog i drugog ciklusa studija može biti predviđen završni (diplomski odnosno magistarski) rad.
- (2) Studijski program trećeg ciklusa sadrži završni (doktorski) rad koji obimom ne može biti manji od 120 (E)CTS studijskih bodova-kredita.
- (3) Vrijeme početka izrade završnog rada prvog i drugog ciklusa studija mora biti usklađeno sa obimom završnog rada tako da student može pristupiti odbrani završnog rada najkasnije do

kraja semestra, a obavezno prije početka upisa u naredni ciklus studija.

- (4) Način, rok i postupak odobravanja teme, formiranja komisije i odbrane završnog rada iz st. (1) i (2) ovoga člana utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove.

Član 63.

(Izbor teme završnog rada)

- (1) Tema završnog rada mora biti iz oblasti studijskog programa.
- (2) Temu završnog rada mogu predložiti mentor ili student, što se detaljnije utvrđuje pravilima studiranja.
- (3) Iz razloga multidisciplinarnosti teme završnog rada drugog i trećeg ciklusa studija, studentu se može odrediti i više od jednog mentora.
- (4) Odluku o zahtjevu kandidata za promjenu mentora odnosno teme završnog rada donosi nadležni organ visokoškolske ustanove.

Član 64.

(Odbrana završnog rada)

- (1) Postupak izbora teme, određivanja i zamjene mentora, odbrane završnog rada kao i druga pitanja relevantna za predmetnu materiju preciznije će se regulisati pravilima studiranja za odgovarajuće cikluse studija.
- (2) Ako student ne zadovolji na odbrani završnog rada, ima još jednom pravo na odbranu istog završnog rada ili da zatraži da mu se odobri izbor nove teme, što se preciznije uređuje pravilima studiranja.
- (3) Završni rad u okviru prvog ciklusa studija i njegova odbrana ocjenjuju se jedinstvenom ocjenom od 10 (A) do 5 (F,FX). Ocjena se donosi većinom glasova članova komisije.
- (4) Odbrana završnog rada je javna.

Član 65.

(Obaveza objavljivanja završnog rada)

Visokoškolske ustanove na području Kantona su obavezne dostaviti tri primjerka doktorskog rada Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci u Bosni i Hercegovini radi njegove katalogizacije.

Član 66.

(Akademska titula, naučno i stručno zvanje)

- (1) Završetkom svakog ciklusa studija stiče se pravo na određenu akademsku titulu, odnosno naučno i stručno zvanje, u skladu sa Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja, saglasno Okvirnom zakonu, kao i druga prava u skladu sa posebnim propisima.
- (2) U slučaju nedonošenja Pravilnika iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo može donijeti pravilnik kojim se uređuje ova oblast, a koji važi do dana donošenja Pravilnika na državnom nivou.

Član 67.

(Završetak ciklusa studija)

Studij određenog ciklusa smatra se uspješno završenim ako je student položio sve ispite i odbranio završni rad ukoliko je predviđen studijskim programom tog ciklusa studija.

Član 68.

(Dodjela diploma)

- (1) Visokoškolska ustanova je ovlaštena da organizira cikluse studija i dodjeljuje diplome za koje je licencirana i akreditirana.
- (2) Po završetku svakog ciklusa studija studentu se izdaje diploma kojom se potvrđuje da je student završio određeni ciklus studija i stekao pravo na određenu akademsku titulu odnosno stručno i naučno zvanje.
- (3) Uz diplomu, studentu se izdaje i dodatak diplomi za svaki završeni ciklus studija.
- (4) Diploma koju izdaje visokoškolska ustanova predstavlja javnu ispravu.
- (5) Do izdavanja diplome, studentu se izdaje uvjerenje o diplomiranju kao javna isprava kojom se potvrđuje da je stu-

dent ispunio uvjete za sticanje zvanja iz ciklusa studija koji je završio.

- (6) Uvjerenje o diplomiranju izdaje se u roku od sedam dana od dana završetka ciklusa studija i važi do izdavanja dokumenata iz st. (2) i (3) ovog člana.
- (7) Uvjeti, način i postupak dodjele, odnosno oduzimanja i poništavanja diplome po završenom ciklusu studija utvrđuju se zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 69.

(Sadržaj i izgled diplome)

- (1) Diploma i dodatak diplomu obavezno sadrži osnovne informacije o završenom ciklusu studija, stečenom zvanju odnosno tituli i ostvarenom uspjehu studenta u toku studija.
- (2) Diploma i dodatak diplomu se štampaju na jednom od jezika koji su u zvaničnoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, a visokoškolska ustanova može štampati diplome i na nekom od stranih jezika, što se bliže regulira statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Diplomom i dodatkom diplomu potpisuju rektor i rukovodilac organizacione jedinice, odnosno direktor visoke škole.

Član 70.

(Certifikati)

- (1) Visokoškolska ustanova je ovlaštena izdavati certifikate nakon završetka necikličnih vidova obrazovanja, u skladu sa odlukom senata visokoškolske ustanove i sa programima svih oblika edukacije koji se izvode u okviru programa cjeloživotnog učenja.
- (2) Edukacija iz stava (1) ovog člana realizira se na visokoškolskoj ustanovi, odnosno organizacionoj jedinici koja je matična za određenu oblast. Edukaciju realizira akademsko osoblje visokoškolske ustanove kao i stručnjaci iz prakse na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom.
- (3) Dodijeljena zvanja u okviru programa necikličnog obrazovanja ne mogu predstavljati ekvivalent zvanjima iz člana 68. ovog Zakona, a položeni ispiti i ostvareni bodovi ne mogu predstavljati ekvivalent ispitima odnosno dijelu ispita u okviru ciklusa studija u skladu sa članom 49. ovog Zakona.
- (4) Certifikati izdati nakon završetka necikličnih vidova obrazovanja služe kao dokaz osposobljenosti kandidata za vršenje odnosno obavljanje određenih poslova i ne predstavljaju ekvivalent diplomu koju izdaje visokoškolska ustanova.

Član 71.

(Retroaktivna primjena)

- (1) Visokoškolska ustanova ne može retroaktivno primjenjivati novi koncept studija u skladu sa Bolonjskim visokoobrazovnim procesom ni za jedan započeti ciklus studija.
- (2) Student ima pravo da završi studij po nastavnom planu i programu koji je važio prilikom upisa tog studenta, odnosno prije stupanja na snagu ovog Zakona, uz obavezu da započeti studij završi najkasnije do 30. 09. 2015. godine.
- (3) Nakon isteka roka iz stava (2) ovog člana, a na zahtjev studenta i prije isteka tog roka, student ima pravo nastaviti studij prema Bolonjskom procesu na bazi ekvivalencije studija koji je važio prilikom upisa tog studenta, odnosno prije stupanja na snagu ovog Zakona u odnosu na novi studij, i to u statusu i pod uvjetima koje propisuje visokoškolska ustanova, a u skladu sa zakonom i statutom.

DIO SEDMI - STUDENT

Član 72.

(Sticanje i gubitak statusa studenta)

- (1) Status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program visokoškolske ustanove.
- (2) Prijem i upis u prvu studijsku godinu vrši se na osnovu konačnih rezultata javnog konkursa.

(3) Pravo učešća na javnom konkursu imaju državljani Bosne i Hercegovine sa završenom četverogodišnjom srednjom školom.

(4) Pravo učešća na javnom konkursu imaju i strani državljani sa stečenim odgovarajućim srednjim obrazovanjem, u skladu sa zakonom, konvencijama i međudržavnim ugovorima koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu na način i pod uvjetima utvrđenim u članu 80. ovog Zakona.

(5) Upisanom studentu iz stava (1) ovog člana visokoškolska ustanova izdaje index čiji sadržaj i oblik, pravilnikom iz člana 140. stav (3) ovog Zakona, propisuje Ministarstvo.

(6) Status studenta prestaje:

- a) okončanjem ciklusa studija;
  - b) ispisom sa visokoškolske ustanove;
  - c) isključenjem sa visokoškolske ustanove po postupku i uz uvjete utvrđene zakonom, statutom ili drugim odgovarajućim aktom visokoškolske ustanove;
  - d) kada student ne okonča studij u roku utvrđenom zakonom, statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove;
  - e) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove.
- (7) Lice koje izgubi status studenta u smislu stava (6) ovog člana može ponovno steći status studenta na način i pod uvjetima utvrđenim statutom visokoškolske ustanove.

Član 73.

(Utvrđivanje broja i strukture studenata)

- (1) Visokoškolska ustanova kao javna ustanova predlaže Vladi broj studenata za upis na studijske programe koje organizira, koji ne može biti veći od broja utvrđenog u licenci, a Vlada utvrđuje konačan broj i strukturu studenata za upis u prvu studijsku godinu prva dva ciklusa studija.
- (2) Pravo upisa na drugi ciklus studija imaju kandidati sa završenim odgovarajućim prvim ciklusom studija, kao i kandidati koji su završili studij po predbolonjskim nastavnim planovima i programima pod uvjetima utvrđenim pravilima studiranja.
- (3) Invalidi sa utvrđenim stoprocentnim invaliditetom imaju pravo upisati se jedanput na javnu visokoškolsku ustanovu kao studenti budžetski finansiranih mjesta na bilo kojem studijskom programu za sva tri ciklusa studija, pod uvjetima:
  - a) da su položili prijemni ispit;
  - b) da su sposobni obavljati praktične zadatke u nastavi;
  - c) da su stekli pravo upisa na odgovarajući ciklus studija visokoškolske ustanove kao javne ustanove i
  - d) da su dostavili dokaz nadležne institucije o statusu invalida i procentu invaliditeta.
- (4) U slučajevima kada je broj kandidata koji su položili prijemni ispit, odnosno ispunili formalni uvjet za upis na visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu, veći od broja javno finansiranih mjesta na bilo kojem studijskom programu, kandidati se mogu upisati na mjesta za koja plaćaju školarinu, i to u skladu sa jedinstvenom rang-listom i do broja utvrđenog odlukom Vlade za tu kategoriju studenata, odnosno do broja studenata utvrđenog u licenci visokoškolske ustanove.
- (5) Ako je student koji plaća školarinu u određenoj studijskoj godini pokazao dobar uspjeh, odnosno položio sve ispite iz te godine i postigao prosječnu ocjenu najmanje osam može dobiti javno finansirano mjesto za nastavak studija na tom ciklusu i to u skladu sa statutom i mogućnostima organizacione jedinice/visokoškolske ustanove.
- (6) Redovni student čije se školovanje finansira iz Budžeta Kantona u slučaju obnavljanja studijske godine obavezan je uplatiti odgovarajuću naknadu prilikom svakog ponovnog izlaska na završni i popravni ispit iz nepoloženih predmeta, čiju visinu svojom odlukom utvrđuje Vlada na prijedlog senata visokoškolske ustanove, uz prethodne konsultacije senata sa organizacionim jedinicima, ukoliko to nije zakonom drugačije predviđeno.
- (7) Redovni student koji se finansira sredstvima osnivača na visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi gubi taj status

kada dva puta zaredom obnovi istu studijsku godinu i ne ispuni uslove za upis u narednu studijsku godinu, ali može nastaviti studij u statusu samofinansirajućeg studenta.

- (8) Visokoškolska ustanova kao javna ustanova putem organizacionih jedinica može, u skladu sa rezultatima konačne rang-liste i uz prethodnu saglasnost Vlade na prijedlog Ministarstva, za studijske programe koje organiziraju, izvršiti prijem i upis većeg broja kandidata koji su ispunili formalni uvjet za upis od broja predviđenog planom upisa i to u statusu samofinansirajućih ili vanrednih studenata, uz uvjet da više organizacione jedinice Ministarstvu dostavi odluku kojom se potvrđuje da organizaciona jedinica raspolaze prostornim, kadrovskim i uvjetima opremljenosti, koji i nakon dodatnog upisa omogućavaju realizaciju nastavnog procesa u skladu sa ovim Zakonom i Standardima i normativima.
- (9) Na osnovu rezultata konačne rang-liste i prijedloga organizacione jedinice, Vlada može, na prijedlog Ministarstva, utvrditi dodatni broj kandidata koji se mogu upisati na mjesta za koja se plaća školarina i preko broja predviđenog planom upisa i to za kandidate koji imaju status djece šehida, poginulih boraca i djece bez oba roditelja, a koji su ispunili formalni uvjet za upis.
- (10) Kandidati su obavezni prilikom podnošenja zahtjeva za upis dostaviti dokaz o statusu lica iz stava (9) ovog člana.

Član 74.

(Konkurs za upis)

Konkurs za upis na studijske programe raspisuje visokoškolska ustanova, u skladu sa zakonom, statutom i pravilima studiranja.

Član 75.

(Sadržaj konkursa za upis studenata)

- (1) Javni konkurs za upis studenata u prvu studijsku godinu na visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu sadrži:
- broj kandidata (domaćih i stranih studenata) koji će se finansirati iz Budžeta Kantona;
  - broj kandidata (domaćih i stranih studenata) koji samostalno plaćaju troškove studiranja;
  - visinu troškova studija za studente (domaće i strane studente) koji će plaćati školarinu;
  - osnove i mjerila za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata za upis;
  - način vrednovanja uspjeha ostvarenog u toku srednjoškolskog obrazovanja;
  - način provjere znanja i sposobnosti kandidata (prijemni ispit) za odgovarajući studij koji se vrši testom ili drugom pisanom formom u ovjerenom duplikatu, od čega jedna kopija ostaje visokoškolskoj ustanovi, a druga kandidatu.
  - vrijeme provjere znanja i sposobnosti kandidata za odgovarajući studij te vrijeme objave rezultata izvršenih provjera;
  - pouku o pravnom lijeku i postupak zaštite prava kandidata koji su nezadovoljni rezultatima prijemnog ispita;
  - rok u kojem visokoškolska ustanova mora objaviti konačnu listu primljenih kandidata;
  - rokove za upis primljenih kandidata.
- (2) Elemente konkursa iz tač. a), b) i c) stava (1) ovog člana utvrđuje Vlada, a elemente iz tač. d), e), f), g), h), i) i j) visokoškolska ustanova. Elemente iz tačke a) utvrđuje Vlada na osnovu prijedloga visokoškolske ustanove, u skladu sa planom upisa studenata, prostornim i kadrovskim uvjetima i uvjetima opremljenosti visokoškolske ustanove, a elemente iz tačke d) utvrđuje visokoškolska ustanova u skladu sa zajedničkim osnovama i mjerilima za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata.
- (3) Obavijest o konkursu za upis studenata u prvu studijsku godinu objavljuje visokoškolska ustanova u najmanje tri dnevna lista na području Bosne i Hercegovine.
- (4) Konkurs za upis studenata za upis u prvu studijsku godinu objavljuje se na web-stranici visokoškolske ustanove/organi-

zacione jedinice, kao i na oglasnim pločama visokoškolskih ustanova uz prethodnu saglasnost Ministarstva, i to najkasnije dva mjeseca prije početka studijske godine.

- (5) Konkurs za upis studenata u prvu studijsku godinu na visokoškolsku ustanovu kao ustanovu, koji se objavljuje uz prethodnu saglasnost Ministarstva, uz finansijske elemente, obavezno sadrži broj studenata u svim statusima i elemente iz stava (1) ovog člana tač. d), e), f), g), h), i) i j) kao i druge elemente utvrđene statutom visokoškolske ustanove.
- (6) Pisani testovi kojima se vrši provjera znanja prijavljenih kandidata na konkurs za upis u prvu godinu studija identični su za sve kandidate koji se prijavljuju za upis na isti studijski program u okviru organizacione jedinice, a provjera znanja obavezno se provodi u istom danu i u istom vremenskom terminu.

Član 76.

(Konačna lista kandidata)

- (1) Prilikom prijave na konkurs kandidat predaje originalna dokumenata u skladu sa uvjetima konkursa.
- (2) Preliminarnu rang-listu svih primljenih i prijavljenih kandidata organizaciona jedinica visokoškolske ustanove će objaviti na oglasnoj ploči nakon što je verificira nadležno tijelo, najkasnije dva dana od posljednjeg dana polaganja prijemnog ispita, a za organizacione jedinice na kojima se prijemni ispit ne polaže najkasnije dva dana nakon isteka roka za podnošenje prijave na konkurs.
- (3) Na listu iz stava (2) ovog člana kandidati imaju pravo prigovora u roku od tri dana od dana objave navedene liste.
- (4) Na prigovor iz stava (3) ovog člana nadležno tijelo organizacione jedinice visokoškolske ustanove obavezno je donijeti odluku u roku od tri dana.
- (5) Konačni spisak upisanih studenata u svim statusima na svojim organizacionim jedinicama visokoškolska ustanova je obavezna objaviti najkasnije dva dana nakon isteka roka za donošenje odluke po izjavljenom prigovoru i dostaviti Ministarstvu najkasnije sedam dana prije početka studijske godine.
- (6) Kandidat koji je ostvario pravo upisa u prvu godinu studija na organizacionoj jedinici na kojoj se ne polaže prijemni ispit ne može ostvariti status studenta na organizacionoj jedinici na kojoj se polaže prijemni ispit u toku prve studijske godine.
- (7) Student iz stava (6) ovog člana može ostvariti pravo nastavka studija na drugoj organizacionoj jedinici na starijim godinama studija po principu ekvivalencije.

Član 77.

(Pravo upisa u prvi ciklus studija)

- (1) Student ima pravo upisa na studijske programe prvog ciklusa na kojima se stiču diplome visokoškolskih ustanova i to na konkurentskoj osnovi.
- (2) Za upis na pojedine studijske programe, visokoškolska ustanova može utvrditi i dodatne uvjete u skladu sa Zakonom, statutom i pravilima studiranja visokoškolske ustanove.
- (3) Odredbe st. (1) i (2) ovog člana će se primjenjivati do uvođenja eksternih mature u srednjim školama na području Kantona.

Član 78.

(Pravo upisa u drugi i treći ciklus studija)

Student ima pravo upisa na drugi i treći ciklus studija, pod uvjetima utvrđenim zakonom, statutom i pravilima studiranja koja donosi senat visokoškolske ustanove.

Član 79.

(Pravo upisa stranih državljana)

- (1) Strani državljanima imaju pravo upisa na studijske programe na visokoškolskim ustanovama kao javnim ustanovama u Kantonu pod jednakim uvjetima kao i državljanima Bosne i Hercegovine, u skladu sa ovim Zakonom i statutom visokoškolske ustanove te u skladu sa kvotom za upis studenata stranih državljana koju utvrđuje Vlada na prijedlog visokoškolske ustanove.

- (2) Strani državljani, osim državljana država nastalih disolucijom SFRJ, plaćaju troškove studija na visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi po cjenovniku predviđenom za strane državljane, osim ukoliko to nije, za određene države, drugačije definirano međudržavnim ugovorima.
- (3) Studenti državljani država nastalih disolucijom SFRJ upisuju se i plaćaju troškove studija na visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi pod istim finansijskim uvjetima kao državljani Bosne i Hercegovine i u skladu sa kvotom za upis studenata iz ove kategorije koju odobri Vlada na prijedlog visokoškolske ustanove.
- (4) Stranim državljanima se upis može ograničiti ili uskratiti ako je riječ o studijskom programu koji se odnosi na vojno ili policijsko obrazovanje ili drugi studij od interesa za sigurnost Bosne i Hercegovine i Kantona.

Član 80.

(Pravo učešća na konkursu prije izvršene nostrifikacije odnosno ekvivalencije)

- (1) Kandidat koji je stekao srednjoškolsko obrazovanje izvan Bosne i Hercegovine ima pravo učešća na konkursu za upis na prvi ciklus studija i prije izvršene nostrifikacije, odnosno ekvivalencije svjedočanstva o završenom srednjoškolskom obrazovanju u inostranstvu.
- (2) Kandidat iz stava (1) ovog člana koji ispunjava uvjete konkursa, a nalazi se na rang-listi kandidata koji su položili prijemni ispit u okviru odobrene kvote studenata za upis na tu visokoškolsku ustanovu, može se upisati u prvu studijsku godinu prvog ciklusa studija nakon izvršene nostrifikacije, odnosno ekvivalencije svjedočanstva, a najkasnije do početka studijske godine.
- (3) Kandidat iz stava (2) ovog člana, u izuzetnim slučajevima može se uvjetno upisati u prvu studijsku godinu prije izvršene nostrifikacije odnosno ekvivalencije svjedočanstva, uz prezentiranje potvrde da je postupak nostrifikacije odnosno ekvivalencije po njegovom zahtjevu u toku i da kašnjenje u donošenju odgovarajućeg rješenja nije rezultat njegovog propusta koji mu se može staviti na teret.
- (4) Kandidatu koji ispuni uvjete konkursa za upis na drugi odnosno treći ciklus studija se može omogućiti upis odnosno uvjetni upis saglasno zakonskim rješenjima iz st. (2) i (3) ovog člana.
- (5) Postupak nostrifikacije odnosno ekvivalencije inostranih svjedočanstava, diploma i drugih javnih isprava o okončanom odnosno započetom obrazovanju provodi se u skladu sa posebnim zakonom odnosno na osnovu bilateralnih ili multilateralnih ugovora koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu.

Član 81.

(Ugovor o studiranju)

- (1) Visokoškolska ustanova kao ustanova i student zaključuju ugovor o studiranju kojim se preciznije uređuju njihova međusobna prava i obaveze.
- (2) Bitne elemente ugovora iz stava (1) ovog člana posebnim pravilnikom propisuje Ministarstvo, na prijedlog visokoškolske ustanove.

Član 82.

(Prava i obaveze studenta i studentski standard)

- (1) Student ima pravo i obavezu da studira po usvojenim i odobrenim pravilima studiranja i nastavnom planu i programu te da bude ispitivan i ocjenjivan u skladu sa pravilima koja su transparentna, pravična i dostupna svakom studentu.
- (2) Prava i obaveze iz studentskog standarda su lična i neprenosiva.
- (3) Student ima pravo na:
  - a) prisustvovanje svim oblicima nastave;
  - b) kvalitetan nastavni proces u skladu sa usvojenim i odobrenim nastavnim planom i nastavnim programom;
  - c) blagovremeno i tačno informisanje o svim pitanjima koja se odnose na studij;

- d) ravnopravnost u pogledu uvjeta studija i tretmana u visokoškolskoj ustanovi kao i na povlastice koje nosi status studenta;
  - e) različitost i zaštitu od diskriminacije;
  - f) pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa zakonom;
  - g) korištenje biblioteke i drugih usluga koje se pružaju studentima na visokoškolskoj ustanovi a u skladu sa aktima visokoškolske ustanove;
  - h) konsultacije i pomoć akademskog osoblja u savladavanju nastavnog sadržaja, a posebno pri izradi završnog rada;
  - i) slobodu mišljenja i iznošenja ličnih stavova koji su u vezi sa nastavnim sadržajem u toku realiziranja nastavnog procesa;
  - j) evaluaciju rada akademskog osoblja;
  - k) priznavanje i prenos bodova između visokoškolskih ustanova s ciljem osiguranja mobilnosti;
  - l) učešće u postupku izbora za studentsko predstavničko tijelo i druga tijela ustanovljena statutom visokoškolske ustanove;
  - m) sudjelovanje u radu studentskih organizacija;
  - n) sudjelovanje u radu i odlučivanju tijela visokoškolske ustanove u skladu sa statutom;
  - o) zaštitu u slučaju povrede nekog od njegovih prava na način utvrđen zakonom ili općim aktima visokoškolske ustanove;
  - p) druga prava predviđena statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.
- (4) Student ima sljedeće obaveze:
- a) pridržavati se pravila studiranja koje je propisala visokoškolska ustanova;
  - b) ispunjavati nastavne i druge obaveze studenta;
  - c) iskazivati poštovanje prema pravima akademskog i neakademskog osoblja, kao i pravima drugih studenata u visokoškolskoj ustanovi;
  - d) uredno izvršavati svoje studijske obaveze i učestvovati u akademskim aktivnostima;
  - e) poštivati kućni red visokoškolske ustanove i etički kodeks.

Član 83.

(Mirovanje prava i obaveza studenta)

- (1) Prava i obaveze studenta miruju u slučajevima utvrđenim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Samo u izuzetnim slučajevima visokoškolska ustanova može na zahtjev studenta odobriti da mu iz opravdanih razloga određeno vrijeme, a najduže godinu dana, miruju prava i obaveze.
- (3) Pod opravdanim razlozima iz stava (2) ovog člana podrazumijevaju se slučajevi:
  - a) trajanja teške bolesti zbog koje student nije mogao pohađati nastavu i polagati ispite;
  - b) trajanja porodijskog odsustva;
  - c) i drugi slučajevi utvrđeni statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove.
- (4) Postojanje opravdanih razloga iz stava (3) ovog člana student potvrđuje prezentiranjem dokaza rukovodiocu organizacione jedinice, izdatih od nadležne javne zdravstvene ili druge ustanove relevantne za svaki konkretni slučaj.
- (5) Rukovodilac organizacione jedinice donosi odluku po zahtjevu studenta iz stava (2) ovog člana, zadržavajući pravo na provjeru opravdanosti razloga iz stava (3) ovog člana.
- (6) Student kojem ne miruju prava i obaveze, a koji ne upiše narednu odnosno ne obnovi upis u istu studijsku godinu izjednačava se sa statusom studentom koji se ispisao sa visokoškolske ustanove.

Član 84.

(Disciplinska odgovornost studenta)

- (1) Općim aktom visokoškolske ustanove preciznije se regulišu: postupak disciplinske odgovornosti studenta, teže i lakše povrede obaveza, disciplinski organi i postupak za utvrđivanja odgovornosti studenta.

- (2) Postupak disciplinske odgovornosti protiv studenta može biti pokrenut samo za one teže i lakše povrede obaveza koje su prije nego što su počinjene bile utvrđene općim aktom visokoškolske ustanove i za koje je bila propisana odgovornost.
- (3) Postupak disciplinske odgovornosti ne može se pokrenuti:
  - a) nakon isteka šest mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze i počinioca;
  - b) nakon isteka godine dana od dana kad je povreda obaveze iz stava (1) ovog člana učinjena.
- (4) Za težu povredu obaveze studentu se može izreći i mjera isključenja sa visokoškolske ustanove.

Član 85.
(Prijelazi studenata)

- (1) Studentu koji studira na nekoj drugoj visokoškolskoj ustanovi u BiH ili inostranstvu može se odobriti prijelaz samo na isti ili srodan studijski program Univerziteta/organizacione jedinice.
- (2) Prijelaz odobrava dekan/direktor organizacione jedinice, a na osnovu odluke nastavno naučnog vijeća, na način i pod uvjetima utvrđenim statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.

Član 86.
(Predstavničko tijelo studenata)

- (1) Studenti visokoškolske ustanove se mogu organizirati u predstavničko tijelo koje zastupa interese studenata visokoškolske ustanove i daje doprinos ostvarenju obrazovnih, nastavnih, naučnih, kulturnih, akademskih i drugih društveno korisnih potreba studenata, a na osnovu demokratskih principa i u skladu sa zakonom.
- (2) Statutom visokoškolske ustanove ili posebnim zakonom preciznije se utvrđuje pitanje uspostave i načina rada predstavničkih tijela studenata, njihova prava, obaveze i odgovornosti, pitanja studentskog standarda i druga pitanja bitna za rad predstavničkog tijela studenata.
- (3) Studentska predstavnička tijela mogu se uključiti odnosno učlaniti u asocijaciju studentskih predstavničkih tijela u Bosni i Hercegovini posredstvom kojih se ostvaruje članstvo u međunarodnim organizacijama i asocijacijama studenata.

DIO OSMI - AKADEMSKO OSOBLJE I AKADEMSKA ZVANJA

POGLAVLJE I. AKADEMSKA ZVANJA

Član 87.
(Dodjela akademskih zvanja)

- (1) Visokoškolska ustanova dodjeljuje akademska zvanja koja mogu biti naučnonastavna, umjetničkonastavna, nastavna i umjetnička.
- (2) Univerzitet dodjeljuje naučnonastavna i umjetnička zvanja, i to:
  - a) redovni profesor;
  - b) vanredni profesor;
  - c) docent;
  - d) lektor;
  - e) viši asistent;
  - f) asistent.
- (3) Visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:
  - a) profesor visoke škole;
  - b) predavač visoke škole;
  - c) asistent.

Član 88.
(Period izbora i statusna pitanja)

- (1) Akademsko osoblje na univerzitetu bira se na određeni izborni period i to:
  - a) asistent na period od četiri godine bez mogućnosti ponovnog izbora;

- b) viši asistent na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora isključivo ako postigne stepen trećeg ciklusa studija;
- c) lektor na period od pet godina bez mogućnosti ponovnog izbora;
- d) docent na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
- e) vanredni profesor na period od šest godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
- f) redovni profesor trajno.

- (2) Redovni profesor zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

- (3) Period na koji se bira akademsko osoblje na visokoj školi je:
  - a) asistent na period od četiri godine bez mogućnosti ponovnog izbora;
  - b) predavač visoke škole na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
  - c) profesor visoke škole trajno.

- (4) Član akademskog osoblja zaključuje ugovor o radu s visokoškolskom ustanovom na period na koji je izabran. Nakon isteka tog perioda visokoškolska ustanova obavezna je zaključiti novi ugovor o radu sa svakim članom akademskog osoblja koji je izabran u isto ili više akademsko zvanje.

- (5) Rokovi za izbor u isto ili više zvanje akademskog osoblja produžit će se za vrijeme provedeno na porodiljskom odsustvu, bolovanju dužem od šest mjeseci, javnoj dužnosti ili iz drugih opravdanih razloga, u skladu sa zakonom, a što se preciznije utvrđuje statutom visokoškolske ustanove.

- (6) Visokoškolska ustanova odnosno organizacione jedinice, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona, obavezna je donijeti program mjera za stvaranje uvjeta za napredovanje akademskog osoblja, kao i plan kadrovskih potreba za naredni petogodišnji period.

- (7) Plan iz stava (6) ovog člana visokoškolska ustanova je obavezna dostaviti Ministarstvu odmah po njegovoj izradi, a izvještaj o provođenju programa iz stava (6) ovog člana na početku svake studijske godine.

- (8) Osnivač je obavezan osigurati finansijska sredstva da visokoškolska ustanova na nastavnim predmetu/naučnoj oblasti uz nastavnika sa navršениh 55 godinu života ima izabranog višeg asistenta, odnosno da uz nastavnika sa navršениh 65 godina života ima izabranog docenta.

Član 89.

(Minimalni uvjeti za izbor u naučnonastavna zvanja)

Minimalni uvjeti za izbor akademskog osoblja u naučnonastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su:

- a) asistent: odgovarajući univerzitetski stepen sa najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
- b) viši asistent: stepen drugog ciklusa studija (magisterij);
- c) lektor: stepen drugog ciklusa studija (magisterij);
- d) docent: naučni stepen doktora u datoj oblasti, najmanje tri naučna rada objavljena u priznatim publikacijama, pokazane nastavničke sposobnosti;
- e) vanredni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, najmanje pet naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, objavljena knjiga i originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod, sve nakon izbora u zvanje docenta te mentorstvo najmanje jednog kandidata za stepen drugog ciklusa studija;
- f) redovni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, najmanje dvije objavljene knjige, najmanje osam naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon sticanja zvanja vanrednog profesora te mentorstvo najmanje po jednog kandidata za stepen drugog i trećeg ciklusa studija.

Član 90.

(Minimalni uvjeti za izbor u umjetničko-nastavna zvanja)

Minimalni uvjeti za izbor u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na nastavnim programima na univerzitetu ako je za nastavni predmet od naročitog značaja umjetnički kriterij su:

- a) asistent: završen stepen prvog ciklusa studija, s najmanje 240 ECTS bodova i prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
- b) viši asistent: završen stepen drugog ciklusa studija, odnosno stepen prvog ciklusa i javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva;
- c) docent: završen stepen najmanje prvog ciklusa studija, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i pokazani rezultati u nastavnom radu;
- d) vanredni profesor: završen stepen najmanje prvog ciklusa studija, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti i pokazani rezultati u nastavnom radu;
- e) redovni profesor: završen stepen najmanje prvog ciklusa studija, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i doprinos podizanju nastavnog i umjetničkog kadra.

Član 91.

(Minimalni uvjeti za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi)

- (1) Minimalni uvjeti za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi su:
  - a) asistent: završen stepen prvog ciklusa studija, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
  - b) predavač visoke škole: završen stepen drugog ciklusa studija i pokazana nastavna sposobnost;
  - c) profesor visoke škole: završen stepen trećeg ciklusa studija i pokazana nastavna sposobnost.
- (2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju zvanje redovnog profesora, vanrednog profesora i docenta, a koja su birana na univerzitetu.

Član 92.

(Minimalni uvjeti za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi)

- (1) Minimalni uvjeti za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi su:
  - a) asistent: završen stepen prvog ciklusa studija, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
  - b) predavač visoke škole: završen stepen najmanje prvog ciklusa studija, javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost;
  - c) profesor visoke škole: završen stepen najmanje prvog ciklusa studija, istaknuti javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost.
- (2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju izbor na umjetničko-nastavnim predmetima na univerzitetima.

Član 93.

(Definicija i sadržaj pojmova iz minimalnih uvjeta za izbor)

- (1) Pod objavljenom knjigom u smislu ovog Zakona podrazumijeva se tematski cjelovit i kompaktan recenziran naučni, stručni ili umjetnički sadržaj u štampanoj ili elektronskoj formi koji:
  - a) tematizira određenu oblast;
  - b) nikada prije nije bio publiciran;
  - c) je katalogiziran;
  - d) je putem biblioteke organizacione jedinice i visokoškolske ustanove dostupan studentima i akademskoj zajednici.
- (2) Pod mentorstvom iz člana 89. tačka e) i f) podrazumijeva se uspješno mentorstvo u drugom i trećem ciklusu studija, odnosno mentorstvo ostvareno u postupku sticanja naučnog stepena magistra nauka ili doktora nauka po predbolonjskom procesu.
- (3) Sadržaj pojmova: uspješno mentorstvo, objavljen naučni rad, priznata publikacija, katalogizirana knjiga, univerzitetski

udžbenik, originalni stručni uspjeh, projekt, patent i originalni metod, priznanje za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti, pokazani rezultati u nastavnom radu, značajan doprinos razvoju kulture i umjetnosti, preciznije se uređuje statutom visokoškolske ustanove.

Član 94.

(Registar publikacija)

- (1) Senat visokoškolske ustanove će najkasnije u roku od dva mjeseca od usvajanja statuta, na osnovu prethodno dostavljenih prijedloga vijeća organizacionih jedinica, uspostaviti registar domaćih i međunarodnih bibliografskih baza podataka.
- (2) Radovi objavljeni u domaćim i međunarodnim publikacijama koje prate međunarodne baze podataka, a koje su definirane u registru iz stava (1) ovog člana smatrać će se relevantnim u postupku izbora u akademska zvanja.
- (3) Rad objavljen u publikaciji koju ne prate međunarodne baze podataka smatra se relevantnim u postupku izbora u akademska zvanja, pod uvjetom da je recenziran od najmanje dva recenzenta o čemu kandidat dostavlja dokaz prilikom predaje prijave na konkurs za izbor u zvanje.
- (4) Registar iz stava (1) ovog člana visokoškolska ustanova je obavezna dostaviti Ministarstvu u roku od trideset dana od dana njegove uspostave.
- (5) Izmjene i dopune registra iz stava (1) ovog člana provode se na način i u postupku koji važi za njegovu uspostavu.
- (6) Radovi objavljeni do uspostave registra iz stava (1) ovog člana u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti smatrać će se relevantnim u postupku izbora u akademska zvanja.

Član 95.

(Vrednovanje prilikom izbora u isto ili više zvanje)

- (1) Prilikom izbora u isto ili više zvanje uzimaju se u obzir samo:
  - objavljeni radovi,
  - knjige i rezultati vlastitih istraživanja u primjeni
  - projekti, te
  - mentorstva, odnosno javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva.
- (2) Uslovi za izbor u akademsko zvanje koji su navedeni u stavu (1) ovog člana uzimaju u obzir samo ukoliko su nastali u vremenu od posljednjeg izbora u zvanje.
- (3) Akademsko osoblje na istoj visokoškolskoj ustanovi ne može istovremeno posjedovati izbor u dva ili više različitih akademskih zvanja.

POGLAVLJE II. AKADEMSKO OSOBLJE I KRITERIJI ZA IZBOR

Član 96.

(Kriterij za izbor u akademska zvanja)

- (1) Izbor akademskog osoblja u akademska zvanja (u daljnjem tekstu: izbor u zvanja) vrši se u svim slučajevima javnim konkursom, u skladu sa kriterijima utvrđenim ovim Zakonom, Standardima i normativima, statutom visokoškolske ustanove i općeprihvaćenim standardima u datoj struci.
- (2) Općeprihvaćeni standardi iz stava (1) ovog člana detaljnije se razrađuju pravilnikom kojeg donosi Ministarstvo na prijedlog visokoškolske ustanove, a koji su u postupku izbora akademskog osoblja obavezne primjenjivati sve visokoškolske ustanove na području Kantona.
- (3) Javni konkurs za izbor članova akademskog osoblja raspisuje se na prijedlog naučno-nastavnog, odnosno umjetničko-nastavnog vijeća organizacione jedinice, odnosno naučnog vijeća instituta (u daljem tekstu: vijeće), odnosno senata visoke škole, kojom se utvrđuje nastavna potreba za akademskim osobljem.
- (4) Konkurs za izbor akademskog osoblja obavezno se raspisuje za izbor u sva zvanja kada se utvrdi postojanje nastavne potrebe za članom akademskog osoblja koji u skladu sa odredbama ovog Zakona može samostalno izvoditi nastavni proces, a u slučaju nastavne potrebe za članom akademskog osoblja koji ne može samostalno izvoditi nastavni proces,

- konkurs se raspisuje u skladu sa specifičnim potrebama nastavnog procesa.
- (5) Konkurs se objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu i na web-stranici organizacione jedinice, odnosno visokoškolske ustanove.
  - (6) Konkurs za izbor potrebnog akademskog osoblja obavezno se raspisuje šest mjeseci prije isteka izbornog perioda postojećeg člana akademskog osoblja.
  - (7) Ako se na osnovu javnog konkursa iz stava (3) ovog člana ne izvrši izbor u zvanje, visokoškolska ustanova je obavezna, prije početka svake studijske godine, blagovremeno raspisati javni konkurs za upražnjeno radno mjesto, odnosno procedura iz ovog člana provodi se prije početka svake studijske godine.
  - (8) Nastavna potreba, kao osnov za raspisivanje konkursa iz stava (1) ovog člana, kao i broj izvršilaca, utvrđuje se na osnovu optimalnog prosječnog opterećenja propisanog Standardima i normativima.

Član 97.

(Radni angažman bez zasnivanja radnog odnosa)

- (1) Visokoškolska ustanova može da angažira akademsko osoblje sa druge domaće ili strane visokoškolske ustanove, odnosno druge organizacione jedinice ako:
  - a) se na raspisani konkurs za izbor člana akademskog osoblja nije prijavio nijedan kandidat ili po provedenom konkursu nije izabran nijedan od prijavljenih kandidata;
  - b) član akademskog osoblja koji je u radnom odnosu na matičnoj organizacionoj jedinici univerziteta da ili dobije otkaz, odnosno bude suspendiran odlukom nadležnog tijela, i to dok se u konkursnom postupku ne izabere novi član akademskog osoblja;
  - c) nastupe okolnosti iz člana 114. st. (5) i (6) ovog Zakona.
- (2) U cilju upoznavanja studenata sa određenim naučnim, odnosno umjetničkim dostignućima, sa primjenom naučnih rezultata u praksi, praktičnim radom i drugim vidovima stručnog usavršavanja ili u cilju izvođenja pojedinih specifičnih predavanja, vježbi, seminara i drugih oblika rada, organizaciona jedinica može na prijedlog predmetnog nastavnika angažirati istaknutog naučnog radnika, umjetnika, odnosno stručnjaka iz prakse da učestvuje u ostvarivanju dijela nastave na nastavnom predmetu.
- (3) Visokoškolska ustanova može člana akademskog osoblja koji je izabran, odnosno imenovan na neku javnu dužnost angažovati u nastavno-naučnom procesu u skladu sa propisima kojima se uređuju radni odnosi.
- (4) Visokoškolska ustanova može u opravdanim slučajevima kao što su porodiljsko odsustvo, bolovanje duže od šest mjeseci i u drugim slučajevima koji se definišu Statutom, za izvođenje nastavnog procesa bez raspisivanja javnog konkursa i zasnivanja radnog odnosa angažovati za taj vremenski period člana akademskog osoblja koji ima odgovarajući izbor u akademsko zvanje, na način i pod uvjetima utvrđenim statutom.

Član 98.

(Komisija za izbor)

- (1) Za pripremanje prijedloga za izbor u zvanja vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove imenuje komisiju od tri ili pet članova u istom ili višem zvanju od zvanja u koje se kandidat bira, a uz prethodno pribavljenu pisanu saglasnost svakog predloženog člana komisije za angažman u komisiji.
- (2) Za pripremanje prijedloga za izbor u zvanja asistenta, višeg asistenta i lektora vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove imenuje komisiju od tri člana koji mogu biti u akademskom zvanju docent, vanredni profesor ili redovni profesor, a uz prethodno pribavljenu pisanu saglasnost svakog predloženog člana komisije za angažman u komisiji.
- (3) Većina članova komisije mora biti iz iste, a ostali članovi mogu biti iz srodne naučne odnosno umjetničke oblasti za koju se kandidat bira.

- (4) Kandidat iz stava (1) ovog člana koji nije ranije sudjelovao u realizaciji nastavnog procesa na visokoškolskoj ustanovi obavezan je da pred studentima i komisijom iz stava (1) ovog člana održi pristupno predavanje iz nastavnog predmeta, odnosno uže naučne odnosno umjetničke oblasti za koju je konkurisao.
- (5) Komisija iz stava (1) ovog člana u postupku izbora kandidata ocjenjuje uspješnost pristupnog predavanja uzimajući u obzir rezultate evaluacije predavanja od strane studenata iz stava (4) ovog člana.
- (6) Visokoškolska ustanova dužna je da na javan i transparentan način ogłosi vrijeme održavanja predavanja iz stava (4) ovog člana.
- (7) Statutom visokoškolske ustanove preciznije se uređuju pitanja iz ovog člana.

Član 99.

(Obaveze stručne službe, izvještaj i prijedlog komisije)

- (1) Stručna služba organizacione jedinice obavezna je, prije dostavljanja pristiglih prijava na konkurs komisiji za izbor u zvanja, potvrditi, u pisanoj formi, potpunost i blagovremenost pristiglih prijava sa uvjetima utvrđenim konkursom te naznačiti broj prijavljenih kandidata sa naznakom zvanja za koja su se kandidati prijavili.
- (2) Pisana potvrda iz stava (1) ovog člana se dostavlja rukovodiocu organizacione jedinice prije donošenja odluke o imenovanju komisije iz stava (1) člana 98. ovog zakona i predstavlja sastavni dio izvještaja komisije za izbor u zvanja.
- (3) Komisija iz člana 98. ovog Zakona obavezna je izvještaj sa prijedlogom za izbor u zvanja dostaviti vijeću organizacione jedinice u skladu sa tekstom raspisanog konkursa i aktom o imenovanju komisije i to u roku od 30 dana od isteka roka za podnošenje prijava na konkurs.
- (4) Komisija iz stava (3) ovog člana utvrđuje prijedlog većinom glasova, s tim da svaki član komisije ima pravo da izdvoji i obrazloži svoje mišljenje.

Član 100.

(Dostavljanje izvještaja komisije)

Rukovodilac organizacione jedinice visokoškolske ustanove obavezan je izvještaj sa prijedlogom komisije za izbor u zvanja uvrstiti u dnevni red sjednice vijeća organizacione jedinice najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja izvještaja sa prijedlogom komisije.

Član 101.

(Prijedlog odluke o izboru)

- (1) Vijeće organizacione jedinice odluku o pitanjima izbora iz svoje nadležnosti donosi većinom glasova od ukupnog broja članova s tim da članovi vijeća prilikom glasanja ne mogu biti suzdržani.
- (2) Vijeće organizacione jedinice može, ukoliko to ocijeni potrebnim, zatražiti od komisije iz člana 98. ovog Zakona dopunu izvještaja ili dodatna pojašnjenja u vezi sa izvještajem.
- (3) Vijeće organizacione jedinice utvrđuje prijedlog odluke o izboru i dostavlja je senatu na odlučivanje.
- (4) U slučaju kada vijeće ne utvrdi pozitivan prijedlog odluke iz stava (3) ovog člana, odluka vijeća je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.
- (5) Odredbe ovog člana o glasanju vijeća organizacione jedinice primjenjuju se i na odlučivanje odnosno glasanje komisija i radnih tijela koje imenuje vijeće ukoliko ovim zakonom ili statutom odnosno posebnim aktom nije drugačije određeno.

Član 102.

(Obaveze rukovodioca organizacione jedinice)

Rukovodilac organizacione jedinice je obavezan u roku od pet dana od dana održavanja sjednice vijeća organizacione jedinice na kojoj je utvrđen pozitivan prijedlog odluke, istu dostaviti senatu visokoškolske ustanove na dalje postupanje.

Član 103.

(Donošenje odluke o izboru)

- (1) Senat visokoškolske ustanove obavezan je donijeti odluku o izboru u zvanje u roku od 30 dana od dana prijema utvrdenog prijedloga odluke vijeća organizacione jedinice.
- (2) Odluka iz stava (1) ovog člana donosi se većinom glasova od ukupnog broja članova senata, a članovi senata prilikom glasanja ne mogu biti suzdržani.
- (3) Rektor je obavezan u roku od pet dana od dana prihvatanja prijedloga i donošenja odluke o izboru u zvanje istu dostaviti vijeću organizacione jedinice.
- (4) Odluka senata o izboru iz stava (3) ovog člana je konačna i prosljeđuje se organizacionoj jedinici radi dostavljanja iste kandidatima i upoznavanja o izvršenom izboru.
- (5) Ukoliko je odluka senata iz stava (1) ovog člana suprotna utvrđenom prijedlogu vijeća organizacione jedinice koje je prihvatilo izvještaj komisije iz člana 99. ovog Zakona, rektor je obavezan u roku od pet dana od dana njenog donošenja istu dostaviti organizacionoj jedinici sa odgovarajućim obrazloženjem radi ponovnog razmatranja i izjašnjenja.
- (6) Vijeće organizacione jedinice je obavezno dostaviti senatu izjašnjenje o odluci senata iz stava (5) ovog člana u roku od 20 dana od dana prijema odluke.
- (7) Senat će na prvoj narednoj sjednici, a najkasnije u roku 30 dana od dostavljanja izjašnjenja organizacione jedinice, donijeti konačnu odluku o izboru u zvanje.
- (8) Protiv odluke senata nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.
- (9) Procedura izbora u nastavna i umjetnička zvanja na visokoj školi provodi se na način i po postupku utvrđenom za izbor akademskog osoblja u zvanje na univerzitetu.

Član 104.

(Pravo pristupa informacijama)

Na zahtjev kandidata, koji učestvuje u postupku izbora u zvanje, visokoškolska ustanova odnosno organizaciona jedinica će obavijestiti kandidata o fazi postupka izbora, a nakon okončanja postupka obavezna je osigurati slobodu pristupa informacijama u vezi sa postupkom izbora.

Član 105.

(Poštivanje rokova rada komisije)

- (1) Sve komisije obrazovane za izvršavanje poslova i zadataka na visokoškolskoj ustanovi dužne su svoje obaveze odnosno izvještaje završiti i dostaviti u utvrđenim rokovima u skladu sa zakonom, statutom i aktom o imenovanju.
- (2) Neizvršenje obaveza od strane članova komisije bez postojanja opravdanih razloga smatra se neizvršenjem njihovih redovnih radnih obaveza.
- (3) Senat, vijeće i rukovodilac organizacione jedinice obavezni su provesti postupak utvrđivanja odgovornosti i izreći odgovarajuću mjeru članovima komisije koji svoje obaveze nisu izvršili u skladu sa stavom (1) ovog člana, a što se preciznije utvrđuje statutom i drugim aktom visokoškolske ustanove.
- (4) Licima iz stava (2) ovog člana za koje se utvrdi da su bez opravdanih razloga djelovali u suprotnosti sa stavom (1) ovog člana zabranit će se učešće u radu tijela i komisija koje imenuje visokoškolska ustanova na vremenski period od godinu dana.

Član 106.

(Okončanje započete procedure izbora u zvanje)

- (1) Procedura izbora članova akademskog i rukovodnog osoblja na visokoškolskoj ustanovi započeta prije stupanja na snagu ovog Zakona okončat će se u skladu sa propisima na osnovu kojih je pokrenuta procedura izbora.
- (2) Početkom procedure iz stava (1) ovog člana podrazumijeva se odobrenje vijeća organizacione jedinice za raspisivanje konkursa.

Član 107.

(Prava i obaveze u vezi sa izborom u zvanje)

- (1) Kada član akademskog osoblja nakon isteka izbornog perioda ne bude izabran u isto ili više zvanje, visokoškolska ustanova može, prije otkazivanja ugovora o radu, ponuditi članu akademskog osoblja zaključivanje novog ugovora o radu na poslovima za koje se ne traži izbor u akademsko zvanje ako za to postoji mogućnost i potreba.
- (2) U slučaju da kandidat pri izboru u zvanja iz objektivnih razloga nije mogao ispuniti uvjet mentorstva za drugi, odnosno treći ciklus studija, uvodi se ekvivalencija odnosno supstitucija mentorstva sa tri dodatna naučna rada objavljena u priznatim publikacijama, u odnosu na minimalne uvjete utvrđene zakonom.
- (3) Objektivni razlozi definiraju se statutom visokoškolske ustanove.
- (4) Član akademskog osoblja u zvanju docenta i vanrednog profesora može biti izabran u više zvanje i prije isteka perioda na koji je biran ukoliko ispuni uvjete za izbor u više nastavno zvanje i ukoliko je proveo u nastavi najmanje tri godine nakon posljednjeg izbora.
- (5) U slučaju kada asistent iz objektivnih razloga, nastalih neorganiziranjem drugog ciklusa studija odnosno postdiplomskog studija po predbolonjskom načinu studiranja na fakultetima i akademijama, nije mogao postići stepen drugog ciklusa (magisterij) odnosno naučni stepen magistra nauka, ima pravo ostati u tom zvanju najviše tri godine od dana donošenja ovog Zakona.
- (6) Član akademskog osoblja u zvanju asistenta može biti izabran u zvanje višeg asistenta i prije isteka perioda na koji je biran ukoliko ispuni uvjete za izbor u to zvanje i ukoliko je proveo u nastavi najmanje tri godine nakon izbora u zvanju asistenta.
- (7) Procedura i postupak izbora iz st. (4) i (6) ovog člana ne primjenjuju se u postupku izbora u zvanje docenta koja se odvija u skladu sa odredbom člana 96. stav (1) ovog Zakona.

Član 108.

(Obaveze akademskog osoblja i visokoškolske ustanove)

- (1) Članovi akademskog osoblja obavezni su uredno izvršavati nastavne i druge obaveze u skladu sa zakonom, statutom, odnosno drugim općim aktima visokoškolske ustanove, a posebnu pažnju obavezni su posvetiti radu sa studentima i poticanju njihovog samostalnog rada i uključivanja u stručni, naučnoistraživački i umjetnički rad.
- (2) Asistent i viši asistent ne mogu samostalno izvoditi predavanja odnosno ispitivati studente na završnom ispitu.
- (3) Članu akademskog osoblja visokoškolska ustanova može odobriti plaćeno odsustvo u trajanju do dva semestra radi izrade magistarskog ili doktorskog rada, naučnog, umjetničkog ili stručnog usavršavanja ili obavljanja aktivnosti od posebnog interesa za visokoškolsku ustanovu, a što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.
- (4) U vrijeme odsustva člana akademskog osoblja iz razloga navedenih u stavu (3) ovog člana visokoškolska ustanova je obavezna organizirati kontinuirano odvijanje nastave te izvršavanje drugih nastavnih obaveza adekvatnom zamjenom odsutnog člana akademskog osoblja.
- (5) Član akademskog osoblja može biti angažiran u realizaciji nastavnog, nastavnonaučnog, umjetničkog, umjetničkonnastavnog i naučnoistraživačkog procesa u sva tri ciklusa studija i na drugoj organizacionoj jedinici odnosno drugoj visokoškolskoj ustanovi bez prethodnog raspisivanja javnog konkursa ukoliko:
  - a) uredno ispunjava svoje zakonske obaveze iz čl. 53. stav (1), čl. 54. st. (4) i (5), kao i člana 108. stav (1) ovog zakona;
  - b) ispunjava zakonske uvjete za angažman u pogledu izbora u zvanje i
  - c) pribavi prethodno pisanu saglasnost rukovodioca organizacione jedinice, odnosno rektora visokoškolske

- ustanove ukoliko se radi o angažmanu rukovodioca organizacione jedinice, odnosno upravnog odbora ako se radi o angažmanu rektora visokoškolske ustanove.
- (6) Angažman iz stava (5) ovog člana, kao i angažman člana akademskog osoblja u okviru organizacione jedinice odnosno visokoškolske ustanove, iznosi najviše 50% nastavnog opterećenja u toku semestra odnosno studijske godine u odnosu na optimalno nastavno opterećenje propisano Standardima i normativima.
  - (7) U pisanom zahtjevu za angažman iz stava (5) ovog člana član akademskog osoblja je obavezan naznačiti:
    - a) svoje trenutno nastavno opterećenje,
    - b) akademsko zvanje u koje je izabran kao i naučnu/umjetničku oblast odnosno nastavni predmet za koji je biran,
    - c) fond sati za koji traži saglasnost za angažman,
    - d) za koji vremenski period traži saglasnost i iz kojeg nastavnog predmeta će izvoditi nastavu, kao i
    - e) na kojoj organizacionoj jedinici odnosno visokoškolskoj ustanovi će biti angažiran.
  - (8) U odluci rukovodioca organizacione jedinice, kojom se daje saglasnost za angažman iz stava (5) ovog člana, obavezno se naznačava da su ispunjeni svi propisani uvjeti za angažman člana akademskog osoblja.
  - (9) Organizacione jedinice visokoškolske ustanove su obavezne utvrditi postupak za praćenje i evidentiranje redovnog i urednog ispunjavanja obaveza od strane članova akademskog osoblja.
  - (10) Članu akademskog osoblja koji uredno ne izvršava obaveze, u skladu sa stavom (5) tačka a) ovog člana, rukovodilac organizacione jedinice ne može dati saglasnost za angažman na drugoj organizacionoj jedinici odnosno visokoškolskoj ustanovi.
  - (11) U slučaju da član akademskog osoblja postupi suprotno stavu (5) ovog člana, rukovodilac organizacione jedinice pokreće proceduru utvrđivanja odgovornosti člana akademskog osoblja.
  - (12) U slučaju postupanja suprotno stavu (5) ovog člana, postupak utvrđivanja odgovornosti za rukovodioca organizacione jedinice pokreće rektor, odnosno za rektora upravni odbor visokoškolske ustanove.

Član 109.

(Izbor člana akademskog osoblja)

- (1) Član akademskog osoblja se bira za naučnu, odnosno umjetničku oblast ili za nastavni predmet i može sudjelovati u realizaciji nastavnog procesa samo iz nastavnog predmeta za koji je biran odnosno koji pripada naučnoj/umjetničkoj oblasti za koju je izvršen izbor i to u prva dva ciklusa studija.
- (2) Odlukom Vijeća organizacione jedinice odnosno Instituta koja se donosi na prijedlog Vijeća doktorskog studija prije početka svake studijske godine određuju se predmetni nastavnici na trećem ciklusu studija. Preciznije definiranje uslova za određivanje člana akademskog osoblja za predmetnog nastavnika na doktorskome studiju uredit će se Pravilima trećeg ciklusa studija.
- (3) Visokoškolska ustanova je obavezna, na osnovu dostavljenih prijedloga organizacionih jedinica, donijeti odluku o utvrđivanju naučnih odnosno umjetničkih oblasti, kao i predmeta koji pripadaju ovim
- (4) Dekan je obavezan utvrđeni prijedlog organizacione jedinice, kao i prijedlog za kasnije izmjene i dopune odluke iz stava (3) ovog člana dostaviti senatu visokoškolske ustanove.
- (5) Visokoškolska ustanova je obavezna Ministarstvu dostaviti odluku iz stava (3) ovog člana i Ministarstvo kontinuirano obavještavati o izmjenama navedene odluke.
- (6) Član akademskog osoblja koji je ispunio uvjete za prestanak radnog odnosa zbog navršanih 65 godina života, bez obzira na godine staža osiguranja, ima pravo, ukoliko mu to omogućava odluka o izboru, ostati u radnom odnosu do isteka studijske godine u kojoj navršava 65 godina života.

- (7) Članu akademskog osoblja koji navršava 65 godina života u toku studijske godine, a kojem nije istekao izborni period visokoškolska ustanova je obavezna ponuditi zaključenje novog ugovora o radu i to do isteka te studijske godine.
- (8) Član akademskog osoblja iz stava (6) ovog člana ostaje u radnom odnosu na visokoškolskoj ustanovi do navršene 70-te godine života, ukoliko nakon provedene konkursne procedure u skladu sa članom 97. ovog Zakona na to mjesto nije izabran drugi nastavnik i ukoliko mu to omogućava odluka o izboru u zvanje. Član akademskog osoblja koji navršši 65 godina života ne može na osnovu konkursa biti biran u isto ili više zvanje.
- (9) Procedura iz člana 97. ovog Zakona provodi se prije početka svake studijske godine.
- (10) Nastavnik je o svojoj namjeri da ostane angažiran nakon završetka studijske godine iz stava (6) ovog člana obavezan pismeno upoznati rukovodioca organizacione jedinice najkasnije šest mjeseci prije navršanih 65 godina života.
- (11) Završetkom studijske godine u kojoj navršava 70 godina života nastavniku prestaje mogućnost nastavničkog angažmana po bilo kojem osnovu, uz izuzetak profesora emeritusa.

Član 110.

(Profesor emeritus)

- (1) Na prijedlog organizacione jedinice visokoškolska ustanova može penzionisanom redovnom profesorom dodijeliti počasno zvanje profesor emeritus.
- (2) Kriteriji i postupak izbora profesora emeritusa se utvrđuju statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Profesor emeritus može biti angažiran bez zasnivanja radnog odnosa kao mentor pri izradi doktorskih i magistarskih radova te za ocjenu i odbranu istih, kao član komisije za izbor akademskog osoblja, komisije za nostrifikaciju i ekvivalenciju inostranih visokoškolskih diploma, kao recenzent rukopisa, za koordinaciju i rad u naučnoistraživačkim i umjetničkim projektima te za održavanje dijela predavanja unutar predmeta u sva tri ciklusa studija ukoliko ne postoje druga kadrovska rješenja, s tim da ne može voditi predmet u cijelosti, niti samostalno obavljati završni ispit.

Član 111.

(Ljekarski pregled)

- (1) Svaki zaposlenik visokoškolske ustanove prije početka studijske godine, a na zahtjev rukovodioca organizacione jedinice i ranije, obavezan je obaviti sistematski ljekarski pregled u zdravstvenoj ustanovi kao javnoj ustanovi i uvjerenje o ljekarskom pregledu dostaviti visokoškolskoj ustanovi odnosno organizacionoj jedinici kod koje se nalazi njegov personalni dosije.
- (2) U visokoškolskoj ustanovi ne može se dozvoliti bilo kakav angažman u nastavnom procesu licu za koje se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi da je: alkoholičar, ovisnik o narkoticima, kao i lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti.
- (3) Statutom visokoškolske ustanove preciznije se definira sadržaj pojma zaraznih bolesti iz stava (2) ovog člana.
- (4) Zaposlenik visokoškolske ustanove za kojeg se utvrde zdravstvene anomalije iz stava (2) ovog člana, odmah po utvrđivanju datih činjenica bit će udaljen iz procesa rada i upućen na liječenje.
- (5) Statutom visokoškolske ustanove preciznije se uređuje postupak prema zaposleniku iz stava (4) ovog člana i njegov daljnji radni status.
- (6) Sredstva za obavljanje ljekarskog pregleda iz stava (1) ovog člana obezbjeđuje visokoškolska ustanova.

Član 112.

(Evaluacija rada akademskog osoblja)

- (1) Visokoškolska ustanova je obavezna nakon završetka svake studijske godine provoditi postupak evaluacije rada

- akademskog osoblja, odnosno uspješnosti realizacije nastavnih programa.
- (2) Evaluacija rada akademskog osoblja provodi se u skladu sa statutom visokoškolske ustanove, od strane same visokoškolske ustanove i od strane studenata.
  - (3) Visokoškolske ustanove su obavezne provoditi evaluacionu anketu o radu akademskog osoblja od strane studenata nakon svakog semestra, odnosno nakon završenog ciklusa predavanja za predmet.
  - (4) Evaluacijom se obavezno ocjenjuju: kvalitet nastave i interaktivni odnos student-akademsko osoblje, korektnost u komunikaciji, odnos nastavnog osoblja prema studentu na nastavi i na provjerama znanja, dostupnost literature na koju nastavno osoblje upućuje studenta, prisutnost predmetnog nastavnika na nastavi, kao i drugi elementi koje svojim statutom utvrdi visokoškolska ustanova.
  - (5) Visokoškolska ustanova posebnim aktom utvrđuje postupak evaluacije rada akademskog osoblja, sadržaj evaluacionog obrasca, način provođenja evaluacije, kriterije za definiranje ocjene kao i odgovarajuće mjere za akademsko osoblje koje kontinuirano u toku dvije studijske godine bude negativno ocijenjeno od strane visokoškolske ustanove i studenata.
  - (6) Evaluacija rada akademskog osoblja je dio integralnog procesa uspostave sistema kvaliteta, odnosno samokontrole i unutrašnje ocjene kvaliteta.
  - (7) Rezultate vrednovanja rada akademskog osoblja visokoškolska ustanova je obavezna analizirati, a odluka rukovodioca organizacione jedinice o ocjeni rada čini sastavni dio personalnog dosijea svakog člana akademskog osoblja.

Član 113.

(Zaštita prava akademskog i drugog osoblja)

- (1) Zaštita prava akademskog i drugog osoblja na visokoškolskoj ustanovi ostvaruje se u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima visokoškolske ustanove.
- (2) U pogledu prava i obaveza iz radnog odnosa akademskog osoblja i zaposlenika u visokoškolskoj ustanovi primjenju se odredbe Zakona o radu, ako ovim Zakonom nije drugačije uređeno.

Član 114.

(Odgovornost nosilaca funkcije u tijelima visokoškolske ustanove i akademskog osoblja)

- (1) Nosioци funkcija u tijelima visokoškolske ustanove i članovi akademskog osoblja imaju naglašenu društvenu odgovornost.
- (2) Općim aktom visokoškolske ustanove preciznije se regulira postupak disciplinske odgovornosti lica iz stava (1) ovog člana, teže i lakše povrede obaveza, disciplinski organi i postupak za utvrđivanje odgovornosti istih kao i izricanje mjera.
- (3) Postupak disciplinske odgovornosti protiv lica iz stava (1) ovog člana može biti pokrenut samo za one teže i lakše povrede obaveza koje su prije nego što su počinjene bile utvrđene općim aktom visokoškolske ustanove i za koje je bila propisana odgovornost.
- (4) Postupak disciplinske odgovornosti ne može se pokrenuti nakon:
  - a) isteka šest mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze i počinioца,
  - b) isteka godine dana od dana kad je povreda učinjena.
- (5) U slučaju kada je protiv lica iz stava (1) ovog člana potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci i više visokoškolska ustanova je obavezna donijeti odluku o suspenziji tih lica iz nastavno-naučnog procesa do okončanja krivičnog postupka.
- (6) Licima iz stava (5) ovog člana kojima je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela iz stava (5) ovog člana visokoškolska ustanova je obavezna donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa i u pisanoj formi obavijestiti Ministarstvo.

- (7) Visokoškolska ustanova je obavezna donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa članu akademskog osoblja koji je predao dokumenata ili izjave tokom postupka prijave na konkurs za koje se kasnije utvrdi da su lažni.
- (8) Ministarstvo vodi registar lica iz st. (5) i (6) ovog člana.

DIO DEVETI - TIJELA VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA I ORGANIZACIONIH JEDINICA

POGLAVLJE I. TIJELA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 115.

(Tijela visokoškolske ustanove)

- (1) Tijela univerziteta su:
  - a) upravni odbor,
  - b) senat,
  - c) rektor
  - d) druga stručna i savjetodavna tijela čije se osnivanje, sastav i nadležnost utvrđuje statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove.
- (2) Univerzitet može imati organizacione jedinice, kao što su: fakultet, akademija, visoka škola i naučni institut, a koje izvode nastavni, naučnonastavni, umjetnički, umjetničko-nastavni i naučnoistraživački rad u jednoj ili više oblasti.
- (3) Organizacija i nadležnosti organizacionih jedinica bliže se utvrđuju statutom univerziteta.
- (4) Tijela visoke škole su:
  - a) upravni odbor,
  - b) senat,
  - c) direktor
  - d) druga stručna i savjetodavna tijela čije se osnivanje, sastav i nadležnost utvrđuje statutom ili drugim općim aktom.

Član 116.

(Nadležnost, način izbora odnosno imenovanja tijela visokoškolskih ustanova)

- (1) Tijela iz člana 115. ovog Zakona imaju nadležnosti utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Rektor univerziteta odnosno direktor visoke škole bira se pod uvjetima, na način i po postupku utvrđenom zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Članovi upravnog odbora i članovi senata biraju se odnosno imenuju na način i po postupku utvrđenom zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 117.

(Sastav upravnog odbora visokoškolske ustanove)

- (1) Upravni odbor univerziteta kao javne ustanove ima jedanaest članova koji se imenuju na mandat od četiri godine od kojih šest članova imenuje Vlada, a ostale članove, od kojih je najmanje jedan predstavnik studenata, imenuje senat univerziteta u skladu sa statutom.
- (2) Upravni odbor visoke škole kao javne ustanove ima sedam članova koji se imenuju na mandat od četiri godine od kojih četiri člana imenuje Vlada, a ostale članove imenuje senat visoke škole u skladu sa statutom.
- (3) Upravni odbor visokoškolske ustanove kao ustanove ima između sedam i jedanaest članova od kojih najmanje jednu trećinu imenuje osnivač, a ostale imenuje senat visokoškolske ustanove u skladu sa statutom.
- (4) Predsjednik upravnog odbora visokoškolske ustanove kao javne ustanove imenuje se iz reda predstavnika osnivača.
- (5) Na prijedlog Ministarstva, Vlada donosi akt kojim se preciznije uređuju pitanja imenovanja članova Upravnog odbora, početak i način rada, prava i obaveze, postupak razrješenja i druga pitanja bitna za zakonit rad i efikasno funkcioniranje upravnog odbora visokoškolske ustanove kao javne ustanove.
- (6) Prije dostavljanja prijedloga iz stava (5) ovog člana Ministarstvo je obavezno u saradnji sa senatom visokoškolske ustanove kao javne ustanove usaglasiti tekst prijedloga.

- (7) Članovi senata, rektori i prorektori te rukovodioci organizacionih jedinica ne mogu biti članovi upravnog odbora.
- (8) Sjednicama upravnog odbora prisustvuju rektor i prorektori bez prava odlučivanja.
- (9) Upravni odbor je ovlašten da traži informacije o svim pitanjima u okviru svoje nadležnosti.
- (10) Upravni odbor visokoškolske ustanove kao javne ustanove je obavezan obavještavati o svom radu Vladu putem Ministarstva dostavljanjem zapisnika sa sjednica upravnog odbora, kao i dostavljanjem šestomjesečnih i godišnjih izvještaja.
- (11) Zapisnike iz stava (10) ovog člana predsjednik upravnog odbora obavezan je dostaviti u roku od pet dana od dana njihovog usvajanja.

Član 118.

(Nadležnost upravnog odbora)

- (1) Upravni odbor univerziteta ili visoke škole odgovoran je za poslovanje visokoškolske ustanove.
- (2) Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom univerziteta, a naročito:
  - a) daje mišljenje o statutu visokoškolske ustanove te donosi opći akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i druge opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
  - b) utvrđuje planove finansiranja i razvoja visokoškolske ustanove;
  - c) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove, na prijedlog senata visokoškolske ustanove i prati njegovu realizaciju;
  - d) donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;
  - e) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora ili direktora u domenu finansijskog poslovanja i preduzima potrebne mjere i aktivnosti da bi se osigurala zakonitost finansijskog i ukupnog poslovanja visokoškolske ustanove;
  - f) rješava pitanja koja regulišu odnos visokoškolske ustanove i osnivača;
  - g) odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa kojim može raspolagati rektor, i koji je utvrđen statutom visokoškolske ustanove;
  - h) odlučuje o prigovoru odnosno žalbama zaposlenika na odluke tijela visokoškolske ustanove koji su u prvom stepenu odlučivali o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
  - i) podnosi osnivaču šestomjesečni i godišnji izvještaj o poslovanju visokoškolske ustanove;
  - j) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom visokoškolske ustanove.

Član 119.

(Nadležnost i sastav senata)

- (1) Odgovornost za akademska pitanja u visokoškolskoj ustanovi ima senat kao najviše akademsko tijelo koje čine predstavnici akademskog osoblja i predstavnici studenata.
- (2) Senat visokoškolske ustanove u svom akademskom djelovanju ima nadležnost da:
  - a) odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno o pitanjima koja se odnose na nastavnu, naučnu, umjetničku i stručnu djelatnost visokoškolske ustanove;
  - b) donosi statut visokoškolske ustanove u skladu sa ovim Zakonom i uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora;
  - c) donosi etički kodeks i opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
  - d) prati realizaciju razvoja visokoškolske ustanove sa stanovišta ostvarivanja nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog i stručnog rada putem analize šestomjesečnih i godišnjih izvještaja rukovodilaca organizacionih jedinica i na druge načine;

- e) predlaže upravnom odboru godišnji program rada visokoškolske ustanove;
  - f) donosi nastavne planove i nastavne programe za sva tri ciklusa studija te prati njihovu primjenu;
  - g) razmatra prijedloge organizacionih jedinica o realizaciji studija u saradnji sa domaćim i stranim visokoškolskim ustanovama koje mogu imati za rezultat izdavanje dvojnih ili zajedničkih diploma;
  - h) bira rektora univerziteta odnosno direktora visoke škole;
  - i) bira prorektore univerziteta na prijedlog rektora;
  - j) vrši izbor akademskog osoblja na prijedlog vijeća organizacione jedinice;
  - k) imenuje komisije u postupku sticanja akademske titule odnosno naučnog zvanja trećeg ciklusa studija;
  - l) dodjeljuje počasno zvanje profesor emeritus te zvanje počasni doktor nauka;
  - m) daje inicijativu upravnom odboru za razmatranje pitanja iz domena organizacije i reorganizacije univerziteta;
  - n) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih tijela organizacionih jedinica, kao i drugih tijela visokoškolske ustanove i predstavnčkih tijela studenata.
  - (4) Najmanje 15% članova senata su studenti, i to predstavnici studenata iz svakog ciklusa studija.
  - (5) Način izbora članova senata kao i druga pitanja od značaja za rad senata preciznije se uređuju statutom visokoškolske ustanove.

Član 120.

(Prava i obaveze rektora odnosno direktora)

- (1) Univerzitetom rukovodi rektor, a visokom školom direktor, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Rektor univerziteta odnosno direktor visoke škole za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovara senatu, a u domenu poslovanja upravnom odboru.
- (3) Rektor saziva sjednice senata i predsjedava njima.
- (4) Rektor u radu pomažu prorektori, generalni sekretar i druga tijela utvrđena zakonom i statutom univerziteta.
- (5) Rektor univerziteta odnosno direktor visoke škole obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:
  - a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
  - b) organizira i rukovodi radom univerziteta, odnosno visoke škole i odgovoran je za zakonitost rada;
  - c) donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
  - d) predlaže opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
  - e) predlaže tijelima visokoškolske ustanove mjere za unapređenje rada;
  - f) predlaže upravnom odboru mjere za djelotvorno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
  - g) predlaže osnove planova rada i razvoja visokoškolske ustanove;
  - h) predlaže upravnom odboru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta;
  - i) izvršava odluke upravnog odbora i drugih tijela visokoškolske ustanove;
  - j) odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
  - k) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
  - l) podnosi upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju visokoškolske ustanove;
  - m) podnosi senatu izvještaje o akademskim pitanjima na visokoškolskoj ustanovi;
  - n) naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana;
  - o) učestvuje u radu Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine;

- p) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (6) Rektor odnosno direktor visoke škole je odgovoran za poštivanje zakona i izvršavanje odluka nadležnih organa vlasti i tijela visokoškolske ustanove u obavljanju registrirane djelatnosti.
- (7) Rektor odnosno direktor visoke škole je obavezan poništiti odnosno obustaviti od izvršenja odluku rukovodioca organizacione jedinice ili nekog drugog tijela organizacione jedinice, ako je protivna zakonu, podzakonskim i provedbenim aktima i statutu visokoškolske ustanove, i o tome obavijestiti u roku od sedam dana od dana donošenja odluke senat odnosno upravni odbor u skladu sa njihovim nadležnostima, kao i organ uprave koji vrši nadzor nad zakonitošću rada visokoškolske ustanove.
- (8) Rektor je ovlašten suspendirati rukovodioca organizacione jedinice ukoliko ne izvršava zakonito i savjesno svoje obaveze utvrđene zakonom, statutom ili drugim općim aktima visokoškolske ustanove i o tome u roku od sedam dana od dana donošenja obrazložene odluke obavijestiti:
- upravni odbor i senat visokoškolske ustanove,
  - vijeće organizacione jedinice i
  - organ uprave koji vrši nadzor nad zakonitošću rada visokoškolske ustanove.

Rektor može pokrenuti i postupak utvrđivanja odgovornosti rukovodioca organizacione jedinice za počinjene povrede zakona, statuta ili drugog općeg akta.

- (9) Rektor, odnosno direktor visoke škole, je obavezan da senatu i Ministarstvu putem upravnog odbora podnese izvještaj o poslovanju visokoškolske ustanove za prethodnu godinu najkasnije do 15. aprila naredne kalendarske godine.
- (10) Izvještaj iz stava (9) ovog člana obavezno sadrži elemente o uspjehnosti rada visokoškolske ustanove u oblasti nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog i finansijskog poslovanja te ostale elemente koji se utvrđuju po obrascu koji propisuje Ministarstvo.
- (11) Rektor i prorektor u toku mandata ne mogu vršiti funkciju dekana ili prodekana organizacione jedinice, kao ni člana upravnog odbora univerziteta.

Član 121.

(Izbor rektora/direktora)

- Izbor rektora/direktora vrši se na osnovu rezultata javnog konkursa koji se objavljuje u najmanje tri dnevna lista i na WEB-stranici visokoškolske ustanove najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata rektora na dužnosti.
- Za rektora može biti izabran nastavnik u naučnonastavnom zvanju redovnog profesora koji ispunjava uvjete za to zvanje na univerzitetu na kojem se prijavljuje na konkurs.
- Za direktora visoke škole može biti birano lice koje ispunjava uvjete za nastavnika te visoke škole.
- Rektor/direktor bira se većinom glasova od ukupnog broja članova senata i to tajnim glasanjem članova senata univerziteta/visoke škole.
- Prilikom glasanja o izboru za rektora sve organizacione jedinice imaju jednako pravo glasa po principu jedna organizaciona jedinica - jedan glas.
- Senat visokoškolske ustanove, nakon izbora rektora/direktora, glasanjem će na istoj sjednici ovlastiti člana senata koji će potpisati rješenje o izboru rektora/direktora.
- Najkasnije sedam dana od donošenja odluke o izboru rektora član senata iz stava (6) ovog člana je obavezan potpisati rješenje o imenovanju i isto prosljediti pravnoj službi, koja će blagovremeno posredstvom generalnog sekretara dostaviti informaciju o izboru prijavljenim kandidatima na konkurs iz stava (1) ovog člana.
- Rektor/direktor se bira na mandatni period od četiri godine sa mogućnošću još jednog uzastopnog izbora.

- Prorektore bira i razrješava senat na prijedlog rektora. Mandat prorektora, osim u izuzetnim okolnostima, prati mandat rektora.
- Broj prorektora, njihova prava i obaveze kao i izuzetne okolnosti iz stava (9) ovog člana utvrđuju se statutom univerziteta.
- Postupak izbora i razrješavanja rektora/direktora odnosno prorektora nakon isteka mandata odnosno prije isteka mandata kao i vršenje funkcije rektora/direktora odnosno prorektora u slučaju privremene spriječenosti rektora/direktora odnosno prorektora da obavlja svoje dužnosti preciznije se uređuje statutom visokoškolske ustanove.
- Rektor/direktor zatečen na dužnosti u svom prvom mandatnom periodu danom stupanja na snagu ovoga zakona obavljat će svoju dužnost do isteka mandata na koji je izabran i može biti biran na funkciju rektora za drugi uzastopni mandatni period.
- Rektor/direktor zatečen na dužnosti u svom drugom uzastopnom mandatnom periodu danom stupanja na snagu ovoga zakona obavljat će svoju dužnost do isteka mandata na koji je izabran i ne može biti biran na funkciju rektora za treći uzastopni mandatni period.

Član 122.

(Prestanak mandata rektora/direktora)

- Rektoru /direktoru prestaje mandat:
  - istekom perioda na koji je biran;
  - ostavkom;
  - prijevremenim razrješanjem;
  - izborom na neku drugu funkciju nespojivu sa funkcijom rektora/direktora.
- Senat može donijeti odluku o razrješavanju rektora/direktora i prije isteka perioda na koji je izabran odnosno imenovan:
  - ako ostvaruje loše poslovne rezultate;
  - ako bude pravosnažno osuđen za krivično djelo;
  - ako ne izvršava zadatke predviđene zakonom i statutom ili ih izvršava protivno njima;
  - prekorači ovlaštenja i time nanese štetu visokoškolskoj ustanovi u većem obimu, a što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove;
  - zbog odsutnosti ili spriječenosti da u neprekidanom periodu dužem od tri mjeseca obavlja dužnost;
  - ako svojim ponašanjem povrijedi ugled funkcije rektora/direktora.
- Obrazložen prijedlog za razrješavanje rektora/direktora visokoškolske ustanove, zbog jednog ili više razloga navedenih u st. (1) i (2) ovog člana, senatu može podnijeti:
  - osnivač visokoškolske ustanove;
  - najmanje jedna trećina članova upravnog odbora;
  - najmanje jedna trećina članova senata;
  - najmanje tri vijeća organizacionih jedinica.
- Rektor/direktor je dužan sazvati sjednicu senata najkasnije petnaest dana od dana prijema prijedloga iz stava (3) ovog člana i o tome obavijestiti osnivača odnosno Ministarstvo.
- O prijedlogu za privremeno razrješavanje rektora/direktora senat odlučuje tajnim glasanjem i za donošenje odluke o razrješavanju potrebna je natpolovična većina od ukupnog broja članova senata.
- Na istoj sjednici senata, nakon donošenja odluke o razrješavanju rektora, donosi se odluka o imenovanju vršioca dužnosti rektora/direktora. Prijedlog za vršioca dužnosti rektora/direktora može podnijeti svaki član senata. Vršioca dužnosti rektora/direktora bira senat tajnim glasanjem, natpolovičnom većinom članova senata i to na maksimalan vremenski period od šest mjeseci.
- U slučajevima donošenja odluke iz st. (5) i (6) ovog člana senat obavezno na istoj sjednici donosi i odluku o raspisivanju konkursa za izbor novog rektora/direktora po proceduri iz člana 121. ovog Zakona.

(8) U slučaju razrješenja rektora prije isteka mandata, mandat prorektora prestaje izborom novih prorektora na prijedlog novoizabranog rektora.

POGLAVLJE II. TIJELA ORGANIZACIONIH JEDINICA

Član 123.

(Tijela organizacionih jedinica)

Tijela organizacionih jedinica univerziteta su:

- a) dekan odnosno direktor;
- b) vijeće;
- c) druga stručna i savjetodavna tijela čije se osnivanje, sastav i nadležnost utvrđuje statutom ili drugim općim aktom.

Član 124.

(Vijeće organizacione jedinice)

- (1) Vijeće fakulteta ili akademije čini akademsko osoblje iz reda nastavnika, predstavnici asistenata, viših asistenata i predstavnici studenata u skladu sa statutom visokoškolske ustanove. Član vijeća fakulteta ili akademije sa pravom glasa je i član akademskog osoblja sa navršenih 65 godina života, a koji se nalazi u radnom odnosu u skladu sa članom 109. ovog Zakona.
- (2) Vijeće organizacione jedinice posebno je nadležno da:
  - a) donosi odluke o svim akademskim, nastavnim, naučnim, umjetničkim i stručnim pitanjima u okviru svoje nadležnosti;
  - b) inicira i vrši preispitivanje nastavnih planova i nastavnih programa za sve cikluse studija i to najmanje jednom po isteku ciklusa studija;
  - c) bira i razrješava dekane i prodekane;
  - d) donosi opće akte organizacione jedinice;
  - e) predlaže nastavni plan i program za sve cikluse studija;
  - f) predlaže upravnom odboru univerziteta unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta za organizacionu jedinicu imajući u vidu funkcionalnu integraciju univerziteta;
  - g) bira rukovodioca matične naučno-nastavne jedinice-odsjeka odnosno katedre;
  - h) predlaže senatu univerziteta program naučnoistraživačkog i umjetničkog rada i program stručnog usavršavanja akademskog osoblja i drugih zaposlenika;
  - i) predlaže komisije koje se imenuju u postupku sticanja naučnog stepena naučnog doktora nauka;
  - j) predlaže komisije koje se imenuju za provođenje postupka sticanja akademske titule i stručnog zvanja trećeg ciklusa studija odnosno naučnog zvanja magistra i doktora;
  - k) razmatra zahtjeve i utvrđuje prijedloge za stručno usavršavanje akademskog osoblja u zemlji i inostranstvu;
  - l) utvrđuje prijedlog broja studenata za upis u I godinu za sva tri ciklusa studija;
  - m) donosi odluku o izbornim predmetima u okviru nastavnog plana i programa koji će se izvoditi u određenoj studijskoj godini uz prethodnu saglasnost senata i uz uvažavanje kadrovske, prostorne i finansijske mogućnosti organizacionih jedinica kao i broja studenata;
  - n) utvrđuje prijedlog plana realizacije nastave prije početka studijske godine;
  - o) analizira prolaznost studenata po ispitnim rokovima u semestru i na kraju studijske godine te utvrđuje mjere za poboljšanje prolaznosti studenata;
  - p) analizira i ocjenjuje rezultate uspjehnosti izvođenja nastave u okviru nastavnih programa;
  - r) utvrđuje prijedlog mjera za unapređenje nastave;
  - s) odlučuje po prigovoru studenata na rješenje dekana o mirovanju prava i obaveza studenata, odnosno odlučuje u drugom stepenu o pravima i obavezama studenata;
  - t) obavlja i druge poslove u skladu sa statutom i drugim općim aktima.
- (3) Sastav i izbor kao i način rada i odlučivanja naučnog vijeća instituta utvrđuje se i vrši u skladu sa odredbama ovog Zakona i

statutom visokoškolske ustanove u kojoj institut ima status organizacione jedinice.

Član 125.

(Prava i obaveze rukovodioca organizacione jedinice)

- (1) Dekan/direktor zastupa organizacionu jedinicu i ima prava i obaveze utvrđene zakonom i statutom.
- (2) Statutom će se preciznije urediti ovlaštenja rukovodioca organizacione jedinice, a posebno sa aspekta korištenja sredstava do određenog iznosa.
- (3) Dekan/direktor saziva i predsjedava sjednicama vijeća u skladu sa općim aktom visokoškolske ustanove.
- (4) Dekan/direktor za svoj rad odgovara vijeću, rektoru i upravnom odboru univerziteta.
- (5) Dekanu/direktoru u radu pomažu prodekani, sekretar organizacione jedinice i tijela utvrđena statutom.
- (6) Dekan/direktor je odgovoran za poštivanje zakona i izvršavanje odluka vijeća, univerzitetskih tijela i nadležnih organa vlasti u skladu sa zakonom i statutom.
- (7) Rukovodilac organizacione jedinice je obavezan poništiti odnosno obustaviti izvršenje odluke rukovodioca podorganizacione jedinice ili nekog drugog tijela organizacione jedinice ako je protivna zakonu, podzakonskim i provedbenim aktima i statutu univerziteta i o tome obavijestiti u roku od sedam dana od dana donošenja odluke senat odnosno upravni odbor u skladu sa njihovim nadležnostima, kao i organ uprave koji vrši nadzor nad zakonitošću rada visokoškolske ustanove.
- (8) Rukovodilac organizacione jedinice je ovlašten suspendirati rukovodioca podorganizacione jedinice ili nekog drugog tijela podorganizacione jedinice ukoliko isti ne izvršava zakonito i savjesno svoje obaveze definirane zakonom, statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove i o tome u roku od sedam dana od dana donošenja odluke obavijestiti:
  - a) vijeće organizacione jedinice,
  - b) rektora,
  - c) senat i upravni odbor visokoškolske ustanove.
 Rukovodilac organizacione jedinice može pokrenuti postupak odgovornosti rukovodioca podorganizacione jedinice za počinjene povrede zakona, statuta ili drugog općeg akta visokoškolske ustanove.
- (9) Dekan je obavezan da podnese izvještaj vijeću i rektoru o izvršavanju nastavnog procesa i poslovanju fakulteta odnosno akademije za prethodnu godinu, a najkasnije do 15. marta naredne kalendarske godine, a direktor instituta izvještaj o radu instituta za budžetsku godinu do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.
- (10) Izvještaj iz stava (9) ovog člana obavezno sadrži elemente o uspjehnosti rada fakulteta ili instituta ili akademije u oblasti nastave, naučnoistraživačkog ili umjetničkog rada, finansijskog poslovanja, te ostalih elemenata koji se utvrđuju po obrascu koji propisuje Ministarstvo.
- (11) Prava i obaveze direktora instituta preciznije su definirane Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti Kantona Sarajevo i ovim Zakonom, kao i statutom visokoškolske ustanove u kojoj institut ima status organizacione jedinice.

Član 126.

(Izbor rukovodioca organizacione jedinice)

- (1) Izbor dekana vrši se na osnovu rezultata javnog konkursa koji objavljuje vijeće u jednom dnevnom listu i na WEB-stranici organizacione jedinice i univerziteta najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata dekana na dužnosti.
- (2) Dekan fakulteta ili akademije bira se iz reda članova akademskog osoblja u zvanju redovnog ili vanrednog profesora koji je u radnom odnosu u punom radnom vremenu na tom fakultetu ili akademiji i to tajnim glasanjem članova vijeća, pri čemu je za donošenje odluke o imenovanju potrebna podrška natpolovične većine od ukupnog broja članova vijeća.
- (3) Vijeće, nakon donesene odluke o izboru dekana, dostavlja rješenje rektoru univerziteta na potpis.

- (4) Rektor je obavezan potpisati rješenje o imenovanju i isto prosljediti organizacionoj jedinici radi dostavljanja obavještenja o tome prijavljenim kandidatima i to najkasnije sedam dana od dana prijema rješenja na potpis.
  - (5) Protiv rješenja iz stava (4) ovog člana može se izjaviti žalba od strane prijavljenih kandidata senatu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
  - (6) Protiv rješenja senata po žalbi iz stava (5) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku 30 dana od prijema rješenja.
  - (7) Dekan se bira na mandatni period od četiri godine sa mogućnošću još jednog uzastopnog izbora.
  - (8) Prodekane bira i razrješava vijeće na prijedlog dekana. Izuzev u vanrednim okolnostima, mandat prodekana prati mandat dekana.
  - (9) Broj prodekana, njihova prava i obaveze utvrđuju se statutom.
  - (10) Postupak izbora i razrješavanja dekana i prodekana nakon isteka mandata odnosno prije isteka mandata kao i vršenje funkcije dekana/prodekana u slučaju privremene spriječenosti dekana/prodekana da obavlja svoju dužnost preciznije se uređuju statutom.
  - (11) Dekani zatečeni na dužnosti u svom prvom mandatnom periodu danom stupanja na snagu ovoga zakona obavljat će svoju dužnost do isteka svog mandata i mogu biti birani na funkciju dekana za drugi uzastopni mandatni period.
  - (12) Dekani zatečeni na dužnosti u svom drugom uzastopnom mandatnom periodu danom stupanja na snagu ovoga zakona obavljat će svoju dužnost do isteka svog mandata i ne mogu biti birani na funkciju dekana za treći uzastopni mandatni period.
  - (13) Direktor instituta se bira u skladu sa odredbama ovog Zakona koje se odnose na izbor rukovodioca organizacione jedinice, a što će se preciznije urediti statutom visokoškolske ustanove.
  - (14) Radni odnos u punom radnom vremenu iz stava (2) ovog člana preciznije se definira statutom visokoškolske ustanove.
- Član 127.
- (Prestanak mandata rukovodioca organizacione jedinice)
- (1) Dekanu/direktoru prestaje mandat:
    - a) istekom perioda na koji je biran;
    - b) ostavkom;
    - c) prijevremenim razrješanjem;
    - d) izborom na neku drugu funkciju nespojivu sa funkcijom dekana.
  - (2) Vijeće može donijeti odluku o razrješavanju dekana /direktora i prije isteka perioda na koji je imenovan:
    - a) ako ostvaruje loše poslovne rezultate;
    - b) ako bude pravosnažno osuđen za krivično djelo;
    - c) ako ne izvršava zadatke predviđene zakonom i statutom ili ih izvršava protivno njima;
    - d) prekorači ovlaštenja i time nanese štetu organizacionoj jedinici odnosno visokoškolskoj ustanovi;
    - e) zbog odsutnosti ili spriječenosti da u neprekidnom periodu dužem od tri mjeseca obavlja dužnost;
    - f) ako svojim ponašanjem povrijedi ugled funkcije dekana/direktora.
  - (3) Obrazložen prijedlog za razrješavanje dekana/direktora, zbog jednog ili više razloga navedenih u st. (1) i (2) ovog člana, vijeću može podnijeti:
    - a) osnivač visokoškolske ustanove;
    - b) najmanje jedna trećina članova upravnog odbora visokoškolske ustanove,
    - c) najmanje jedna trećina članova senata;
    - d) rektor;
    - e) najmanje jedna trećina članova vijeća organizacione jedinice.
  - (4) Dekan/direktor je dužan sazvati sjednicu vijeća najkasnije petnaest dana od dana prijema prijedloga iz stava (3) ovog člana i o tome obavijestiti rektora i osnivača, odnosno Ministarstvo.

- (5) O prijevremenom razrješavanju dekana/direktora vijeće odlučuje tajnim glasanjem pri čemu je za donošenje odluke o razrješavanju potrebna natpolovična većina od ukupnog broja članova vijeća organizacione jedinice.
- (6) Na istoj sjednici vijeća organizacione jedinice, nakon donošenja odluke o razrješavanju dekana/direktora, donosi se odluka o imenovanju vršioca dužnosti dekana/direktora. Prijedlog za vršioca dužnosti dekana/direktora može podnijeti svaki član vijeća. Vršioca dužnosti dekana/direktora bira vijeće tajnim glasanjem, natpolovičnom većinom članova vijeća na vremenski period do šest mjeseci.
- (7) U slučajevima donošenja odluke iz st. (5) i (6) ovog člana vijeće obavezno na istoj sjednici donosi i odluku o raspisivanju konkursa za izbor novog dekana/direktora po proceduri iz člana 126. ovog Zakona.
- (8) U slučaju razrješavanja dekana prije isteka mandata, mandat prodekana prestaje izborom novih prodekana na prijedlog novoizabranog dekana.

DIO DESETI - FINANSIRANJE

Član 128.

(Finansiranje visokokoškolske ustanove kao javne ustanove)

- (1) Visokoškolska ustanova čiji je osnivač ili suosnivač Kanton, finansira se ili sufinansira iz Budžeta po osnovu kriterija za finansiranje visokoškolskih ustanova kao javnih ustanova, koje na prijedlog Ministarstva utvrđuje Vlada.
- (2) Sredstvima iz stava (1) ovog člana se osigurava:
  - a) dio plaće i naknade akademskog osoblja i ostalih zaposlenika u visokoškolskoj ustanovi;
  - b) dio materijalnih troškova;
  - c) minimalno tehničko opremanje visokoškolske ustanove;
  - d) radni i životni standard studenata.
- (3) U slučaju da je Kanton suosnivač visokoškolske ustanove sufinansiranje se reguliše posebnim ugovorom.
- (4) Sredstva koja obezbjeđuje Kanton utvrđuju se u skladu sa kriterijima iz stava (1) ovog člana, zavisno od prirode, značaja i finansijskih zahtjeva nastavnih programa koji se realiziraju na visokoškolskoj ustanovi, općih pretpostavki za ostvarivanje prihoda visokoškolskih ustanova iz sopstvenih izvora, statusne strukture studenata i nastavnog osoblja te drugih parametara.
- (5) S ciljem promoviranja funkcionalnosti organizacione jedinice, statutom visokoškolske ustanove kao javne ustanove precizira se na koji način i u kojem omjeru organizacione jedinice imaju akademska i finansijska ovlaštenja unutar te visokoškolske ustanove. Statutom se preciznije uređuju pitanja rada organizacionih jedinica, način i mogućnost nastupa organizacione jedinice na tržištu u okviru njene registrirane djelatnosti a u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Član 129.

(Izvori prihoda)

Osim prihoda iz člana 128. ovog Zakona visokoškolska ustanova može sticati prihod i iz:

- a) realizacije naučnoistraživačkog i umjetničkog rada;
- b) pružanja intelektualnih odnosno naučnih, stručnih i umjetničkih usluga;
- c) izdavačke djelatnosti;
- d) postupaka nostrifikacije i ekvivalencije javnih isprava;
- e) autorskih prava i patenata;
- f) donacija pravnih i fizičkih lica;
- g) legata, poklona i zavještanja;
- h) sredstava koje uplaćuju studenti na svim ciklusima studija za bilo koju vrstu obrazovnih, administrativnih i drugih usluga u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima visokoškolske ustanove;
- i) školarine za sve cikluse studija;
- j) djelatnosti njenih laboratorija, centara, instituta, podorganizacionih jedinica i drugih organizacionih struktura visokoškolske ustanove;

- k) dijagnostičke i druge stručne usluge za potrebe humanog i animalnog zdravlja;
- l) drugih izvora u skladu sa zakonom i registriranom djelatnošću visokoškolske ustanove.

Član 130.
(Školarina)

- (1) Na prijedlog senata visokoškolske ustanove kao javne ustanove, Vlada utvrđuje školarinu kao vrstu participacije troškova studija koju su obavezni plaćati studenti u visokoškolskim ustanovama kao javnim ustanovama.
- (2) Školarina iz stava (1) ovog člana može da se odredi u različitoj visini za organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove i u okviru njih, za različite studijske programe, zavisno od troškova njihove realizacije.

Član 131.
(Odluka o participaciji)

- (1) Odluku o vrsti usluga koje studentima pruža visokoškolska ustanova utvrđuje Vlada na prijedlog visokoškolske ustanove.
- (2) Odluku o visini cijena za usluge iz stava (1) ovog člana za visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu donosi Vlada, a za visokoškolsku ustanovu kao ustanovu osnivač.
- (3) Visokoškolska ustanova kao ustanova svoju odluku iz stava (2) ovog člana obavezna je dostaviti Ministarstvu.

Član 132.
(Način korištenja sredstava)

- (1) Sredstva iz čl. 128. i 129. ovog Zakona koriste se u skladu sa namjenom za koju su stečena.
- (2) Osim budžetskog finansiranja visokoškolska ustanova se može finansirati samo iz onih izvora koji ne ugrožavaju njenu institucionalnu autonomiju i ne umanjuju akademsku autonomiju odnosno ne ograničavaju njene akademske slobode. Vlastiti prihodi mogu se ostvarivati samo djelatnostima čija vrsta i obim ne ugrožavaju osnovnu djelatnost visokoškolske ustanove.
- (3) Isplata plaća akademskom osoblju i drugim zaposlenicima na visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi se vrši u skladu sa jedinstvenim pravilnikom o plaćama koji usvaja upravni odbor visokoškolske ustanove na prijedlog senata.
- (4) Okvima norma akademskog osoblja na visokoškolskoj ustanovi je propisana Standardima i normativima i jedinstvena je na nivou visokoškolske ustanove te ne može biti izmijenjena i definirana po organizacionim jedinicama univerziteta izvan predviđenog normativnog okvira.

Član 133.

(Utvrđivanje kriterija za raspodjelu budžetskih sredstava)

Vlada na osnovu Standarda i normativa utvrđuje kriterije te propisuje metodologiju za raspodjelu budžetskih sredstava za nastavni, naučnonastavni, umjetnički, umjetničkonastavni, i naučnoistraživački rad, polazeći od zadanog kvaliteta obrazovanja i specifičnosti određenih nastavnih programa koji se realiziraju od strane visokoškolske ustanove.

Član 134.

(Utvrđivanje broja studenata koji se finansiraju iz Budžeta Kantona)

Vlada, u skladu sa kriterijima iz ovog Zakona, određuje broj studenata koji se finansiraju iz Budžeta Kantona za određeni studijski program i to u okviru prvog i drugog ciklusa studija.

Član 135.

(Samofinansiranje studenata)

- (1) Pored broja studenata iz člana 134. ovog Zakona, Vlada odobrava i broj studenata kao i visinu troškova studija za studente koji sami finansiraju svoj studij ili čiji studij finansiraju drugi subjekti, vodeći računa da taj broj zajedno sa brojem studenata iz člana 134. stav (1) ne može biti veći od broja studenata za koji je visokoškolska ustanova licencirana.

- (2) Posebnim aktom, koji na prijedlog Ministarstva donosi Vlada, uredit će se pitanja kreditiranja studenata kao jednog od vidova finansiranja studija, i to u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 136.

(Sufinansiranje naučnoistraživačke djelatnosti)

- (1) Za visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu osnivač obezbjeđuje dio sredstava za sufinansiranje razvoja naučnoistraživačkog rada, u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti Kantona Sarajevo.
- (2) Dio sredstava isključivo za naučnoistraživačke i istraživačkorazvojne projekte, za učešće na naučnim skupovima, stvaranju vlastitih referentnih izdanja, publikacija osigurati će visokoškolska ustanova kao javna ustanova putem namjenskog izdvajanja sredstava na jedinstveni račun u visini od 10% ukupnih vlastitih prihoda svih organizacionih jedinica univerziteta.
- (3) Način izdvajanja i korištenja sredstava iz prethodnog stava uredit će se posebnim pravilnikom koji na inicijativu i prijedlog senata, usvaja upravni odbor visokoškolske ustanove kao javne ustanove i to u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona. Primjena ovog pravilnika počinje od dana integracije univerziteta.

Član 137.

(Budžetska i vanbudžetska sredstva)

- (1) Budžetska sredstva obezbijedena od strane osnivača koriste se u skladu sa namjenom za koju su dodijeljena a prema finansijskom planu koji na prijedlog senata usvaja upravni odbor visokoškolske ustanove kao javne ustanove.
- (2) Vanbudžetska sredstva troše se u skladu sa Pravilnikom o utrošku vanbudžetskih sredstava koji donosi Ministarstvo u saradnji sa Ministarstvom finansija Kantona Sarajevo na prijedlog upravnog odbora visokoškolske ustanove i u skladu sa finansijskim planom iz stava (1) ovog člana.
- (3) Rektor je obavezan dostaviti šestomjesečni i godišnji izvještaj o utrošku budžetskih i vanbudžetskih sredstava upravnom odboru visokoškolske ustanove.
- (4) Upravni odbor u skladu sa svojim pravima i obavezama putem Ministarstva podnosi Vladi šestomjesečni i godišnji izvještaj o radu visokoškolske ustanove sa izvještajem o finansijskom poslovanju.

Član 138.

(Sticanje statusa pridružene članice i mogućnost finansiranja visokoškolske ustanove kao ustanove)

- (1) Fakulteti, akademije i centri kao ustanove, mogu biti u sastavu univerziteta kao javne ustanove u svojstvu pridružene članice, uz uvjet podrške senata i saglasnost osnivača Univerziteta kao javne ustanove.
- (2) Cjelokupna procedura sticanja statusa iz stava (1) ovog člana se preciznije uređuje statutom Univerziteta.
- (3) Kanton može, ukoliko postoji društveni interes i potreba za obrazovanjem određenog broja deficitarnih kadrova konkretnog naučnog, umjetničkog ili stručnog profila te ako visokoškolska ustanova kao javna ustanova potvrdi da nije u mogućnosti da školuje deficitarne kadrove iz ovog člana, a u skladu sa članom 42. ovog Zakona, i ako mogućnosti to dozvoljavaju, visokoškolskim ustanovama kao ustanovama koje obrazuju takve kadrove na području Kantona obezbijediti dio sredstava za obrazovanje navedenih kadrova, što se regulira posebnim ugovorom.
- (4) Postojanje društvenog interesa iz stava (3) ovog člana utvrđuje se posebnom odlukom Skupštine.

DIO JEDANAESTI - DOKUMENTACIJA, EVIDENCIJA I
JAVNE ISPRAVE

Član 139.

(Dokumentacija i evidencija)

- (1) Visokoškolska ustanova obavezna je voditi matične knjige:
  - (a) studenata i lica koja su stekla višu odnosno visoku stručnu spremu, stručni stepen specijaliste, naučni stepen magistra odnosno doktora nauka.
  - (b) studenata koji su završili prvi, drugi i treći ciklus po bolonjskom studiju.
- (2) Pored dokumentacije iz stava (1) ovog člana, visokoškolska ustanova je obavezna voditi i evidenciju o ispitima, uspjehu studenata i ostalu evidenciju utvrđenu zakonom, statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.
- (3) Matične knjige i evidencije o izdatim diplomama trajno se čuvaju.
- (4) Propis o sadržaju i izgledu, načinu vođenja matičnih knjiga i evidencije o izdatim diplomama donosi Ministarstvo.
- (5) Propise kojima se preciznije utvrđuje postupak i način vođenja i čuvanja ostalih vrsta evidencija odnosno dokumentacije donosi visokoškolska ustanova.

Član 140.

(Javne isprave)

- (1) Javne isprave, u smislu ovog Zakona, su: diploma o stečenom naučnom stepenu doktora nauka, odnosno stepenu magistra, diploma o stečenom stepenu stručne spreme i zvanju i dodatak diplomi, indeks, ispishnica, uvjerenje o diplomiranju, uvjerenje o položenim ispitima, uvjerenje o uspjehu u studiju, uvjerenje o učešću u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja i permanentnog obrazovanja i druge javne isprave u skladu sa zakonom.
- (2) Diplomom o stečenoj visokoj stručnoj spremi, kao i diplomu o stečenom stepenu magistra, odnosno doktora nauka, izdaje isključivo visokoškolska ustanova.
- (3) Pravilnik o sadržaju javnih isprava, sa izuzetkom diplome i dodatka diplomi čiji će sadržaj i forma biti uređeni uputstvom Agencije shodno članu 50. Okvirnog zakona, u smislu ovog Zakona, donosi Ministarstvo.
- (4) Javne isprave, u smislu ovog Zakona, koje izdaju visokoškolske ustanove za studente koji su studij okončali po bolonjskom studiju su: diploma, dodatak diplomi, uvjerenje o završenom stepenu ciklusa studija, uvjerenje o prepisu ocjena, studentska prijava po osnovu mobilnosti i druge javne isprave u skladu sa zakonom, statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.

Član 141.

(Priznavanje inostranih visokoškolskih kvalifikacija)

- (1) Priznavanje inostrane visokoškolske kvalifikacije je formalno potvrđivanje vrijednosti inostrane visokoškolske obrazovne kvalifikacije, odnosno razdoblja obrazovanja, koje je izdalo nadležno tijelo u svrhu pristupa obrazovanju ili zapošljavanju.
- (2) Stručno priznavanje je priznavanje inostrane visokoškolske kvalifikacije u svrhu zapošljavanja.
- (3) Akademsko priznavanje je priznavanje inostrane visokoškolske kvalifikacije u svrhu nastavka obrazovanja.
- (4) U postupku priznavanja u svrhu zapošljavanja imaoću inostrane visokoškolske kvalifikacije utvrđuje se nivo i vrsta studija, kao i stručni, akademski, odnosno naučni naziv, bez upoređivanja nastavnih planova i programa.
- (5) U postupku akademskog priznavanja vrši se vrednovanje inostranih studijskih programa i time utvrđuje pravo nastavka školovanja na visokoškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo.
- (6) U postupku akademskog priznavanja vrednovanje i usporedba se vrši na osnovu dokumentacije i procedura bliže određenih statutom visokoškolske ustanove.
- (7) Jednom izvršeno pozitivno vrednovanje određenog inostranog studijskog programa važi za sve buduće slučajeve.

Član 142.

(Nadležnost u postupku priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija)

- (1) Stručno priznavanje inostranih visokoškolskih kvalifikacija vrši univerzitet i visoka škola.
- (2) Akademsko priznavanje vrši univerzitet, putem fakulteta i akademija, i visoka škola.
- (3) Podnosilac zahtjeva je obavezan u svom zahtjevu naznačiti da li zahtjev za priznavanjem inostrane visokoškolske kvalifikacije podnosi u svrhu zapošljavanja ili u svrhu nastavka obrazovanja.
- (4) U postupku obrade i razmatranja podnesenog zahtjeva za priznavanjem inostrane visokoškolske kvalifikacije, kao i u postupku njegovog rješavanja, tijela univerziteta i visoke škole odnosno fakulteta i akademija su obavezna postupati u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj: 2/98 i 48/99).
- (5) Postupak provođenja priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija preciznije se uređuje pravilnikom kojeg donosi senat visokoškolske ustanove, a na koji saglasnost daje Ministarstvo.
- (6) Visokoškolska ustanova može vršiti priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija nakon stupanja na snagu pravilnika iz stava (5) ovog člana.

Član 143.

(Provođenje postupka akademskog priznavanja)

- (1) Zahtjev za akademskim priznavanjem inostrane visokoškolske kvalifikacije podnosi se organizacionoj jedinici odnosno fakultetu ili akademiji koja dodjeljuje iste ili odgovarajuće visokoškolske kvalifikacije u odnosu na stranu visokoškolsku kvalifikaciju čije se priznavanje traži.
- (2) Ukoliko se u postupku akademskog priznavanja utvrdi da je riječ o interdisciplinarnim/multidisciplinarnim studijskim programima, postupak priznavanja provodi fakultet/akademija, u saradnji sa univerzitetom, odnosno visokom školom.
- (3) Zahtjev iz st. (1) i (2) ovog člana obavezno sadrži podatke utvrđene pravilima za priznavanje inostranih visokoškolskih kvalifikacija, a posebno naznaku o fakultetu/akademiji na kojoj se želi nastaviti studij.
- (4) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana može se izjaviti žalba senatu visokoškolske ustanove u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (5) Žalba se podnosi organizacionoj jedinici odnosno fakultetu ili akademiji iz stava (1) ovog člana, koja je razmatrala zahtjev u prvom stepenu. Rukovodilac organizacione jedinice odnosno dekan fakulteta ili akademije je obavezan, u roku od tri dana od dana prijema žalbe, cjelokupni predmet sa žalbom prosljedi senatu na rješavanje.
- (6) Senat visokoškolske ustanove je obavezan odluku o žalbi donijeti u roku od 60 dana od dana zaprimanja žalbe.
- (7) Protiv odluke senata nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Član 144.

(Provođenje postupka stručnog priznavanja i priznavanja u slučaju multidisciplinarnosti/interdisciplinarnosti studijskog programa)

- (1) Kada se radi o zahtjevu za stručnim priznavanjem inostrane visokoškolske kvalifikacije ili kada se u postupku razmatranja podnesenog zahtjeva utvrdi da se radi o multidisciplinarnom/interdisciplinarnom programu za koji ne postoji odgovarajuća organizaciona jedinica, odnosno fakultet ili akademija postupak priznavanja provodi univerzitet odnosno visoka škola.
- (2) Za provođenje postupka iz stava (1) ovog člana senat visokoškolske ustanove imenuje posebnu komisiju sastavljenu od članova iz naučne/umjetničke oblasti odnosno disciplina koje su zastupljene u tom studijskom programu.

- (3) Komisija iz stava (2) ovog člana o provedenom postupku sačinjava izvještaj koji dostavlja senatu visokoškolske ustanove na razmatranje i odlučivanje.
- (4) Senat visokoškolske ustanove donosi odluku na osnovu koje rektor izdaje rješenje.
- (5) Protiv odluke senata nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.
- (6) Univerzitet i visoka škola, kao i akademije i fakulteti su obavezni voditi Registar zaprimljenih i riješenih zahtjeva za priznavanjem inostranih visokoškolskih kvalifikacija.
- (7) Odluku o cijeni provođenja postupka priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija na području Kantona donosi Vlada na prijedlog visokoškolske ustanove.
- (8) U postupku priznavanja inostrane visokoškolske kvalifikacije mogu se vrednovati samo elementi na osnovu kojih se stiče kvalifikacija čije se priznavanje traži, a što će se preciznije urediti pravilnikom iz člana 142. stav (5).
- (9) Organizaciona jedinica odnosno fakultet ili akademija koja vrši akademsko priznavanje inostrane visokoškolske kvalifikacije nakon provedenog stručnog priznavanja, podnosiocu zahtjeva može naplatiti samo novčani iznos koji predstavlja razliku između cijene utvrđene za akademsko priznavanje i cijene utvrđene za stručno priznavanje u odluci iz stava (7) ovog člana.

DIO DVANAESTI - NADZOR

Član 145.

(Nadzor nad provođenjem zakona)

- (1) Nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje na visokoškolskim ustanovama vrši Ministarstvo na način predviđen zakonom.
- (2) U vršenju nadzora Ministarstvo može, u cilju utvrđivanja relevantnih činjenica i okolnosti u svakom konkretnom slučaju, zatražiti od nadležne inspekcije provođenje radnji u skladu sa zakonom i dostavljanje informacije o utvrđenom stanju i preduzetim mjerama.
- (3) Nadležna inspekcija za pitanja obrazovanja je obavezna, u posljednjoj sedmici mjeseca septembra za proteklu studijsku godinu, dostaviti Ministarstvu informaciju o izvršenom inspeksijskom nadzoru, o utvrđenom stanju, pojavama i problemima, kao i o preduzetim mjerama, sa prijedlogom mjera i aktivnosti koje bi trebalo preduzeti za preveniranje, kao i otklanjanje utvrđenog nezakonitog ponašanja. U informaciji se obavezno moraju obraditi vidovi, oblici i načini kršenja zakona i drugih propisa, nedostaci u propisima i predložiti u kojem bi smislu trebalo mijenjati važeća zakonska rješenja kao i provedbene propise.

Član 146.

(Nadzor nad zakonitošću rada)

- (1) Nadzor nad zakonitošću rada visokoškolskih ustanova vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonom.
- (2) Ministarstvo je obavezano poništiti odnosno obustaviti od izvršenja odluku tijela visokoškolske ustanove, ako je protivna zakonu, podzakonskim i provedbenim aktima navedenim u zakonu.
- (3) Nakon postupanja Ministarstva na način iz stava (2) ovog člana dalji postupak se provodi u skladu sa zakonom.
- (4) Odgovorna tijela visokoškolske ustanove obavezna su na zahtjev Ministarstva u zahtijevanom roku dostaviti sve tražene informacije i dokumente potrebne za izvršavanje njegovih dužnosti.

Član 147.

(Inspeksijski nadzor)

- (1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona, provedbenih propisa, kao i akata i odluka tijela/organa visokoškolskih ustanova donesenih u cilju izvršenja obaveza utvrđenih ovim Zakonom vrši nadležna inspekcija, u skladu sa zakonom.

- (2) Kada u vršenju inspeksijskog nadzora nadležna inspekcija za oblast obrazovanja utvrdi da visokoškolska ustanova ne ispunjava uvjete za rad propisane ovim Zakonom i Standardima i normativima, odredit će primjeren rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka i o tome obavijestiti osnivača visokoškolske ustanove kao ustanove, odnosno Ministarstvo ukoliko se radi o visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi.
- (3) U slučaju iz stava (2) ovog člana nadležna inspekcija može zabraniti visokoškolskoj ustanovi upis novih studenata, kao i preduzimanje i provođenje drugih aktivnosti čije zakonito obavljanje je uslovljeno prethodnim otklanjanjem utvrđenih nedostataka i nepravilnosti.
- (4) Ukoliko visokoškolska ustanova nakon isteka utvrđenog roka iz stava (2) ovog člana ne otkloni utvrđene nepravilnosti nadležna inspekcija će o tome dostaviti obavijest Ministarstvu s ciljem donošenja rješenja o zabrani daljeg rada i brisanja visokoškolske ustanove iz Registra akreditiranih i licenciranih visokoškolskih ustanova.
- (5) Ministarstvo će, nakon pribavljenog očitovanja Agencije o utvrđenim nepravilnostima, kao i postupanju visokoškolske ustanove dok je trajao rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka iz stava (2) ovog člana, donijeti rješenje o zabrani daljeg rada i po službenoj dužnosti izvršiti brisanje visokoškolske ustanove iz Registra akreditiranih i licenciranih visokoškolskih ustanova.
- (6) Kada nadležna inspekcija za oblast obrazovanja utvrdi nepravilnosti u radu visokoškolske ustanove koje ne sprečavaju dalji rad visokoškolske ustanove, odnosno kada utvrdi da visokoškolska ustanova ne postupa ili postupa nepravilno ili nepotpuno prema obavezama koje su joj određene propisima, obavezna je prema utvrđenom činjeničnom stanju naložiti odgovarajuće upravne mjere i to:
  - a) narediti da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone na način i u roku kako je određeno ovim Zakonom ili ukoliko takav rok nije propisan odrediti primjereni rok u skladu sa zakonom;
  - b) narediti preduzimanje odgovarajućih upravnih radnji i mjera radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti ili nedostatka koje je visokoškolska ustanova obavezna preduzeti u roku i na način kako je naloženo;
  - c) narediti visokoškolskoj ustanovi nalažanjem odgovarajućih upravnih mjera potpunu i pravilnu primjenu ovog Zakona, drugih propisa i akata donesenih na osnovu ovog Zakona;
  - d) zabraniti preduzimanje radnji za koje smatra da su u suprotnosti sa ovim Zakonom, provedbenim propisima i aktima donesenim u cilju provođenja ovog Zakona;
  - e) izdati prekršajni nalog;
  - f) podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka;
  - g) podnijeti izvještaj nadležnom organu o učinjenom krivičnom djelu;
  - h) preduzeti druge mjere i radnje za koje je zakonom i drugim propisima ovlaštena.
- (7) Inspekcija za oblast obrazovanja upravne mjere nalaže rješenjem. Protiv rješenja inspekcije može se izjaviti žalba Ministarstvu.
- (8) Žalba na rješenje iz stava (7) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

DIO TRINAESTI - KAZNE NE ODREDBE

Član 148.

(Kazne za prekršaje visokoškolske ustanove)

- Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova, ako:
- 1) propusti preduzeti radnje iz člana 7. stav (4);
  - 2) izvrši osnivanje ili obavlja djelatnosti suprotno propisima iz člana 12.;
  - 3) počne sa radom prije pravosnažnosti rješenja iz člana 19. stav (1);

- 4) vrši osnivanje organizacionih ili podorganizacionih jedinica ili izmjenu njihovih naziva ili provodi statusne promjene suprotno članu 21. ili suprotno članu 30.;
- 5) vrši prijem i upis studenata ili obavlja druge zabranjene aktivnosti dok traje rok utvrđen za otklanjanje nepravilnosti u skladu sa članom 22. stav (6);
- 6) vrši statusne promjene ili otvaranje novih odjeljenja suprotno članu 21.;
- 7) ne obezbijedi finansijska sredstva i ne osigura trajno čuvanje javnih isprava, dokumentacije i evidencije, arhiva i druge dokumentacije u skladu sa članom 30. st. (7) i (8);
- 8) stiče ili upravlja ili koristi imovinu suprotno članu 37.;
- 9) organizira studij sa domaćom ili inostranom visokoškolskom ustanovom ili utvrdi cijenu za navedeni studij suprotno članu 39.;
- 10) izvodi studij, utvrđuje nastavne predmete i donosi nastavne planove i programe suprotno čl. 40. i 41.
- 11) utvrdi cijenu studija suprotno članu 39.;
- 12) vrši izmjene nastavnog plana i programa suprotno članu 43.;
- 13) ne uspostavi sistem kvaliteta i ne dostavi Ministarstvu izvještaj u skladu sa čl. 44. i 45.;
- 14) utvrdi cijenu studija iz člana 51. stav (5) suprotno stavu (6) člana 51.;
- 15) ne donese odluku iz člana 48. stav (3) ili vrši njene izmjene suprotno stavu (4) člana 48.;
- 16) izdaje certifikate o završenim necikličnim vidovima obrazovanja suprotno članu 70.;
- 17) raspiše odnosno objavi konkurs za upis studenata suprotno članu 75.;
- 18) provede provjeru znanja kandidata za upis u prvu godinu studija suprotno članu 75.;
- 19) dodjeljuje akademsko zvanja ili vrši izbor akademskog osoblja koje ne ispunjava uvjete za izbor propisane članovima od 89. do 91.;
- 20) ne zaključi ili zaključi ugovor o radu sa članom akademskog osoblja suprotno članu 88. stav (4);
- 21) ne utvrdi Program ili ne podnese izvještaj u skladu sa članom 88. st. (6) i (7);
- 22) ne definiira sadržaj pojmova iz člana 93. stav (3);
- 23) u postupku izbora u akademsko zvanja prihvati objavljene naučne redove suprotno članu 94.;
- 24) raspiše konkurs za izbor akademskog osoblja ili utvrdi nastavnu potrebu kao osnov za raspisivanje konkursa suprotno članu 96.;
- 25) izvrši angažman akademskog osoblja sa druge domaće ili strane visokoškolske ustanove suprotno članu 97.;
- 26) vijeće ili rukovodilac organizacione jedinice ili senat visokoškolske ustanove ne postupaju u rokovima iz člana 102. ili iz člana 103.;
- 27) omogućiti sudjelovanje u nastavnom procesu ili u izvršavanju aktivnosti, za koje nije zakonom ovlašten, profesoru emeritusu suprotno članu 110.;
- 28) omogućiti sudjelovanje u nastavnom procesu akademskom osoblju koje nije izvršilo ljekarski pregled u skladu sa članom 111.;
- 29) ne izvrši obavezu iz člana 114. st. (5) i (6);
- 30) izvrši izbor dekana ili direktora suprotno uvjetima ili proceduri iz člana 126.;
- 31) naplaćuje školarinu ili utvrdi vrstu ili visinu cijene za usluge koje pruža studentima suprotno čl. 130. i 131.;
- 32) utvrdi broj studenata ili izvrši upis studenata suprotno čl. 134. i 135.;
- 33) ne vodi uredano i potpuno, odnosno na propisani način, dokumentaciju i evidenciju iz člana 139.;
- 34) ne izvrši i ne provede pojedine radnje u postupku priznavanja stranih visokoškolskih kvalifikacija u propisanim rokovima ili provodi propisani postupak ili pojedine faze postupka suprotno čl. 141., 142. i 143.;
- 35) utvrdi cijenu o provođenju postupka priznavanja stranih visokoškolskih kvalifikacija suprotno članu 144.;

- 36) ne izvrši naloženu upravnu mjeru u roku i na način kako je naloženo rješenjem nadležne inspekcije za oblast obrazovanja.

Član 149.

(Kazne za prekršaje odgovornih lica)

Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno lice visokoškolske ustanove, ako:

- a) ne donese ili vrši izmjenu ili ne izvrši objavljivanje odluke iz člana 48. st. (3) i (4);
- b) ne provede postupak utvrđivanja odgovornosti i sankcionisanja člana akademskog osoblja koji postupa suprotno članu 48. stav (5);
- c) ne osigura da akademsko osoblje ličnim prisustvom i angažmanom u potpunosti realizira utvrđeni nastavni plan i program u skladu sa članom 53. stav (1) ili ne osigura izvršavanje obaveza u skladu sa članom 54. stav (8);
- d) ne utvrdi metode iz člana 53. stav (3);
- e) ne provede postupak utvrđivanja odgovornosti i sankcionisanja člana akademskog osoblja za kojeg se utvrdi da nije utvrdio ili da ne provodi konsultacije u skladu sa članom 54. stav (5);
- f) ne preduzme potrebne radnje da spriječi provođenje provjera znanja suprotno članu 56. stav (8) ili ne donese odluku iz člana 56. stav (9);
- g) omogućiti realizaciju ili provođenje završnog ispita ili nastavnih aktivnosti suprotno članu 57. stav (13);
- h) omogućiti studentu upis u narednu studijsku godinu suprotno članu 60. stav (1);
- i) izvrši prijem i upis studenta suprotno članu 72. stav (2);
- j) omogućiti sticanje statusa studenta suprotno članu 76. st. (6) i (7);
- k) imenuje komisiju za pripremanje prijedloga za izbor suprotno članu 98.;
- l) ne osigura da se propisane radnje u postupku izbora akademskog osoblja provedu u rokovima propisanim u čl. 99., 100., 101. i 102.;
- m) ne provede postupak utvrđivanja odgovornosti u skladu sa članom 105. st. (3) i (4);
- n) ne preduzme radnje i ne osigura da akademsko osoblje izvršava nastavne i druge obaveze u skladu sa članom 108. stav (1);
- o) dozvoli i omogućiti angažman člana akademskog osoblja u okviru visokoškolske ustanove ili na drugoj organizacionoj jedinici ili drugoj visokoškolskoj ustanovi suprotno uvjetima iz člana 108.;
- p) ne utvrdi postupak za praćenje i evidentiranje redovnog i urednog izvršavanja obaveza u skladu sa članom 108. stav (9);
- r) omogućiti i dozvoli angažman i sudjelovanje u nastavnom procesu članu akademskog osoblja suprotno članu 109. stav (1).

Član 150.

(Kazne za prekršaje odgovornih lica)

Za prekršaj iz čl. 148. i 149. ovog Zakona kaznit će se organ rukovođenja i odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi, odnosno organizacionoj jedinici u iznosu od 500 KM do 1.500 KM.

DIO ČETRNAESTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 151.

(Implementacijske mjere)

- (1) S ciljem promocije i osiguranja integracije akademskog, finansijskog i prostornog razvoja djelatnosti visokog obrazovanja, Kanton Sarajevo i Univerzitet u Sarajevu će poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti za početak rada Univerziteta u Sarajevu (u daljem tekstu: Univerzitet) kao integrisane visokoškolske ustanove.

- (2) Univerzitet je obavezan najkasnije u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog Zakona dostaviti Ministarstvu Statut radi donošenja odluke o usklađenosti Statuta sa ovim Zakonom, a Ministarstvo je obavezno najkasnije u roku od 30 dana od prijema Statuta donijeti odluku o njegovoj usklađenosti sa ovim Zakonom.
- (3) Statut Univerziteta će obavezno sadržavati odredbe kojima se precizira i razrađuje postupak izbora članova upravnog odbora integrisanog univerziteta koje imenuju Senat Univerziteta. Univerzitet je obavezan najkasnije u roku od sedam dana od donošenja odluke o usklađenosti Statuta sa ovim Zakonom objaviti javni konkurs za izbor članova upravnog odbora integrisanog Univerziteta koje imenuje Senat Univerziteta.
- (4) Ministarstvo je obavezno najkasnije u roku od 15 dana od stupanja na snagu ovog Zakona dostaviti Vladi Kantona prijedlog akta kojim se preciznije uređuju pitanja imenovanja članova Upravnog odbora Univerziteta, početak i način rada, prava i obaveze, postupak razrješenja i druga pitanja bitna za zakonit rad i efikasno funkcioniranje upravnog odbora integrisanog Univerziteta.
- (5) Finansijska sredstva Budžeta Kantona Sarajevo koja su izdvajana za finansiranje rada upravnih i nadzornih odbora Univerziteta, fakulteta i akademija u njegovom sastavu, naučnoistraživačkih instituta, te Studentskog centra Univerziteta, imenovanjem upravnog odbora Univerziteta u skladu sa ovim Zakonom, usmjerit će se za potrebe provođenja daljnje integracije Univerziteta u skladu sa Planom koji će Vlada Kantona usvojiti na prijedlog Upravnog odbora Univerziteta u roku od 30 dana od dana imenovanja Upravnog odbora Univerziteta.
- (6) Nakon stupanja na snagu Statuta Univerziteta, uplata sredstava iz Budžeta Kantona će se vršiti na jedinstveni račun Univerziteta koji će do utvrđivanja kriterija za finansiranje visokoškolskih ustanova iz člana 128. stav (1) ovog Zakona, vršiti doznačavanje istih organizacionim jedinicama u omjeru koji je u proteklom periodu uplaćivan od strane Kantona Sarajevo posredstvom Ministarstva.
- (7) Stupanjem na snagu Statuta Univerziteta prostorni kapaciteti i oprema nad kojima pravo raspolaganja imaju fakulteti i akademije te naučno-istraživački instituti, a koji su namijenjeni isključivo za realizaciju naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog i istraživačkog razvojnog rada, koristit će se kao jedinstven prostor i oprema Univerziteta.
- (8) Rektor Univerziteta je obavezan u saradnji sa rukovodiocima organizacionih jedinica prije početka svake studijske godine utvrditi prijedlog korištenja odnosno raspolaganja i upotrebe prostora i opreme Univerziteta u svrhu iz stava (7) ovog člana i isti dostaviti upravnom odboru Univerziteta na usvajanje. Postupak usaglašavanja, način korištenja i upotrebe prostora i opreme iz stava (7) ovog člana, kao i druga pitanja koja su relevantna za raspolaganje prostorom i opremom preciznije će se urediti Statutom Univerziteta.
- (9) Do okončanja procesa integracije Univerziteta, fakulteti, akademije i naučni instituti koji imaju status pravne osobe zadržavaju taj status, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom i Statutom Univerziteta.
- (10) Odredbe ovog Zakona, kojima se utvrđuje nadležnost organizacionih jedinica integriranog univerziteta, shodno se primjenjuju i na nadležnost fakulteta i akademija sa pravnim subjektivitetom.
- (11) Do dana potpune integracije Univerziteta, u pogledu pokretanja i provođenja procedure za izbor akademskog osoblja, organa i tijela visokoškolske ustanove, te upisa studenata, primjenjuju se odredbe internih akata Univerziteta odnosno fakulteta/akademija, te institute sa pravnim subjektivitetom.
- (12) Odredbe ovog Zakona, u pogledu ispunjenosti uvjeta za izbor iz stava (11) ovog člana, primjenjuju se zajedno sa odredbama

internih akata Univerziteta, fakulteta/akademija i instituta sa pravnim subjektivitetom.

- (13) Stupanjem na snagu Statuta Univerziteta prestaju da važe pravila dosadašnjih fakulteta, akademija i instituta članica Univerziteta.

Član 152.

(Priznavanje akreditacije i licence visokoškolske ustanove)

- (1) Visokoškolske ustanove, kojima je bila priznata akreditacija i licenca, u skladu sa ovim Zakonom, obavezne su obezbijediti licenciranje i institucionalnu i programsku akreditaciju, u skladu sa odredbama čl. 23. i 24. ovog Zakona, najkasnije do početka studijske 2013./2014. godine.
- (2) Visokoškolske ustanove koje imaju programsku akreditaciju kroz izvršenu vanjsku ocjenu kvaliteta, za sva tri ciklusa studija, akreditovane su do isteka roka iz stava (1) ovog člana.

Član 153.

(Status visokoškolskih ustanova kao javnih ustanova u sastavu Univerziteta)

- (1) Postojeće visokoškolske ustanove kao javne ustanove, koje su u sastavu Univerziteta u Sarajevu, za koje je Kanton preuzeo osnivačka prava Zakonom o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 9/07 - Prečišćeni tekst), zadržavaju svojstvo pravnog lica do roka utvrđenog u članu 151. ovog Zakona, na način i pod uvjetima utvrđenim Statutom Univerziteta.
- (2) Univerzitet kao javna ustanova integrira funkcije svojih članica, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom, statutom i drugima aktima donesenim na osnovu zakona i statuta, a akademije i fakulteti djeluju pod nazivima:
1. Univerzitet u Sarajevu - Akademija likovnih umjetnosti;
  2. Univerzitet u Sarajevu - Akademija scenskih umjetnosti;
  3. Univerzitet u Sarajevu - Arhitektonski fakultet;
  4. Univerzitet u Sarajevu - Ekonomski fakultet;
  5. Univerzitet u Sarajevu - Elektrotehnički fakultet;
  6. Univerzitet u Sarajevu - Fakultet sporta i tjelesnog odgoja;
  7. Univerzitet u Sarajevu - Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije;
  8. Univerzitet u Sarajevu - Fakultet političkih nauka;
  9. Univerzitet u Sarajevu - Farmaceutski fakultet;
  10. Univerzitet u Sarajevu - Fakultet za saobraćaj i komunikacije;
  11. Univerzitet u Sarajevu - Fakultet zdravstvenih studija;
  12. Univerzitet u Sarajevu - Filozofski fakultet;
  13. Univerzitet u Sarajevu - Građevinski fakultet;
  14. Univerzitet u Sarajevu - Mašinski fakultet;
  15. Univerzitet u Sarajevu - Medicinski fakultet;
  16. Univerzitet u Sarajevu - Muzička akademija;
  17. Univerzitet u Sarajevu - Poljoprivredno-prehrambeni fakultet;
  18. Univerzitet u Sarajevu - Pravni fakultet;
  19. Univerzitet u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet;
  20. Univerzitet u Sarajevu - Pedagoški fakultet;
  21. Univerzitet u Sarajevu - Stomatološki fakultet sa klinikama;
  22. Univerzitet u Sarajevu - Šumarski fakultet;
  23. Univerzitet u Sarajevu - Veterinarski fakultet.

Član 154.

(Nastavak rada naučnoistraživačkih instituta)

Danom stupanja na snagu ovog Zakona, naučnoistraživački instituti kao javne ustanove, nad kojima je Kanton Sarajevo preuzeo osnivačka prava Zakonom o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 9/07 - Prečišćeni tekst), zadržavaju svojstvo pravnog lica do roka utvrđenog u članu 151. ovog Zakona i pod uvjetima utvrđenim Statutom Univerziteta".

- 1) Institut za historiju;
- 2) Orijentalni institut;

- 3) Institut za jezik;
- 4) Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju;
- 5) Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava.

Član 155.
(Nastavne baze)

Univerzitet, odnosno članice univerziteta iz područja biomedicine i zdravstva, nastavu izvode na način i pod uvjetima koji se utvrđuje zaključivanjem ugovora sa zdravstvenim ustanovama koje po zakonu imaju uvjete za izvođenje nastave.

Član 156.
(Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH)

- (1) U cilju cjelovitog razvoja djelatnosti visokog obrazovanja, a posebno naučnoistraživačkog rada, visokoškolske ustanove u svoje nastavne i naučnoistraživačke procese uključuju i Nacionalnu i univerzitetsku biblioteku BiH.
- (2) Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH je baza za nastavne, naučnoistraživačke i istraživačke procese na visokoškolskim ustanovama kao javnim ustanovama.
- (3) Finansiranje nastavnih, naučnonastavnih i naučnoistraživačkih djelatnosti koja se realizira u Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci BiH vrši se na osnovu posebnih ugovora koji se zaključuju između članica univerziteta/Univerziteta i Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH.

Član 157.
(Studentski centar)

- (1) Studentski centar u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Centar), u dijelu kojim obezbjeđuje studentski standard je u neposrednoj vezi sa djelatnošću visokog obrazovanja.
- (2) Položaj i funkcija Centra preciznije će se regulirati statutom Univerziteta kao javne ustanove.
- (3) Finansiranje djelatnosti Centra vrši se iz sredstava korisnika usluga i dijelom iz sredstava Budžeta Kantona.

Član 158.
(Položaj visokoškolskih ustanova teoloških nauka)

- (1) Odredbe ovog Zakona se odnose i na teološke fakultete, visoke teološke škole i teološke akademije, osim u onim dijelovima čija bi primjena ugrozila specifičnosti ukupne društvene funkcije ovih ustanova.
- (2) Teološki fakulteti, čiji su osnivači crkve i vjerske zajednice, registrirani na području Kantona Sarajevo, stupanjem na snagu ovog Zakona stiču status punopravnih članica Univerziteta u Sarajevu sa svim pravima i obavezama.
- (3) Položaj teoloških fakulteta iz stava (2) ovog člana uređuje se posebnim ugovorom koji zaključuju Vlada Kantona Sarajevo i osnivači teoloških fakulteta, na sporazumni prijedlog Univerziteta u Sarajevu i teoloških fakulteta.

Član 159.
(Prestanak rada upravnih i nadzornih odbora Univerziteta u Sarajevu i visokoškolskih ustanova u sastavu Univerziteta u Sarajevu)

Mandat članova upravnih i nadzornih odbora Univerziteta u Sarajevu i postojećih visokoškolskih ustanova u sastavu Univerziteta u Sarajevu kao javne ustanove te naučnoistraživačkih instituta zatečenih na dužnosti na dan stupanja na snagu ovog Zakona produžuje se do dana imenovanja upravnog odbora integriranog Univerziteta u Sarajevu kao javne ustanove.

Član 160.
(Interna revizija)

Svaka postojeća visokoškolska ustanova kao javna ustanova je obavezna da organizira internu reviziju poslovanja, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona, a u cilju stvaranja preduvjeta za uspješnu integraciju Univerziteta u Sarajevu kao javne ustanove.

Član 161.

(Nastavak rada)

Postojeće visokoškolske ustanove kao javne ustanove u sastavu Univerziteta, do konačne integracije Univerziteta nastavljaju sa radom prema dosadašnjoj registraciji, u skladu sa Zakonom i statutom.

Član 162.

(Osnivanje novih visokoškolskih ustanova)

- (1) Osnivanje visokoškolskih ustanova vrši se u skladu sa ovim zakonom i Strategijom razvoja visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo.
- (2) Postupci osnivanja kao i druge statusne promjene visokoškolskih ustanova i odsjeka započete prema odredbama propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog Zakona završit će se prema tim propisima.

Član 163.
(Stečena prava)

- (1) Lica koja su prije stupanja na snagu ovog Zakona stekla akademsku titulu, odnosno naučno i stručno zvanje zadržavaju pravo njihovog korištenja u skladu sa propisima prema kojima su ove titule i zvanja stečeni.
- (2) Lica iz stava (1) ovog člana mogu podnijeti zahtjev visokoškolskoj ustanovi odnosno organizacionoj jedinici na kojoj su stekli akademsku titulu, odnosno naučno i stručno zvanje da im u postupku i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim aktom visokoškolske ustanove izda uvjerenje o tome da ranije stečena akademska titula, odnosno naučno i stručno zvanje odgovara nekoj od akademskih titula, odnosno naučnih i stručnih zvanja u skladu sa Pravilnikom o korištenju akademskih titula, sticanju naučnih i stručnih zvanja iz člana 66. st. (1) i (2) ovog Zakona.
- (3) Ministarstvo određuje visokoškolsku ustanovu koja odlučuje o zahtjevu iz stava (2) ovog člana ukoliko visokoškolska ustanova na kojoj je stečena akademska titula, odnosno naučno i stručno zvanje ili njen pravni sljednik ne postoji.
- (4) U slučaju da stečena akademska titula, odnosno naučno i stručno zvanje ne odgovara nazivu koji se stiče prema Pravilniku iz člana 66. st. (1) i (2) ovog Zakona, zbog razlike u nastavnom programu, trajanju studija ili zbog drugih razloga, visokoškolska ustanova može odbiti zahtjev iz stava (2) ovoga člana ili odrediti dodatne ispite i izradu završnog rada ukoliko je on predviđen aktuelnim nastavnim planom i programom.
- (5) Lica koja su stekli naučni stepen doktora nauka prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog Zakona imaju ista prava kao i lica koja su doktorat nauka stekli prema ovom Zakonu.
- (6) Lica koja su stekli naučno zvanje magistra nauka/umjetnosti ili su započela studij za sticanje tog zvanja po propisima koji su važili prije uspostave studiranja po bolonjskom studiju, imaju pravo na visokoškolskim ustanovama koje nisu uvele treći ciklus studija započeti postupak za sticanje naučnog stepena doktora nauka prema odredbama ranijih propisa zaključno sa 30.09.2013. godine, s tim da se naučni stepen doktora nauka na ovaj način može steći zaključno sa 30.09.2016. godine, a visokoškolske ustanove koje nisu uvele treći ciklus studija se obavezuju da isti uvedu najkasnije sa 30.09.2013. godine.
- (7) Lica koja su započela postdiplomski studij za sticanje naučnog stepena magistra nauka prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog Zakona, imaju pravo steći naučni stepen magistra nauka zaključno sa 30.09.2015. godine.
- (8) Lica koja su stekli naučni stepen magistra nauka/umjetnosti prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog Zakona imaju pravo nastaviti studij trećeg ciklusa studija po bolonjskom studiju na visokoškolskoj ustanovi u Kantonu.
- (9) Licima iz stava (8) ovog člana visokoškolska ustanova priznaje 60 E(CTS) studijskih bodova-kredita, a njihov status odnosno prava i obaveze u nastavku studija utvrđuje visokoškolska ustanova posebnim aktom.

- (10) Članovi akademskog osoblja koji su u zvanje asistenta i višeg asistenta prvi put birani u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 9/07 - Prečišćen tekst) imaju pravo, nakon isteka izbornog perioda, ostati u tom zvanju, bez provođenja konkursne procedure, najviše tri odnosno četiri godine. Nakon isteka perioda od šest godina nakon prvog izbora za asistenta odnosno osam godina nakon prvog izbora za višeg asistenta, status takvih lica se uređuje u skladu sa ovim Zakonom.
- (11) Stupanjem na snagu ovog Zakona visokoškolska ustanova ne može vršiti izbor odnosno dodjeljivati zvanje naslovnog docenta. Ranije izvršeni izbor u zvanje naslovnog docenta priznaje se kao izvršeni izbor u akademsko zvanje docenta. Sataus lica koja su bila birana u zvanje naslovnog docenta se u pogledu mogućnosti izbora u isto ili više zvanje nakon isteka izbornog perioda, kao i u pogledu mogućnosti izbora u više zvanje prije isteka izbornog perioda, izjednačava sa statusom lica koja su bila birana u zvanje docenta.
- (12) Lica zatečena u zvanju predavača zadržavaju zvanje predavača do 30.09.2012. godine.
- (13) U slučaju izmjene naziva nastavnog predmeta ili naučne/umjetničke oblasti, senat univerziteta je obavezan na prijedlog Vijeća fakulteta/akademije, donijeti odluku o ekvivalenciji izvršenih izbora u akademska zvanja, u roku od 30 dana od dostavljanja prijedloga. Izvršena ekvivalencija važi do isteka izbornog perioda koji je ovim Zakonom propisan za odgovarajuće akademsko zvanje. Izvršeni izbor za nastavni predmet može se u postupku ekvivalencije zamijeniti izborom za naučnu odnosno umjetničku oblast, ukoliko nastavni predmet nastavnim sadržajem pripada toj naučnoj/umjetničkoj oblasti. U postupku ekvivalencije, izvršeni izbor za naučnu/umjetničku oblast može obuhvatiti i nastavne predmete koji prilikom izbora nisu pripadali predmetnoj naučnoj/umjetničkoj oblasti.
- (14) Fakulteti i akademije mogu organizirati postdiplomski studij za sticanje naučnog zvanja magistra zaključno sa početkom 2011./2012. studijske godine, a upisani studenti imaju pravo steći naučni stepen magistra nauka zaključno sa 31.12.2016. godine.
- (15) Član akademskog osoblja koji je navršio 65 godina života, a koji je imenovan za mentora ili člana komisije za ocjenu i odbranu magistarskog odnosno doktorskog rada prije navršenih 65 godina života, ima pravo ostati mentorom odnosno članom komisije dok kandidat ne stekne naučno zvanje magistra odnosno doktora nauka.
- (16) Studenti koji su okončali studij prije stupanja na snagu ovog zakona na visokoškolskim ustanovama koje realiziraju integrirane studijske programe prvog i drugog ciklusa studija koji traju najmanje pet godina imaju pravo nastaviti studij prema Bolonjskom procesu na bazi ekvivalencije studija koji je važio prilikom upisa tog studenta.
- (17) Član akademskog osoblja biran u dva ili više akademskih zvanja prije stupanja na snagu ovog Zakon, zadržava izbor u najviše akademsko zvanje, a može sudjelovati u realizaciji nastavnog procesa i iz nastavnih predmeta za koje posjeduje izbor u zvanje u neko od nižih akademskih zvanja i to samo do isteka izbornog perioda nakon kojeg može biti biran u više zvanje za te nastavne predmete odnosno naučnu/umjetničku oblast i to pod uslovom da je to zvanje isto kao akademsko zvanje koje član akademskog osoblja zadržava stupanjem na snagu ovog Zakona.
- (18) Licima koja su prema odredbama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti birana u naučna i istraživačka zvanja, izvršeni izbori se za rad u nastavnom procesu na fakultetu odnosno akademiji u izjednačavaju sa akademskim zvanjima stečenim na visokoškolskoj ustanovi u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju.
- (19) U smislu prethodnog stava naučno zvanje naučni savjetnik priznaje se kao zvanje redovnog profesora, naučno zvanje viši naučni saradnik kao zvanje vanrednog profesora, a naučno

zvanje naučni saradnik kao zvanje docenta, dok se istraživačko zvanje stručni saradnik izjednačava sa zvanjem asistenta, a zvanje višeg stručnog saradnika sa zvanjem višeg asistenta, dok se stručni savjetnik izjednačava sa zvanjem višeg asistenta u drugom izbornom periodu pod uslovom da je stekao stepen doktora nauka.

Član 164.

(Uvođenje novog studija)

Visokoškolske ustanove koje do dana stupanja na snagu ovog Zakona nisu uvele treći ciklus studija su obavezene isti uvesti najkasnije do početka studijske 2013/2014. godine u skladu sa ovim Zakonom.

Član 165.

(Obaveza Zakonodavno-pravne komisije)

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi prečišćeni tekst Zakona o visokom obrazovanju.

Član 166.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".